

Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў»

Факультэт музычнага і харэаграфічнага мастацтва
Кафедра харэаграфіі

УЗГОДНЕНА

Загадчык кафедрай

С.В. Гуткоўская

_____ 2022 г.

УЗГОДНЕНА

Дэкан факультэта

І.М. Грамовіч

_____ 2022 г.

ЭЛЕКТРОННЫ ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНЫ КОМПЛЕКС
ПА МОДУЛЮ

СПАРТЫЎНА-БАЛЬНЫ ТАНЕЦ

для спецыяльнасці
6-05-0215-03 Харэаграфічнае мастацтва
Прафілізацыя: Бальны танец

Складальнікі:

Столяр Вольга Мікалаеўна

Парахневіч Удазімір Уладзіміравіч

Разгледжана і зацверджана
на паседжанні савета факультэта універсітэта 26.12.2022 пратакол № 5

Складальнік:

В.М. Столяр, старшы выкладчык кафедры харэаграфіі УА “Беларускі дзяржаўны універсітэт культуры і мастацтваў”;

У.У.Парахневіч, дацэнт кафедры харэаграфіі УА “Беларускі дзяржаўны універсітэт культуры і мастацтваў”.

Рэцэнзенты:

А.В. Худніцкая, дацэнт кафедры маладзевжнай палітыкі і сацыякультурных камунікацый дзяржаўнай установы адукацыі «Рэспубліканскі інстытут вышэйшай школы», кандыдат культуралогіі;

А.В. Пагоцкая, дацэнт установы адукацыі «Беларускі дзяржаўны універсітэт культуры і мастацтваў», кандыдат мастацтвазнаўства

Разгледжаны і рэкамендаваны да зацверджэння:

Кафедрай харэаграфіі УА “Беларускі дзяржаўны універсітэт культуры і мастацтваў»

(пратакол ад _____ № _____);

Саветам факультэта музычнага і харэаграфічнага мастацтва

(пратакол ад _____ № _____)

ЗМЕСТ

1. ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА	5
2. ТЭАРЭТЫЧНЫ РАЗДЗЕЛ.....	7
2.1 Тэматыка лекцыйных заняткаў	7
2.2 Канспект лекцый	9
Гісторыя развіцця бальнай харэаграфіі	9
Гісторыя зараджэння і станаўлення конкурснага бальнага танца ў СССР і Беларусі (50-я - 90-я гг. XXстагоддзя)	12
Класы танцавання і падрыхтоўка танцораў. Падрыхтоўка трэнераў і настаўнікаў па бальнаму танцу	24
Лацінаамерыканская праграма	28
Асноўныя элементы тэхнікі еўрапейскіх танцаў	31
3. ПРАКТЫЧНЫ РАЗДЗЕЛ	
3.1 Тэматыка практычных заняткаў.....	35
3.2 Заданні і метадычныя рэкамендацыі да практычных заняткаў	45
3.3 Тэматыка індывідуальных заняткаў	48
4. РАЗДЗЕЛ КАНТРОЛЯ ВЕДАЎ	49
4.1 Спіс пытанняў да экзамена (заліка)	49
1 семестр	49
2 семестр	50
5 семестр	52
6 семестр	53
7 семестр	54
8 семестр	55
4.2 Заданні да кантраліруемай самастойнай работы	57
5. ДАДАТКОВЫ РАЗДЗЕЛ	84
5.1 Вучэбная праграма па модулю	58

5.2 Вучэбна-метадычная карта вучэбнага модуля	67
I курс	67
II курс	68
III курс	69
IV курс	70
5.3 Спіс асноўнай літаратуры	71
5.4 Спіс дадатковай літаратуры	114

1. ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Вучэбна-метадычны комплекс «Спартыўна-бальны танец» пабудаваны ў адпаведнасці з патрабаваннямі дзяржаўнага адукацыйнага стандарту прафесійнага вышэйшай адукацыі Рэспублікі Беларусь. Праграма модуля выкладаецца на аснове вучэбнай праграмы па модулю «Спартыўна-бальны танец», прызначанай для вышэйшых навучальных устаноў па напрамках спецыяльнасці 1-17 02 05 «Харэаграфічнае мастацтва (бальны танец)».

Асноўная мэта ВМК па модулю «Спартыўна-бальны танец» - даць студэнтам універсітэта камплекты вучэбна-метадычных матэрыялаў для вывучэння дысцыплін складваючых модуль: «Еўрапейская і лацінаамерыканская праграма», «Секвэй», «Методыка выканання рухаў па бальнаму танцу», а характарызаваць асаблівасці структуравання і падачы навучальнага матэрыялу, даць рэкамендацыі для засваення ведаў.

ВМК уключае раздзелы: тэарэтычны, практычны, кантролю ведаў, дадатковы і тлумачальную запіску.

Тэарэтычны раздзел змяшчае матэрыялы для правядзення лекцыйных заняткаў у адпаведнасці з вучэбнай праграмай па дысцыплінах «Еўрапейская і лацінаамерыканская праграма», «Секвэй», «Методыка выканання рухаў па бальнаму танцу» знаёміць студэнтаў з гісторыяй узнікнення і развіцця бальнага танца, са спецыяльнай тэрміналогіяй і прынцыпамі стварэння танцавальных кампазіцый, з метадыкай правядзення заняткаў і спецыфікай работы ў клубах з рознымі ўзроставымі групамі.

Практычны раздзел ВМК змяшчае матэрыялы для правядзення практычных заняткаў, накіраваны на фарміраванне прафесійных навыкаў і ўменняў, удасканаленне выканальніцкай тэхнікі ў галіне спартыўна-бальнага танца.

Раздзел кантролю ведаў ВМК змяшчае матэрыялы бягучай і выніковай атэстацыі, якія дазваляюць вызначыць адпаведнасць вынікаў вучэбнай дзейнасці студэнтаў патрабаванням адукацыйных стандартаў вышэйшай адукацыі і вучэбна-праграмнай дакументацыі адукацыйных праграм вышэйшай адукацыі.

Дапаможны раздзел ВМК змяшчае элементы вучэбна-праграмнай дакументацыі адукацыйнай праграмы вышэйшай адукацыі, вучэбна-метадычнай дакументацыі, пералік вучэбнай літаратуры, рэкамендаванай для вывучэння вучэбнай дысцыпліны.

Спартыўна-бальны танец з'яўляецца важным вучэбным модулем ў сістэме вышэйшай харэаграфічнага адукацыі, так як спрыяе набыццю і ўдасканаленню практычных навыкаў студэнтаў у галіне харэаграфічнага мастацтва.

Галоўная мэта модуля: складаецца ў набыцці студэнтамі высокапрафесійных выканальніцкіх навыкаў, методыкі выкладання і выканання тэхнікі у галіне спартыўна-бальнага танца.

Вывучэнне вучэбнай дысцыпліны **«Еўрапейская і лацінаамерыканская праграма»** накіравана на фарміраванне спецыялізаванай кампетэнцыі:

СК – 2. Дэманстраваць уласны індывідуальны стыль выканання еўрапейскіх і лацінаамерыканскіх танцаў. У выніку яе вывучэння студэнт павінен

ведаць:

- гісторыю ўзнікнення і развіцця бальнага танца ў свеце і ў Беларусі;
- спецыяльную тэрміналогію і класіфікацыйныя фігуры бальнага танца;

умець:

- выконваць танцавальныя звязкі рознага узроўню складанасці;
- танцаваць партыю партнера і партнеркі ў розных звязках рознага ўзроўню складанасці;

валодаць:

- навыкамі тэхнічнага выканання танцавальных кампазіцый рознага узроўню танцаў еўрапейскай і лацінаамерыканскай праграм.

Вывучэнне вучэбнай дысцыпліны **«Секвэй»** накіравана на фарміраванне спецыялізаванай кампетэнцыі:

СК – 3. Даваць адзнаку выканальніцкаму узроўню танцавальных калектываў і танцавальных дуэтаў.

У выніку яе вывучэння студэнт павінен

ведаць:

- методыку стварэння харэаграфічнай кампазіцыі па секвэю (еўрапейская і лацінаамерыканская праграма);
- правілы выкарыстання тэхнічных асаблівасцей танцаў, акрабатычных трукі і музычнага суправаджэння;

умець:

- кампіліраваць музычны матэрыял;
- кампанаваць розныя танцы адной праграмы ў адпаведнасці з патрабаваннямі федэрацый;

валодаць:

–навыкамі падбору музычнага матэрыяла ў саадносінах з выбранай праграмы (еўрапейскай ці лацінаамерыканскай), кампілявання розных танцаў у адной харэаграфічнай пастаноўке.

Вывучэнне вучэбнай дысцыпліны «**Методыка выканання рухаў па бальнаму танцу**» накіравана на фарміраванне спецыялізаванай кампетэнцыі:

СК – 4. Прымяняць у прафесійнай дзейнасці методыку выканання рухаў і фігур, выконваць харэаграфічную лексіку танцаў розных праграм. У выніку яе вывучэння студэнт павінен

ведаць:

– методыку выканання рухаў у фігурах пяці танцаў еўрапейскай праграмы і пяці танцах лацінаамерыканскай праграмы;

умець:

– выкарыстоўваць разнастайныя дадаковыя тлумачэнні да фігур; лагічна звязваць фігуры і рухі у танцавальных звязках;

валодаць:

–навыкамі састаўлення танцавальных кампазіцый для конкурснага выканання спартыўна-бальнага танца; правядзення заняткаў для розных узроставых катэгорый з розным узроўнем танцавальнай падрыхтоўкі; Вывучэнне вучэбнага модуля «Спартыўна-бальны танец» павінна забяспечыць фарміраванне наступных груп кампетэнцый.

У адпаведнасці з вучэбным планам агульная колькасць гадзін, якая адводзіцца на вывучэнне вучэбных дысцыплін модуля разлічана на 834 гадзіны, у тым ліку 438 – аўдыторныя (30 – лекцый, 362 – практычныя заняткі, 46 – індывідуальныя заняткі).

Прыкладны размеркаванне аўдыторных гадзін па вучэбных дысцыплінах па відах заняткаў складае:

«Еўрапейская і лацінаамерыканская праграма»- 12гадзін лекцыйных заняткаў, 204гадзін практычных заняткаў, 28 гадзін індывідуальных заняткаў.

«Секвэй»- 10 гадзін лекцыйных заняткаў, 60 гадзін практычных заняткаў, 4 гадзін індывідуальных заняткаў.

«Методыка выканання рухаў па бальнаму танцу» - 4 гадзін лекцыйных заняткаў, 26 гадзін практычных заняткаў, 4 гадзін індывідуальных заняткаў.

Вучэбным модуль «Спартыўна-бальны танец» разлічан на ўвесь курс навучання і накіраваны на набыццё студэнтамі высокага ўзроўню выканальніцкай тэхнікі па сваім кірунку спецыяльнасці. Завяршаецца курс навучання па модулю дзяржаўным экзаменам

2. ТЭАРЭТЫЧНЫ РАЗДЗЕЛ

Тэматыка лекцыйных заняткаў

Дысцыпліна «Еўрапейская і лацінаамерыканская праграма»

1. Гісторыя развіцця бальнай харэаграфіі – 2 гадз.
2. Гісторыя развіцця бальнай харэаграфіі у Беларусі – 2 гадз.
3. Лацінаамерыканская праграма. Гісторыя развіцця конкурснай лацінаамерыканскай праграмы – 2 гадз.
4. Еўрапейская праграма. Гісторыя развіцця конкурснай еўрапейскай праграмы праграмы – 2 гадз.
5. Тэхнічныя асаблівасці выканання пяці лацінаамерыканскіх танцаў – 2 гадз.
6. Тэхнічныя асаблівасці выканання еўрапейскіх танцаў – 2 гадз.

Дысцыпліна «Секвэй»

1. Секвэй – як адна з сучасных форм спартыўна-бальнай харэаграфіі – 2 гадз.
2. Секвэй у лацінаамерыканскай праграме – 2 гадз.
3. Секвэй у еўрапейскай праграме – 2 гадз.
4. Асноўныя патрабаванні WDSF да састаўлення кампазіцыі па секвэю – 2 гадз.
5. Аналіз сучасных тэндэнцый кампазіцый па лацінаамерыканскай праграме па секвэю – 2 гадз.

Дысцыпліна «Методыка выканання рухаў па бальнаму танцу»

1. Правілы правядзення спаборніцтваў па спартыўным бальным танцам на Беларусі – 2 гадз.
2. Правілы Міжнароднай федэрацыі танцавальнага спорту – 2 гадз.

2.2 Канспектлекцый

1. Гісторыя развіцця бальнай харэаграфіі

Сучасная бальная харэаграфія-гэта з'ява, узаемадзеючая з шырокім спектрам паняццяў, якія тычацца мастацтва, спорту і цэлага шэрагу навук: педагогікі, псіхалогіі, эстэтыкі, этыкі, сацыялогіі, філасофіі.

Тэрмін «бальны танец» з'явіўся з прычыны цікавасці да танцаў у побыце. Бальны танец часта называюць бытавым танцам. Многія гісторыкі харэаграфіі звязваюць яго назва з назвай танцавальных залаў, для якіх прыстасоўваліся памяшканні вялікіх билиардных. Але больш верным можна лічыць паходжанне тэрміна ад слова «балет», якое ў французскай мове гучыць як «ballet», а ў італьянскай – «ballo», што азначае «танец», «скокі». Адсюль ангельская назва «ballroom dancing».

Прыдворныя танцы эпохі Адраджэння з'яўляліся народнымі танцамі, якія ў сваю чаргу былі перайначаны і перапрацаваны ў адпаведнасці з правіламі этыкету арыстакратыі. Каб навесці парадак і ўзмацніць дыцыпліну, меліся спецыяльныя танцамайстры, для якіх танец ўяўляў сабой ўвасабленне стрыманасці і вытанчанасці. Прафесійныя танцамайстры загадзя рэпетавалі з дваранамі асобныя па і фігуры, і рэжысавалі рух груп танцуючых, а гледачамі былі іншыя прыдворныя.

У XVII стагоддзі Канада ўвайшла ў танцавальную моду для ўсяго цывілізаванага свету становіцца Францыя. Бальныя танцы распаўсюджваюцца па ўсёй Еўропе і прыдворныя еўрапейскіх двароў пераймаюць танцы, прынятыя ў Версалі. Аднак у кожнай краіне яны набывалі нацыянальную стылістыку, відазмяняліся і ўзбагачаліся.

Стварэнне ў 1661 г. у Францыі Каралеўскай акадэміі музыкі і танца ў законіла выразную мяжу паміж публікай і артыстамі, пасля чаго тэатральны танец стаў доляй прафесіяналаў. Арыстакратам заставалася роля заступнікаў і гледачоў, а ўласныя танцавальныя здольнасці яны маглі дэманстраваць толькі на балях. Рэгламенту падвергліся таксама стыль і манера выканання бальных танцаў, што выявілася ў забароне імправізацыі, захаванні пэўнага парадку ў пабудове ў залежнасці ад рангу танцуючых і бальных танцах вучыліся ў спецыяльных настаўнікаў або ў школах танцаў.

Танцам XVIII стагоддзя ўласцівая жвавае і складнае тэхніка. Па параўнанні з XVII стагоддзем, у якім ўладкоўваліся балі толькі ў арыстакратычным грамадстве, з пачатку стагоддзя ўсе большае значэнне набываюць платныя публічныя балі. Гэтая якасць садзейнічала павелічэнню папулярнасці бальных танцаў і далейшаму іх развіццю. Першы платны публічны бал адбыўся ў Парыжы ў 1715 г.

Разглядаючы развіццё бальнага танца ў Расіі, варта адзначыць велізарную заслугу Пётра I, які ў 1718 г. выдаў указ аб правядзенні Асамблей, якія паклалі пачатак публічным балам ў Расіі. Было нават створана спецыяльнае кіраўніцтва пад назвай «Юности честное зерцало», Пётр увёў выкладанне бальных танцаў як абавязковы прадмет у казённых навучальных установах, падкрэсліўшы тым самым дзяржаўнае значэнне падобнага пачынання.

Пасля Вялікай Французскай рэвалюцыі бальныя танцы сталі губляць арыстакратычны характар. Пачалі распаўсюджвацца рытмічныя, жывыя, натуральныя па манеры выканання танцы-тамкет, матредур, розныя французскія кадрылі, лансье, лендлер, галоп, канкан, полька, мазурка, паланэз.

У другой палове XVIII стагоддзя менуэт надакучае публіцы сваімі «фармалізмам і манернасцю». Прыходзіць час вальса. Гэты танец стаў прадметам усеагульнага захаплення ў другой палове XVIII ст. хутка заваяваўшы сэрцы нямецкіх буржуа, ён на працяг доўга часу не атрымаў доступу на прыдворныя балы нямецкага імператарскага дома.

У Англіі вальс знаходзіўся пад забаронай да 1812 года па прычыне сваёй фривольнасці. На працягу XIX стагоддзя ў Францыі з'явілася чыста французская, «падскоквае» разнавіднасць вальса; у 1880 гадах у Амерыцы распаўсюдзілася амерыканская разнавіднасць – павольны вальс бастон. У Еўропе вальс часта чаргавалі з кадрылью, якая была гэтак жа папулярная ў пачатку і сярэдзіне XIX стагоддзя, як канкан – у

канцыстагоддзя. Сяродрухомах, саскачкамітанцаў XIX стагоддзя можна адзначыць польку, мазурку і галоп.

Канец XIX-пачатак XX стагоддзя ў адзначыліся з'яўленнем стылю ранняга джаза (дыксіленда) і распаўсюджваннем цалкам новых пластычных тэндэнцый, якія знайшлі свой выраз у бальных танцах англа-амерыканскай традыцыі. Рытмічныя танцы Лацінскай Амерыкі прыцягнулі еўрапейцаў сваім экзатычным абаяннем.

Асаблівым поспехам карысталіся бразільскія матчыш і кубінская хабанера – папярэдніца танга. Захоплены фактротнымі рытмамі, пластыкай канкана і шымі, танцавальны свет не адно дзесяцігоддзе аддаваў перавагу матчышу, які ўвабраў у сябе хуліганскі характар свайго часу.

У першай палове XX ст. на сусветнай арэне бальнага танца ўжо адбываецца фарміраванне праграмы конкурсных спаборніцтваў, якія праходзілі спачатку ў асобных краінах, а затым – і ў статусе міжнародных. З часам колькасць стандартызаваных конкурсных танцаў стабілізавалася на 10-ці, падзяліўшыся на дзве асноўныя праграмы: еўрапейскую і лацінаамерыканскую.

«Еўрапейская» праграма пачала фармавацца з фактрота, які ў 1913 г амерыканскі акцёр Г. Фокс здолеў удала прадэманстраваць на адным з вадэвільных шоу Нью-Ёрка «Jardin Dance». У гэтым танцы Г. Фокс ўскладніў рытмасноўны крокаў і выкарыстаў танцавальныя элементы папулярных танцаў таго часу: «шымі», «рэгтайма» і «свінга». Варта адзначыць, што павольны фактрот даў самы істотны штуршок для развіцця ўсяго конкурснага бальнага танца. Камбінацыя хуткіх і павольных крокаў стварала велізарную колькасць варыяцый і прыносіць нашмат больш задавальнення, чым танцаванне ўсіх крокаў у адным рытме, на кожны рахунак, бо да гэтага абсалютна ўсе танцы танцаваліся ў адным рытме. У 1925 годзе танец набыў велізарную папулярнасць і прывёў да новай рэвалюцыі ў еўрапейскіх танцах, сутнасць якой заключалася ў тым, што ступні сталі ставіць паралельна, невыворотна.

Велізарная колькасць рухаў з факстрота было запазычана для павольнага вальса. Гэтыя два танцавальныя ўзоры: факстрот і павольны вальс ужо адпавядалі ўсім параметрам конкурснага спаборніцтва, іх выкананне патрабавала ад танцораў сур'ёзнай падрыхтоўкі і добра адладжанай тэхнікі. А пасля хова працягваюцца тэмпавыя эксперыменты аркестраў і джаз-бэндаў справакавалі харэографы прынесці ў адносна спакойны факстрот скачкі, кікі, размахванні рукамі і некаторыя ланцужкі хадоў з танцаў чарльстон», «шымі» і «чорны bottom». Так паўстаў новы танцавальны ўзор - квікстэп. Усім вышэй пералічаным танцам: факстроту, павольнаму вальсу і квікстэпу былі характэрныя незвычайна мяккія, слізгальныя рухі, надаваўшы асабліваю пластывую выразнасць відавочна новай харэаграфіі XX стагоддзя.

Калі англічанам была блізкая больш спакойная «белая» форма рэгтайма з характэрнай еўрапейскай стрыманасцю, закрытай пазіцыяй партнёраў, магчыма сцюпластыкай схваць залішнюю пачуццёвасць і эратычнасць, то афра-амерыканскае насельніцтва Амерыкі аддавала перавагу тэмпераментнаму джазу амуварыянту рэгтайма. Выкарыстанне свабоднай пазіцыі ў пары дазваляла больш высокую ступень рухомасці, адпаведна з'яўляліся новыя рухі і новы тып танца – джайв». Лацінаамерыканская праграма была сфарміравана з танцаў якія прыйшлі з амерыканскага кантынента. Сюды можна аднесці самбу, румбу, ча-ча-чаі танга.

У 20-я гг. XX стагоддзя пачаўся працэс станаўлення ангельскай школы бальнага танца і фарміравання конкурсных узораў. Ход тых падзей быў апісаны Філіпам Рычардсанам ў яго кнізе «Гісторыя англійскіх бальных танцаў, 1910-1945 гг.: Гісторыя развіцця сучаснага англійскага стылю», якая выйшла ў свет у 1946 г.

брытанцам першы матрымалася аб'яднаць на маганні для стандартызацыі новай танцавальнай практыкі з Амерыкі і сфармуляваць правілы міжнароднага стандарту бальных танцаў у тым выглядзе, які захаваўся і да нашых дзён. Еўрапейская праграма стала ўключаць у сябе: павольны вальс, танга, венскі вальс, павольны факстрот і квікстэп, а ў лацінаамерыканскую праграму ўвайшлі: самба, ча-ча-ча, румба, пасадоблы джайв. Менавіта з гэтага моманту бальныя танца атрымалі афіцыйнае прызнанне: з 1922 г. пачалі праводзіцца міжнародныя конкурсы, а ў 1936 г. адбыўся першы чэмпіянат свету і была створана міжнародная арганізацыя, якая займаецца праблемамі выпрацоўкі правілаў судзейства і правядзення конкурсаў на нацыянальным і міжнародным узроўні.

У 20-30 гг. XX стагоддзя з'явіліся і першыя цудоўныя выканаўцы бальных танцаў. У іх ліку ваходзілі Джозэфін Брэдли, Філіс Хейлор, Віктар Сільвестэр, Алекс Мур, Т. Палмер і Е. Споурт, С. Фармер і А. Раскоў і многія іншыя. У 20-30-я гады XX стагоддзя ў Англіі вялікую ролю ў развіцці конкурснага бальнага танца адыгрываў часопіс «The Dancing Times», рэдактарам якога быў Філіп Рычардсан. Па яго ініцыятыве ў 1929 г. была створана арганізацыя, якая аб'ядноўвае асацыяцыі настаўнікаў бальных танцаў – Official Board of Ballroom Dance (OBBD). Дадзеная арганізацыя, а таксама таварыства настаўнікаў бальных танцаў у іншых краінах папулярныя і развівалі конкурсны танец. Яны вызначылі стылі і стандарты выканання, стварылі сістэму медальных тэстаў, праводзілі экзамены для настаўнікаў, а таксама рэгулярна праводзілі сесіі кангрэсаў, семінараў і майстар-класаў для распаўсюджвання інфармацыі аб найноўшых тэндэнцыях развіцця бальнага танца. Першы Сусветны кангрэс настаўнікаў бальнага танца, арганізаваны прафесійнымі арганізацыямі, прайшоў у 1948 г. у рамках Блэкпульскага фестывалю. З тых часоў штогод лепшыя педагогі і

танцоры свету выступаюць з лекцыямі на гэтым самым прадстаўнічымпедагагічным форуме.

Істотнаважнайпадзеяй для развіцця бальных танцаўапынуўсявыхаду свет у трыццатыя гады першыхтэарэтычныхпрац па бальным танцы. Асаблівую ролю адыграўвыдадзены ў 1936 г.першыпадручнік "BallroomDancing" Алекса Мура, дзебыліапісаныфігурыўсіхтанцаўміжнароднайпраграмы. Яго аналізтэхнікі і распрацоўкуметодыківыкладанняцяжкапераацаніць. У тымжагодзевыйшлакнігаВіктараСільвестра і ФіліпаРычардсана«the Art ofBallroom». З канца 30-х гг.уАнглііпачынаюцьвыдавацца два часопіса «BallroomDancing Times» і «AlexMooreMonthlyLetter Service». Апошнічасопісадыграўасаблівую ролю ў развіцціметадычнай работы педагогаў і папулярызацыі бальных танцаўваўсімсвеце. У далейшым Алекс Мур выпусціўяшчэтрыкнігі: у 1948 годзе - «перагледжанаятэхніка стандартных танцаў» і «асноўныяфігуры стандартных танцаў», у 1950 годзе – «стандартныяварыяцыі».

Перыяд 1940-х і пачатку 50-х гг.адзначанырэзкаўзрослайцікавасцю да лацінаамерыканскіх танцаў. Новыярытмызахапілітанцавальнысвет, штопрывяло да пачатку работ па распрацоўцыіхтэхнічныхасноў. У 1948 г.выйшаўпершыпадручнік па лацінаамерыканскіх танцах «Theory&TechniqueofLatin-American Dancing» Франка Бэрраўс, а ў 1950 г. кніга па гэтыхжа танцах ДзмітрыяПетрыдэса. Праграма бальных танцаўзначнапашырылася: у яебыліўключаныялацінаамерыканскія танцы. Конкурсы сталіправодзіцца па некалькіхнапрамках: еўрапейскайпраграме (ранейшаяназва - "бальныя танцы"), лацінаамерыканскай і праграме 10 танцаў, якая ўключае ў сябе танцы абедзвюхпраграм.

Працягваеразвівацца конкурсная сістэма. Турніраўправодзіцца шмат, але сяродіх, нароўні з Блэкпулам, можнавылучыцьнекалькінайбольшпрэстыжных. Да прыкладу, у 1953 г. упершыню сваю пляцоўкутанцавальным парам

прадаставіў знакаміты канцэртная зала ў Лондане-Royal Albert Hall. Тут адна з найбольш вядомых чэмпіёнак мінулага і не менш вядомы педагог – Элса Уэлс пачала штогод праводзіць свой конкурс «International Championships». У пачатку 50-х гг. XX стагоддзя ў Англіі яшчэ не праводзіліся міжнародныя турніры.

Спаборніцтвы праводзіліся выключна паміж англічанамі і выканаўцам бальных танцаў з іншых краін і канкураваць з імі было немагчыма з-за розніцы ва ўзроўні тэхнічнага майстэрства. Намаганні мі легендарнага Алекса Мура (Alex Moore) і яго паплечнікаў, а таксама актыўнага страляюць па свеце брытанскіх танцавальных зорак, бальных (тады толькі стандартныя) танцы ўжо былі выведзеныя на міжнародную арэну. Па ўжо названым вышэй прычынах інтэрнацыянальнай навізны ён атрымаў назву Міжнародны чэмпіянат («International Championships»). Першы турнір "International Championships" у 1953 годзе праходзіў па цікавай схеме. Улічваючы розніцу ў класе паміж брытанскімі і замежнымі выканаўцамі, а таксама жадаючы прыгожыя заключныя туры удзелаў замежных гасцей, спачатку ў конкурсе былі адабраны шэсць пар гаспадароў паркета. Затым да іх дадалі шэсць запрошаных дубляў, якія прапусцілі першыя туры – і ў сёзной пачыналася з паўфіналу, але ўжо міжнароднага.

1950-я і 60-я гг. XX стагоддзя – гэта эпоха такіх танцавальных пар як: Гары і Дорын Сміт-Хэмпшыр (Англія), Біл і Бобі Ірвін (Англія), Уолтар Лейэрд і Лорейн (Англія). Усе яны ўнеслі вялікі ўклад ва ўдасканаленне тэхнікі бальнага танца, перадачы каласальнага вопыту наступным пакаленням, захоўваючы лепшыя традыцыі ангельскай школы.

Пачатак 60-х гг. адзначылася фарміраваннем новага падыходу да разумення сутнасці лацінаамерыканскіх танцаў. Яго прадставіў усваёй кнізе «Technique of Latin Dancing» Уолтар Лэрд. Якая выйшла ў свету 1961 г. яна стала асноўным кіраўніцтвам дадзенага лацінаамерыканскіх танцораў і пры вяда якая сёння ва гэтым напрамку ўразвіцці лацінаамерыканскіх танцаў.

Уолтар Лэрд быў не толькі вядомым метадыстам,

ёнтаксама выхаваў аднаго з выбітных тацораў сучаснасці - 14-
разовых чэмпіёнаў свету - Дзімітрый Гейнор Фейвезер

У Беларусі, таксама як і ў СССР,
бальныя танцы ў першай палове XX стагоддзя фіцыйнага прызнання не атрымалі.
Гэта звязана з тым, што бальныя танцы,
па ацэнцы чыноўнікаў Міністэрства культуры,
супярэчылі савецкай ідэалогіі і неслі буржуазную культуру. Толькі ў пачатку 70-
ых гг. у нашай краіне пачалі праводзіцца конкурсы бальнага танца,
але забавязковым выкананнем праграмаў і тваў такіх танцаў як
«рускі лірычны», «Сударушка», «Ріліо», «Полька»
і іншых танцаў народаў СССР, якія ішлі ў заліка асобнай «савецкай праграме».
Савецкія харэографы спрабавалі стварыць альтэрнатыву «распушчаным»
заходнім танцам, замяніўшы іх раскаванасцю,
магчымасцю і праваздаццям і эратычнасцю бяспалай патэтыкай. У 1978
г. выйшаў падручнік для інстытутаў культуры і падрэдакцыя імя намесніка міністра ку
льтуры РСФСР Стрыганова «Сучасны бальны танец»,
дзе былі выкладзены прымітыўная тэхніка гэтых, у асноўным, масавых танцаў.

Перыяд перабудовы (канец 80 – ых - пачатак 90-ых гг.) можна назваць
«срэбным стагоддзем» бальнага танца не толькі ў Беларусі,
але і на ўсёй постсавецкай прасторы.

Клубы спартыўнага бальнага танца сталі стварацца па ўсёй краіне,
іх узначаліла федэрацыя танцавальнага спорту Беларусі.

Актыўна сталі праводзіцца міжнародныя турніры і запрашацца замежныя спецыял
істы ў галіне бальнай харэаграфіі для правядзення семінараў і майстар-класаў.

Вынікам гэтых пераменаў стала велізарная колькасць танцораў,
з'явіліся першыя вынікі на сусветным узроўні.

У наступныя гады свет бальнага танца карэнным чынам змяніўся. У 70-я
гг. у многіх краінах гульня прынятым стала яго іншая назва - танцавальны
спорт. Прыкладам у гэтых адносінах можа служыць ФРГ, дзе ўжо ў той час
існавалі зборная краіны, нацыянальныя трэнеры (Вольфганг Опітц,

пазней Олівер Вессел-Тернхорн) і дзяржаўная падтрымка бальных танцаў менавіта, як віду спорту (напрыклад, Стыпендыі вядучым танцорам). Паступова Германія пачынае займаць у танцавальным свеце ўсё больш трывалыя пазіцыі. Арганізаваны ў 1987 г. у Манхайме турнір "German Open" набывае для танцораў, нароўні з англійскімі конкурсамі, важнае значэнне (у 2004 годзе перанесены ў Штутгарт).

У 80-я гг. сістэма турніраў дапоўнілася і іншымі конкурсамі, якія сталі прыкметнай з'явай у танцавальным свеце. Гэта UK (United Kingdom Championships), які праводзіцца ў Борнемуце (Англія) і US Open, які праводзіцца ў Маямі (ЗША).

У 90-я гады ярка заявіла пра сябе італьянская школа бальнага танца, адрозная сваёй асаблівай манерай, тэхнікай выканання, высокай дынамікай і экспрэсіяй: Масіма Джіорджіане і Алесія Манфредіні, Вільям Піно і Алесандра Бучареллі, Фабія Селмі і Сымона Фанчэла і іншыя.

У гэты перыяд часу бальныя танцы становяцца аб'ектам пакланення і ў Азіі. Так цэнтрам развіцця становіцца Японія, з шматлікімі прафесійнымі танцорамі, асабліва ў еўрапейскай праграме, а таксама праводзяцца рознымі конкурсамі і шоў-праграмамі. З 2002 г. адкрыты Чэмпіянат Японіі (Asia Open) становіцца для прафесіяналаў турнірам з самым буйным прызавым фондам. Велізарным патэнцыялам валодае Кітай, асабліва гэта прыкметна па высокім узроўні дзіцячых кітайскіх пар.

У гэты ж перыяд усё больш актыўна ўключаецца ў сусветную танцавальную сістэму Расія, дзе прафесійныя і аматарскія, моладзевыя і юніёрскія пары паспяхова прадстаўляюць краіну на турнірах за мяжой. Адна часова ў Расіі пачынаюць праводзіцца конкурсы, якія прывабліваюць вядучыя замежныя танцавальныя дуэты. Перш за ўсё, такім турнірам, пачынаючы з 1995 г., становіцца штогод арганізуецца ў Маскве Кубак свету па лацінаамерыканскай праграме.

стагоддзя адзначылася афіцыйным замацаваннем паняцця «танцавальны спорт».

«танцавальны спорт».

2. Гісторыя зараджэння і станаўлення конкурснага бальнага танца ў СССР і Беларусі (50-я - 90-я гг. XX стагоддзя)

Асноўнай задачай дзяржаўнай культуры палітыкі ў галіне харэаграфічнага мастацтва ў СССР 20-х гг. XX стагоддзя стала стварэнне савецкага бытавога або «клубнага» танца. У сувязі з гэтым, такія модныя заходнееўрапейскія ўзоры таго часу як «Танга», «Факстрот», «Чарльстон», «ўанстэп» падвергліся рэзкай крытыцы з боку ўладаў і не атрымалі шырокага распаўсюджвання. «Які ва ўсё часы, працягваецца барацьба старэйшага пакалення з новымі бытавымі танцамі» А. Луначарскі сцвярджаў, што бачыў танец «Чарльстон» і знайшоў яго ў вышэйшай ступені гідным і шкодным. Міністр культуры РСФСР В. Стрыганов пісаў: «Савецкі чалавек павінен танцаваць па-савецку». У 30-я гг. XX стагоддзя ў СССР пры розных парках культуры і адпачынку арганізуюцца школы танца, асноўнай задачай іх становіцца шырокае распаўсюджанне ў масах бытавой харэаграфіі і развіццё яе як віду мастацтва сярод матараў. Пасля перыяду барацьбы з парным бытавым танцам ў 20-я гг. XX ст., калі яго называлі «буржуазным спадчынай», надыходзіць эпоха шырокага яго распаўсюджвання, чаму спрыяла наладжаная сістэма арганізацыі вольнага часу працоўных. Менавіта ў гэты перыяд з'явіліся першыя дакументы, якія рэгламентуюць рэпертуар таго часу. У «Інструкцыя аб арганізацыі платных танцавальных вечароў у клубах» былі апісаны такія танцавальныя ўзоры, як: «Вальс», «Па-дэ-катр», «кракавяк», «венгерка», «лезгінка», «Па-дэспань», «Па-дэ-Грас» імясцовыя масавыя танцы. «Пункты інструкцыі прадпісвалі прыцягваць да

кіраўніцтва танцавальнымі вечарамі вопытных харэографіў, артыстаў драмы, балета і навучэнцаў харэаграфічных тэхнікумаў, якія разам з вядзеннем праграмы павінны былі адначасова навучаць танцуючых правільнаму выкананню» [71, с.51-52]. У 1933 годзе пры ЦПКіО ім. М. Горкага ў Маскве (Цэнтральны Парк культуры і адпачынку) адкрылі аддзяленне парнага танца, у якім праходзілі курсы бальнага танца з цыклавой формай навучання, так як для навучання парным танцам неабходна было мець пэўны набор навыкаў, спецыяльную папярэднюю падрыхтоўку. Дадзены курс уключаў тры этапы: - на першым этапе вывучаліся гісторыка-бытавыя танцы; - на другімасвойваліся модныя заходнія ўзоры, такія як «Танга», «Румба», «Факстрот», «Блюз», «Вальс-Бостан» і інш.; - на трэцім этапе адбывалася вывучэнне бальных танцаў, створаных харэографамі-пастаноўшчыкамі і адабраныя па выніках конкурсаў пастаноўшчыкаў. Пасля праходжання навучання праводзіліся танцавальныя вечары для навучэнцаў і выпускнікоў дадзеных курсаў. Да сярэдзіны 30-х гг. XX ст. колькасць якіх прайшлі навучанне дасягнула 22 400 чалавек, яны былі размеркаваны ў розныя рэспублікі былога СССР, дзе працягнулі навучанне парным бальнаму танцу ўсіх жадаючых. Такім чынам, у паслярэвалюцыйныя перыяды адбываецца актыўнае адраджэнне цікавага да бальнай культуры, пачынаюць выдавацца першыя зборнікі, у якіх апісваюцца папулярныя танцавальныя ўзоры таго часу: адкрываюцца аддзяленні парнага танца, дзе праходзяць перападрыхтоўку па курсе бальнай харэаграфіі выкладчыкі і іншыя разнавіднасці харэаграфічнага мастацтва (класічны, народны). Безумоўна, Вялікая Айчынная вайна на дзесяцігоддзепрыпыніла далейшае развіццё бальнага танца ў краіне, але ўжо да сярэдзіны 50-х гг. XX ст. цікавасць да яго зноў адраджаецца, але ўжо ў некалькі іншай форме. У 1957 г. у рамках Сусветнага форуму моладзі і студэнтаў было праведзена першае міжнароднае спаборніцтва,

якое паклала пачатак фарміраванню новай разнавіднасці харэаграфічнага мастацтва ў СССР - конкурснага бальнага танца. Як адзначае даследчык С. Акулёнак ў сваёй публікацыі пра развіццё конкурснага бальнага танца ў СССР, на гэтым турніры ўпершыню ўдзельнічалі танцоры з заходніх краін і выканальніца майстэрства бальных пар ацэньвала інтэрнацыянальнае журы. Дадзены конкурс паказаў, што савецкія выканаўцы слаба валодалі тэхнічнымі асновамі бальнай харэаграфіі, іх касцюмы і знешні выгляд не адпавядалі сучасным сусветным тэндэнцыям у галіне моды, у выніку чаго ў савецкія ўдзельнікі адсяліся ўжо ў першым адборачным туры. Такое запазненне ў развіцці тлумачыцца перш за ўсё зацверджанай у 30-я гг. XX ст. таталітарнай культурай, якая ў якасці прыярытэтных відаў харэаграфічнага мастацтва прызнавала толькі класічны і народна-сцэнічныя танцы. Бальная жа танец адносілі да разраду «салонных» (буржуазных), і звязвалі з чужой ідэалогіяй, таму занятакі ім у той час не толькі не заахвочваліся, але і былі зусім небяспечныя.

Характэрнымі асаблівасцямі развіцця бальнага танца таго часу сталі:

- з'яўленне новай формы бальнай харэаграфіі - савецкага бальнага танца;
- распаўсюджанне ў СССР танцавальных школ і студый конкурснага бальнага танца;
- правядзенне першых танцавальных конкурсаў па бальнай харэаграфіі;
- павелічэнне колькасці жадаючых прайсці навучанне бальнаму танцу. Танцавальная праца ў студыях і клубах стала развівацца па некалькіх напрамках:
- арганізацыя танцавальных вечароў і масавае адкрыццё школ танца;

- арыентаванне на конкурсны танец (г.зн. павелічэнне колькасці конкурсаў, а таксама колькасці канкурсантаў);
- стварэнне механізмаў, якія дазваляюць абменьвацца вопытам паміж выкладчыкамі і танцорамі краін былога СССР;
- правядзенне семінараў і майстар-класаў у Прыбалтыцы з удзелам замежных спецыялістаў; Сапраўдным цэнтрам развіцця бальных танцаў у гэты перыяд стала Прыбалтыка. С. Акулёнаклічыць, што «гэтамуспрыялі і нацыянальныя традыцыі, і гістарычныя ўмовы, дзякуючы якім Прыбалтыка заўсёды стаяла асабліва блізка да суседніх краін СССР, і спрыяла аддаленасць ад палітычнага цэнтра краіны». У Прыбалтыцы бальныя танцы развіваліся досыць актыўна, у сувязі з тым, што танцоры і педагогі мелі магчымасць ездзіць на міжнародныя турніры, наведваць семінары і індывідуальныя ўрокі вядомых сусветных спецыялістаў, вывучаць танцавальную літаратуру, праглядаць відэа матэрыялы і запісы конкурсаў па спадарожнікам тэлебачання. Ужо ў 1958-1959 гг. эстонскія педагогі Антс і Мале Тайле пачалі праводзіць семінары ў Вільні, Каўнасе і запрашаць на іх вядучыя танцавальныя пары свету для перакваліфікацыі педагогаў Літвы. Большасць літоўскіх выкладчыкаў мелі прафесійнае адукацыю ў галіне народна-сцэнічнага танца і для таго, каб навучаць бальнаму танцу, павінны былі прайсці спецыяльны курс перападрыхтоўкі.

Значны ўплыў на развіццё конкурснай формы бальнай харэаграфіі ў Прыбалтыцы аказвала правядзенне шматлікіх конкурсаў і фестываляў. З канца 1960-х гг. самым буйным міжнародным турнірам у СССР становіцца конкурс пад назвай «Янтарная пара» (1968), які праводзіўся ў г. Каўнас (Літва). Асноўнай заслугай арганізатараў стала запрашэнне вядучых трэнераў і танцораў не толькі з сацыялістычных, але і з капіталістычных краін, а таксама правядзенне з іх непасрэдным удзелам семінараў і майстар-класаў. Менавіта на гэтым конкурсе можна было ўбачыць выступ чэмпіёнаў

свету, ацаніцьхарэаграфічныінавацыі, вызначыцьасноўныятэндэнцыісучаснайтанцавальнай моды. Сяродіншыхтанцавальныхспаборніцтваў, якіяправодзяцца ў Прыбалтыцыможнаадзначыцьнаступныя: «Стары Талін», «Талінсківясна», «Рыжскаявосень», «Вільнюс», «Каўнаскаявясна» і мн. інш. Акрамяпрыбалтыйскай школы ў пачатку 60-х гг. XX ст. актыўнаразвіваюццаленінградская і Таганрогскі. Танцавальныявечары, якіяправодзяццапрышматлікіх Дамах Культуры ў гэтыхгарадах, спрыяліактыўнайпапулярызацыі і развіццюбальнага танца. У гэтыперыядадной з папулярных форм правядзеннятанцавальныхвечароўстановіццалекцыя-канцэрт. Дадзенывідактыўнагавольнага часу з'яўляўсяарыгінальнайформай, уласцівайтолькібальнайхарэаграфіі. На жаль, захаваласявельмі мала інфармацыіабдадзеныммерапрыемстве. Вядома, штороботнікамікультучрежденийраспрацоўвалісяцэлыяцыклылекцыя-канцэртаў, якіяактыўнапапулярызавалісяродмоладзісучасныятанцавальныяўзоры. У адным з дапаможнікаў для работнікаўкультактиварэкамендуецца праводзіць танцавальныя вечары пад дэвізам «Сакрэты прыгожага танца», дзе арганізатарам неабходна надаць актыўную ўвагу выканальніцкаму майстэрству аркестра (бальныя танцы ў той час суправаджаў аркестр, бо не існавала фанаграм), ладзіць паказ сучасных савецкіх і замежных танцаў, развучыць некаторыя руху, завязаць размову аб дрэнным і добрым стылі ў танцах, правесці гутарку з нагоды знешняга выгляду і неабходнага касцюма, зладзіць конкурс на лепшае выкананне бальнага танца і продэманстраваць сатырычныпаказблагогастылю ў танцах і ў вопратцы.

Вялікае значэнне меў выбар лектара, бо яму неабходна было выдатна валодаць матэрыялам, вобразнай прамовай, добра пастаўленым голасам і здольнасцю павесці наведвальнікаў. Часцякомтакіялекцыі-

канцэртыхарактарызаваўлісянаўнасцюэкспромтаў і імправізацый з боку вядучых і мелівелізарнуюпапулярнасцьсяродмоладзі. Часам колькасцьпублікі на іхдаходзіла да 400 чалавек. Вядучымітакіхвечароўбылівядомыяхарэографытаго часу, выхаваныя на «дарэвалюцыйнай» культуры: І. Диментман, М. Кац, В. Хаўскі і мн. інш. Адметнайасаблівасцюгэтыхвядучыхбылі «не савецкі» знешнівыгляд (матылёк, касцюм, капялюш), высокіўзровень культуры, эрудыяванасць, выдатнаеведаннезамежныхмоў, штоасаблівадапамагалаім у вывучэннізаходняйтанцавальнайлітаратуры. Лекцыя-канцэртскладалася з трохаддзяленняў па 45 хвілін: у першымаддзяленнівыконвалісятакія танцы як «кракавяк», «Вальс-гавот», «Вячэрнірытм», а ў другім і трэцімпублікавыконвала «Танга», «Факстрот» і савецкіябальныя танцы - «васпанечку», «Рускілірычны». Вартаадзначыць важную асаблівасцьсавецкайбальнайхарэаграфіі - разнастайнасцьрэпертуару. Гэта тлумачыцца ў першую чаргуіснаваннемсацыяльнага заказу на масавы бальная танец. У рэпертуарайчыннайпраграмыўваходзілавелізарнаяколькасцьтанцавальныхузораў, сяродякіх: «Венгерская бальная», «Дазвольцезапрасіць», «Рилио», «вару-вару», «Туяна», «Буяна», «Рада», «Редлав»,«Усмешка»,«Ланца»,«Дружба»,«Казахскібальны»,«Хваля»,«Казанова»,«Сурскірытмы»,«Полька-янка»і многіяіншыя. У адрозненне ад міжнароднайсістэмыконкурснагабальнага танцевання, якая складаецца з пяціеўрапейскіх(«Павольны вальс», «Танга», «Венскі вальс», «Павольныфакстрот», «Квікстэп») і пяцілацінаамерыканскіхтанцаў («Самба», «ча-ча-ча»,«Румба»,«Пасадобль»,«Джайв»), савецкая бальная харэаграфія мела ў сваімактыве каля шасцідзесяці, а па некаторыхдадзеных - каля трохсоттанцавальныхузораў. Варта адзначыць, што такая шырокая палітра танцавальных узораў спрыяла развіццю ў выкладчыкаў бальнай харэаграфіі прафесійнай памяці, каардынацыі і пашырала іх веды ў галіне харэаграфічнага фальклору розных народаў, якія жывуць у СССР і ў краінах

сацыялістычнага лагера. Савецкія бальныя танцы былі адносна новай формай бальнай культуры. Большасць фігур гэтых танцаў, узятых з фальклору, у далейшым падвергліся істотнай перапрацоўцы. У танцавальных узорах выкарыстоўваліся элементы рускага танца: прыпадания, пазнавальныя руху рук, пэўныя пазіцыі партнёраў па адносінах адзін да аднаго і т. Д. Акрамя таго выкананне суправаджалася мелодыяй, набліжанай да народнай. За аснову узораў савецкіх бальных танцаў былі ўзятыя некаторыя народныя танцы саюзных рэспублік. Так, напрыклад, «Рилио» - гэта арыгінальны літоўскі танец, «вару-вару» - латвійскі танец, «васпанечку» і «Рускі лірычны» - рускія танцы. Усе ўзоры адрозніваліся адзін ад аднаго тэхнікай выканання, розным рытмам і характарам руху. Музыка памер 2/4 або 4/4, падтрымка - адкрытая, свабодная, без кантакту цела. «Полька», «васпанечку» і «Рускі лірычны» былі прагрэсіўнымі танцамі (танцамі, якія маюць прасоўванне ўздоўж лініі танца). «Рилио» і «вару-вару» танцаваць на месцы. У склад савецкай праграмы ўваходзілі чатыры абавязковых для выканання танца. Што год мяняўся толькі адзін танец, які быў у модзе на той момант, а «Полька», «Рилио», «васпанечку», «Рускі лірычны» - былі абавязковымі танцамі. У гады палітычнай і ідэалагічнай блакады СССР, аж да канца 80-ых гадоў, «інтэрнацыянальная праграма» (міжнародная праграма) бальных танцаў была неафіцыйна забаронена. Замест яе прапаноўвалася выконваць такія савецкія танцы як: «Чабурашка», «Кукареку», «Цік-так», «Вясёлая хвілінка», «Дружба», «Пінгвін», назвы якіх кажа само за сябе.

Вялікі ўклад у фарміраванне і развіццё савецкіх бальных танцаў ўнёс Л. Школьнікаў, які з'яўляўся адным з яркіх прадстаўнікоў савецкай школы бальнага танца. Ён быў таленавітым арганізатарам, лектарам і выкладчыкам. Л. Школьнікаў вёў праграму на ўсё саюзным тэлебачанні пад назвай «Вучыцеся танчыць»,

куды запрашаў салістаў Вялікага тэатра оперы і балета, які дэманстравалі разнастайныя полькі і падеграсы. Школьнікаў таксама з'яўляўся ў тарамшматлікіх савецкіх танцаў. На прыклад, ён прыдумаў танец пад назвай «Рэдлав» («Red Love») - чырвоная каханне, або танец «тэрыконаў», у якім ён выкарыстаў элементы рок-н-ролу і джайва. Гэты чалавек быў стратэгам і ідэолагам цэлага кірунку - савецкай бальнай харэаграфіі, якая спрэс адпрэчвала праграму міжнародную. Паводле яго слоў, міжнародная праграма «Выпусташваць» сапраўдну юнацьянальную культуру, рабіла людзей аднолькавымі, нівеліраваў іх, ставіла ў пэўныя рамкі. Вадзім Елізараў, у мінулым танцор міжнароднага класа, на канферэнцыі ў 70-ых гг. у Саратаве «Аб шляхах развіцця савецкай бальнай харэаграфіі» выступіў у якасці апанента Леаніда Школьнікава, але ў выніку кожны застаўся пры сваім меркаванні. Гэта быў першы публічны спрэчка на старонках прэсы аб прыярытэтах і перспектывах у развіцці бальнай харэаграфіі. Для танцораў - прадстаўнікоў СССР, выкананне савецкай праграмы было абавязковым, так як для перакладу ў большвышэйшы клас, што вельмі важна для выканаўцаў бальных танцаў, неабходна было набраць чакі ў трох праграмах: у савецкай, у лацінаамерыканскай і ў еўрапейскай. Галоўныя акцэнт прыпаў на кубалаўрабіўся менавіта на савецкую праграму. Пасля турніру, праведзенага ў павільёне жывёлагадоўлі (толькі гэты факт кажа пра стаўленне да бальнаму мастацтву), дэспарбортныя праводзіліся выключна па міжнароднай праграме, а савецкую нявыконвалі, ўсе пары, якія прымалі ў ёй удзел, былі дыскваліфікаваныя і пакараныя. Гэтыя пары, а ў іх ліку выбітныя танцоры таго часу: Валерыя і Таццяна Раздрагіны, Ларыса і Уладзімір Кузняцовы, не дапускаліся на афіцыйныя спаборніцтвы, якія праводзіліся Цэнтральным Домам народнай творчасці і

Упраўленнем культуры і справетустановамі Міністэрства культуры СССР. У той час бальныя танцы ставіліся да сферы культуры (у цяперашні час яны знаходзяцца ў юрысдыкцыі Міністэрства спорту і турызму) і куды раўна Міністэрствамі культуры дзвюх узроўняў. Міністэрства СССР падтрымлівала развіццё бальнага танца (А.Н. Демченко, Л.А. Данилова, А.И. Мальцев), а Міністэрства РСФСР, лічыла, што і на самай бальнай танцы і ў касцюмах танцораў шмат праяваў буржуазнасці і заходняга ладу жыцця, гэтаму перашкаджала. Такім чынам, савецкая бальная праграма выконвалася на конкурсах на працягу 40 гадоў. За час гэтакнедоўга часова гэіснаванню толькі два танцавальных ўзору («Ріліо», «вару-вару»), на наш погляд, мелі магчымасць стаць па сапраўднаму бытавымі абсалютна сацыяльнымі танцамі, што тлумачыцца іх арыгінальнай характэрнай і папулярнасцю сярод выканаўцаў. «Ріліо» меў усе шанцы паўтарыць развіццё свінгавы (swing) танцаў на Захадзе, так як выконваўся па рознаму: у Балтыйскіх рэспубліках і Польшчы, у Беларусі - з невялікімі падскокамі. Што тычыцца танца «васпанечку», то з-за адсутнасці элемента імпровізацыі, характэрнай для міжнароднай праграмы, падчас конкурснага выканання танцавальныя пары часцяком выглядалі як каманда па фармейшену (ансамблю). Дадзеная сітуацыя не магла спрыяць развіццю і ўскладнення лексічнага матэрыялу дадзенага танцавальнага ўзору на ўвазетаго, што ўсе канкурсанты танцавалі адну і тую ж кампазіцыю і былі пазбаўлены магчымасці выкарыстоўваць імпровізацыйныя Рух Вартатак самаадзначыць, што савецкая праграма станючы плывала на агульнаразвіццё танцавальнай тэхнікі і танцавальнай каардынацыі выканаўцаў бальных танцаў. У той час як у астатнім свеце вывучалася і выконвалася на конкурсах толькі 10 танцавальных узораў, савецкія танцоры маглі прадэманстраваць да 30 розных танцаў. Акрамя таго, савецкія выканаўцы заўсёды надавалі вялікую ўвагу класічнаму танцу,

што дазваляла паказваць у
лацінаамерыканскай праграме складаныя крабатычныя трукі, цікавыя паставы,
прыгожыя расцяжкі.

Такім чынам, усё вышэй сказана дазваляе зрабіць выснову,
што ідэалогія савецкай эпохі моцна ўздзейнічала на развіццё бальнага
танца. Існаваў дзяржаўны заказ для дэманстрацыі савецкай арыгінальнай бальнай
культуры. Аднак многія танцы савецкай праграмы мелі мастацкую каштоўнасць. Выключыўшы не патрэбнае пр
оціпастаўленне міжнароднай праграме, яны на пачатковым этапе мелі права на
існаванне, а таксама іх можна было вывучаць у школах танцаў, так як
дадзеныя танцавальныя ўзоры характарызуюцца пэўнай замкнёнасцю кампазіцыі
і зручныя для дзіцячага навучання. Зварот да
гісторыі развіцця конкурснага бальнага танца ў
нашай краіне даемагчымасць зрабіць пэўныя тэарэтычныя высновы і, перш за
ўсё, прааналізаваць і вылучыць асноўныя этапы зароджэння і
станаўлення беларускай школы бальнага танца. Падрабязнае і
дбайнае аднаўленне падзей тых гадоў дазваляе вывучыць працэсы эвалюцыі конку
рснага бальнага танца ў Рэспубліцы Беларусь, без
чаго немагчыма ніякая практычная і тым больш тэарэтычная дзейнасць у
галіне сучаснай бальнай харэаграфіі. З'яўленне конкурснага бальнага танца ў
Беларусі звязана з імёнамі Марка Самуілавіч Каца і яго жонкі Лідзіі Кац-
Лазаравай. У 1965 годзе яны пераязджаюць з Таганрога ў Менск для
адкрыцця першай у рэспубліцы студыі бальнага танца. На той
момант яны ўжо стварылі ў Таганрозе моцную выканальніцкую школу,
вядомую на ўвесь СССР і зараз
прынялі рашэнне працягнуць выкладчыцкую дзейнасць бліжэй да
цэнтра бальнай культуры - Прыбалтыцы. Першыя гады
станаўлення конкурснага танца былі цяжкімі. У Прыбалтыцы, Ленінградзе і
Маскве танцавальныя пары высокага ўзроўню ўжо былі, існавалі развітая сетка

студый і школ бальнага танца. За тры гады педагогамі М.С.Кацем і Л.П. Кац-Лазаравай была праведзена вялікая праца, вынікам якой стаў той факт, што беларускія танцавальныя пары ўпершыню сталі трапляць у фіналы прэстыжных конкурсаў у Прыбалтыцы. Вызначальную ролю ў працэсе станаўлення конкурснага бальнага танца ў Беларусі адыграла правядзенне конкурсаў. Першым буйным міжнародным конкурсам, праведзеным у нашай краіне, стаў турнір пад назвай «Мінскі баль - 74». Сярод удзельнікаў былі запрошаныя пары з Ленінграда, Вільнюса, Кіева, Таліна, Львова, з беларускіх гарадоў. Для паказальных выступленняў была запрошаная лепшая пара СССР - Юратэ і Чэслава Норвайше з Літвы. Дадзены турнір стаў першай спробай абагульніць такім маштабам вынікі дзейнасці студый і школ бальнага танца ў Беларусі. Безумоўна, бальная танец самым строгім чынам кантраляваўся ідэалагічнымі службамі партыі. Аднак гэты нагляд, па сутнасці, не быў толькі негатыўным, у ім былі і станоўчыя моманты. Менавіта дзякуючы ўказанні міністэрстваў на беларускім тэлебачанні пачынаюць выходзіць серыі праграм «Танчыце з намі, танцуйце як мы, танцуйце лепш за нас» з удзелам пар-фаварытаў Беларусі, дзе дэманструюцца танцы і падрабязна разбіраюцца фігуры і звязкі. Таксама выходзіць у свет серыя публікацый «Запрашэнне да танца», у якой апісваліся не толькі айчыныя танцы, але і «заходнія». У дапамогу танцорам-аматарам фірмай «Мелодыя» выпускаюцца грампласцінкі з запісамі танцаў у аркестравай апрацоўцы. А ў 1977 годзе з'яўляецца першы фундаментальны падручнік «Сучасны бальная танец» В.И.Уральской і В.М.Стриганова, які з'яўляецца спробай савецкіх харэографіаў апісаць і замежныя конкурсныя танцы і «танцы-экспэрымэнты» (новыя модныя танцы таго часу, пастаўленыя харэографамі-пастаноўшчыкамі). У Мінскім інстытуце культуры прадмет «Сучасны бальная танец» для студэнтаў не толькі кафедры харэаграфіі, але і для студэнтаў іншых кафедраў. Сярод выкладчыкаў дадзенай дысцыпліны былі М.С.

Кац, Л.П.Кац-Лазарава, Р.М.Чехова. На працягу 1970-х гг. у Беларусі было, праведзена мноства рэспубліканскіх конкурсаў, сярод якіх: «Мінскі баль» ў 1974, 1976 і 1979 гадах, «Менскія ўзоры», Рэспубліканскі турнір у Палацы тэкстыльшчыкаў, Рэспубліканскі турнір у Белдзяржцырку і многі іншыя. За першае дзесяцігоддзе існавання конкурснай бальнай харэаграфіі ў наш краіне былі падрыхтаваныя пары высокага ўзроўню: Міхаіл і Надзея Біруні, Яўген Лемберг і Раіса Чэхава, Вячаслаў Кац і Лідзія Лазарава, Міхаіл Паўлінаў і Таццяна Куманская, Барыс і Наталля Паповы, Уладзімір Парахневіч і Людміла Заяц, Уладзімір і Жанна Шалькевіч. Гэтыя танцавальныя дуэты прадстаўлялі беларускую школу танцавання на Усесаюзных конкурсах па бальнаму танцу, а таксама на чэмпіянатах сацыялістычных краін, дзе станаўліся прызёрамі і лаўрэатамі. Да канца 70-х гг. у Беларусі ўжо налічвалася каля 65 гурткоў, студый і школ, якія займаюцца вывучэннем бальнага танца. Многія выхаванцы М.С.Каца і Л.Кац-Лазаравай арганізавалі ўласныя студыі не толькі ў Мінску, але і па ўсёй рэспубліцы. Такім чынам, у канцы 70-х гг. адбываецца канчатковае станаўленне конкурснага бальнага танца ў Беларусі. 1980-я гг. для беларускай школы бальнай харэаграфіі сталі часам досыць супярэчлівым і неадназначным. Для яго характэрна з аднаго боку ўзмацненне кансерватыўных тэндэнцый, а з другога - пачатак развіцця дэмакратычных працэсаў, відавочная якія праявіліся бе ў пачатку 1990-х гг. «Конкурснае танцаванне занадта хутка заваявала сабе тысячы прыхільнікаў - абпоўнаў забаронены конкурс у эпоху «адлігі» не магло быць і гутаркі». Гэты перыяд часу адзначаны з'яўленнем новых буйных міжнародных конкурсаў у Беларусі, такіх як «Вясновыя рытмы» (1987), «Зімовыя ўзоры» (1988), "Лістапад" (1988). Мастацкімі кіраўнікамі конкурсу пад назвай «Вясновыя рытмы» сталі муж і жонка Яфім і Таццяна Паланецкі. Варта адзначыць, што гэта быў першы турнір катэгорыі «International open», гэта значыць міжнародны конкурс, дзе парам-удзельніцам налічваліся акуляры, якія ўносіліся ў

сусветную табліцу рэйтыngu. Такім чынам, беларускія пары атрымалі магчымасць, не выязджаючы за мяжу, павышаць сваё месца ў табелі аб рангах. Акрамя гэтага, беларускія танцавальныя пары маглі ўбачыць і параўнаць свой узровень танцавання з узроўнем прыезджых выканаўцаў з краін блізкага і далёкага замежжа, абмяняцца вопытам і пагутарыць з замежнымі гасцямі.

1990-я гг. становяцца перыядам росквіту бальнага танца ў Беларусі. З'яўляецца наступнае пакаленне танцавальных пар, якія маюць магчымасць выязджаць за мяжу, удзельнічаць у найбуйнейшых конкурсах, наведаць семінары і майстар-класы лепшых спецыялістаў у сферы бальнай харэаграфіі. Пасля распаду СССР у 1991 годзе была створана Беларуская Федэрацыя бальных танцаў, і з гэтага года сталі праводзіцца Чэмпіянаты Беларусі, на якіх выяўляліся лепшыя танцавальныя дуэты, якія прадстаўляюць Беларусь на чэмпіянатах Свету і Еўропы. Каліраней, у савецкі перыяд, прывілей удзелу ў замежных турнірах мелі толькі маскоўскія пары, то ў 90-я гг. беларускія выканаўцы пачынаюць актыўна заяўляць прасябе на сусветнай танцавальнай арэне. Такім чынам, развіццё конкурснага бальнага танца ў Беларусі прайшло некалькі этапаў ад зараджэння ў 60-я гг. XX ст., Станаўлення ў 70-80-я гг. да актыўнага развіцця ў 90-я гг. XX ст. За гэты перыяд часу была праведзена вялікая праца і першымі выкладчыкамі і іх вучнямі для фарміравання беларускай школы бальнага танца. Галоўнай асаблівасцю развіцця конкурснага бальнага танца ў нашай краіне стала паралельнае развіццё двух формаў бальнай харэаграфіі: савецкай праграмы і міжнароднай праграмы. Вынікам такога супрацьстаяння стала выцясненне савецкай праграмы з конкурснай сістэмы і зацвярджэнне міжнароднай у якасці асноўнай.

3. Лацінаамерыканская праграма. Гісторыя развіцця конкурснай лацінаамерыканскай праграмы

Перыяд 1940-х і пачатку 50-х гг. адзначаны рэзка ўзрослай цікавасцю да лацінаамерыканскіх танцаў. Новыя рытмы захапілі танцавальны свет, што прывяло да пачатку работ па распрацоўцы іх тэхнічныхасноў. У 1948 г. выйшаў першы падручнік па лацінаамерыканскіх танцах «Theory & Technique of Latin-American Dancing» Ф. Бэрроус. Праграма бальных танцаў значна пашырылася: у яе былі ўключаны лацінаамерыканскія танцы. Конкурсы сталі праводзіцца па некалькіх напрамках: еўрапейскай праграме (ранейшая назва - «бальныя танцы»), лацінаамерыканскай і праграме 10 танцаў, якая ўключае ў сябе танцы абедзвюх праграм. Працягвае развівацца конкурсная сістэма. Турніры праводзіцца шмат, але сярод іх, разам з Блэкпульскімі турнірамі, можна вылучыць некалькі найбольш прэстыжных. Да прыкладу, у 1953 г. упершыню сваю пляцоўку танцавальным парам прадаставіў знакаміты канцэртны зала ў Лондане - Royal Albert Hall. Тут адна з найбольш вядомых чэмпіёнак мінулага і не менш вядомы педагог - Э. Уэлс пачала штогод праводзіць свой конкурс «International Championships». У пачатку 50-х гг. XX стагоддзя ў Англііі яшчэ не праводзіліся міжнародныя турніры. Спаборніцтва праводзіліся выключна паміж англічанамі і выканаўцамі бальных танцаў з іншых краін і канкураваць з імі было немагчыма з-за розніцы ва ўзроўні тэхнічнага майстэрства. Намаганні мі легендарнага Алекса Мура (Alex Moore) і яго паплечнікаў, а таксама актыўнага страляючых па свеце брытанскіх танцавальных зорак, бальныя (тады толькі стандартныя) танцы ўжо былі выведзеныя на міжнародную арэну. Па ўжо названым вышэй прычынах інтэрнацыянальнай навізны ён атрымаў назву Міжнародны чэмпіят («International Championships»). Першы турнір «International Championships» ў 1953 годзе праходзіў па цікавай схеме. Улічваючы розніцу ў класе паміж брытанскімі і замежнымі выканаўцамі, а таксама жадаючы прыгожыя заключныя туры удзелаў замежных гасцей, спачатку ў конкурсе былі адабраны шэсць пар гаспадароў паркета. Затым да

іх давалішэсць запрошаных дзетаў, якія прапусцілі першыя туры - і ўсё зноў пачыналася з паўфіналу, але ўжо міжнароднага. 1950-я і 60-я гг. XX стагоддзя - гэта эпоха такіх танцавальных пар як: Гары і Доры Сміт-Хэмпшыр (Англія), Біл і Бобі Ірвін (Англія), Уолтар Лейэрд і Лорейн (Англія). Усе яны ўнеслі вялікі ўклад ва ўдасканаленне тэхнікі бальнага танца, перадачы каласальнага вопыту наступным пакаленням, захоўваючы лепшыя традыцыі ангельскай школы.

Пачатак 60-х гг. адзначыўся фарміраваннем новага падыходу да разумення сутнасці лацінаамерыканскіх танцаў. Яго прадставіў у сваёй кнізе «Technique of Latin Dancing» Уолтар Лэрд. Яна выйшла ў свету 1961 г. і стала асноўным кіраўніцтвам для лацінаамерыканскіх танцораў і прывяла да якасна новага этапу ў развіцці лацінаамерыканскіх танцаў. Уолтар Лэрд быў не толькі выдатным метадыстам, ён таксама вяхаваў аднаго з выбітных танцораў сучаснасці - 14-кратных чэмпіёнаў свету – Доні Бёрнса і Гейнор Фейвезер.

4. Еўрапейская праграма. Гісторыя развіцця конкурснай еўрапейскай праграмы праграмы

У 20-я гг. XX стагоддзя пачаў ажыццяўляцца працэс станаўлення брытанскай школы бальнага танца і фарміравання конкурсных узораў. Ход тых падзей быў апісаны Філіпам Рычардсанам ў яго кнізе «Гісторыя англійскіх бальных танцаў, 1910-1945 гг.: Гісторыя развіцця сучаснага ангельскага стылю», якая выйшла ў свет у 1946 г. Англічанам першым атрымалася аб'яднаць намаганні для стандартызацыі новай танцавальнай практыкі з Амерыкі і сфармуляваць правільны міжнароднага стандарту бальных танцаў у тым выглядзе, які захаваўся і да нашых дзён. Еўрапейская праграма стала ўключаць у сябе: «Павольны вальс», «Танга», «Венскі вальс», «Павольны факстрот» і «Квікстэп», а ў лацінаамерыканскую праграму ўвайшлі: «Самба»,

«Ча-ча-ча», «Румба», «Пасадобаль» і «Джайв». Менавіта з гэтага моманту бальныя танцы атрымалі афіцыйнае прызнанне: з 1922 г. пачалі праводзіцца міжнародныя конкурсы, а ў 1936г. адбыўся першы чэмпіянат свету і была створана міжнародная арганізацыя, якая займалася праблемамі выпрацоўкі правілаў судзейства і правядзення конкурсаў на нацыянальным і міжнародным узроўні.

У 20-30 гг. XX стагоддзя з'явіліся і першыя знакамітае выканаўцы бальных танцаў. У іх лік уваходзілі Дж. Брэдли, Ф. Хейлор, В. Сильвестер, А.Мур, Т. Палмер і Е. Споурт, С. Фармер і А. Роскоу і многія іншыя. У 20-30-я гады XX стагоддзя ў Англіівялікую ролю ў развіцціконкурснагабальнага танца меўчасопіс «The Dancing Times», рэдактарамякогабыўФ.Рычардсан. Па ягоініцыятыве ў 1929 г. была створанаарганізацыя, якая аб'ядналаасацыяцыінастаўнікаў бальных танцаў - Official Board ofBallroom Dance (OBBD). Дадзенаяарганізацыя, а таксамаграмадстванастаўнікаў бальных танцаў у іншыхкраінахпапулярызавалі і развіваліконкурсны танец. Яны вызначылістылі і стандарты выканання, стварылісістэму медальных тэстаў, праводзілііспыты для настаўнікаў, а таксамарэгулярнаправодзілісесіікангрэсаў, семінараў і майстар-класаў для распаўсюджванняінфармацыіабнайноўшыхтэндэнцыяхразвіццябальнага танца. Першысусветныкангрэснастаўнікаўбальнага танца, арганізаваныпрафесійныміарганізацыямі, прайшоў у 1948 г.урамкахБлэкпульскагафестывалю. З тыхчасоўштогодлепшыяпедагогі і танцоры свету выступаюць з лекцыямі на гэтым самым прадстаўнічымпедагагічным форуме. Істотнаважнайпадзеяй для развіцця бальных танцаўстаўвыхаду свет у трыццатыя гады першыхтэарэтычныхпрац па бальнаму танцу. Асаблівую ролю адыграўвыдадзены ў 1936 г. першыпадручнік "BallroomDancing" Алекса Мура, дзебыліапісаныфігурыусіхтанцаўміжнароднайпраграмы. Яго аналізтэхнікі і распрацоўкуметодыківыкладанняцяжкапераацаніць. У тым жа годзе выйшла

кніга Віктара Сільвестра і Філіпа Рычардсана «The Art of Ballroom». З канца 30-х гг. у Англіі пачынаюць выдавацца два часопіса «BallroomDancingTimes» і «AlexMooreMonthlyLetterService». Апошні часопісадыграў асаблівую ролю ў развіцці метадычнай работы педагогаў і папулярызаванні бальных танцаў ва ўсім свеце. У далейшым Алекс Мур выпусціў чатыры кнігі: ў 1948 годзе - "Перагляд жаная тэхніка стандартных танцаў" і «Асноўныя фігуры стандартных танцаў», у 1950 годзе - "Стандартныя варыяцыі».

5. Тэхнічныя асаблівасці выканання пяці лацінаамерыканскіх танцаў

Асноўныя элементы тэхнікі лацінаамерыканскіх танцаў

Паняцце Дзеянне у корпусе. 5 асноўных дзеянняў: Перамяшчэнне (Translation), Сцісканне (Squeeze), Вярчэнне (Rotation), Нахіл (Sway), Пашырэнне (Extension) і дадатковае Кантракцыя (Contraction). Сутнасць кожнага з іх.

Тэрміны Крок / Дзеянне (Step / Action). Іх асаблівасці і адрозненні.

Паняцце Пазіцыі ступняў (Foot Placement). Графічныя абазначэнні, прынятыя ў лацінаамерыканскай праграме. 2 фазы пры выкананні крокаў. Пазіцыя цэнтральнага балансу, пазіцыя частковага альбо поўнага пераносу васа цела.

Агульныя дзеянні у лацінаамерыканскай праграме

1	Дзеянне свівл (Swivel action)	Агульнае для ўсіх танцаў	9	Дзеянне Баунс	Датычыцца да танца Самба
			10	Дзеянне мерэнга	Самба, Ча-ча-ча, Джайв
2	Дзеянне	Агульнае	11	Крокі наперад	Самба, Ча-ча-ча,

	спіраль (Spiral action)	для ўсіх танцаў			Румба	
				12	Крокі назад	Ча-ча-ча, Румба
3	Затрыманыя крокі (Delayed action)	Агульнае для ўсіх танцаў		13	Крокі ўбок	Самба, Ча-ча-ча, Румба
				14	Чэкавы крок наперад	Ча-ча-ча, Румба
4	Лацінскі крыж (Latin Cross)	Агульнае для ўсіх танцаў		15	Чэкавы крок назад	Ча-ча-ча, Румба
				16	Крок наперад з паваротам	Ча-ча-ча, Румба
5	Спіны і павароты у лаціне (Spins and Turns)	Агульнае для ўсіх танцаў		17	Крок назад з паваротам	Ча-ча-ча, Румба
				18	Крок на месцы	Ча-ча-ча, Румба
				19	Перанос вагі цела на месцы	Ча-ча-ча, Румба
6	Крокі (Steps)	Агульнае для ўсіх танцаў		20	Дзеянне кубінскі рок	Ча-ча-ча, Румба
				21	Дзеянне кубінскі брэйк	Ча-ча-ча
7	Браш (Brush)	Агульнае для ўсіх танцаў		22	Кукарача	Румба
				23	Марш	Пасодобль
8	Сліп у ступні (Slip action)	Агульнае для ўсіх танцаў		24	Апель	Пасодобль
				25	Скачкі	Толькі для джайва

Дзеянне Свівл (Swivelaction). Тэхнічныя асаблівасці (праца ступні, ступень паварота, праца мышц і бядра, дзеянне цела, таймінг). Разнавіднасці дзеяння Свівл (наперад, назад, свівл-змена)

Дзеянне Спіраль (Spiralaction). Разнавіднасці: *Спіральны крыж (SpiralCross)* і *Спіральны паварот (SpiralTurn).* Тэхнічныя асаблівасці

Затрыманае дзеянне (Delayedaction). Розныя тыпы (крок наперад, крок назад, крок наперад з паваротам, чэкавы крок наперад). Таймінг.

Дзеянне Лацінскі крыж (LatinCross). Тэхнічныя асаблівасці.

Спіны і павароты ў Лацінаамерыканскай праграме. Асноўныя тыпы і іх тэхнічныя асаблівасці (паварот на трох кроках, працягнутыя спіны), іх адрозненні.

Дзеянне Мерэнга (Merengue). Тэхнічныя асаблівасці гэтага дзеяння. Разнавіднасці Мерэнга (наперад, назад, убок).

Раўненне (Alignment) – Кірунак (Direction), Ступенні павароту (QuantityofTurn). Вывучэнне наглядных схем і дапаможнікаў па арыентаванню на танцавальнай пляцоўцы.

Праца ступні (Footaction). 9 асноўных пазіцый ступні (абцас, падушачка, насок, уся ступня і г.д.)

Таймінг (Timing). Азначэнне паняцця Таймінг. Тэмп. Колькасць удараў ў хвіліну. Плаваючы таймінг (Shuffletiming) ў спартыўна – бальным танцы. Музыкальны размер ў розных танцах, акцэнтны. Музыкальная структура танца у схемах.

Раўненне (Alignment) – Кірунак (Direction), Ступенні павароту (QuantityofTurn). Вывучэнне наглядных схем і дапаможнікаў па арыентаванню на танцавальнай пляцоўцы.

Пазіцыя у пары. Пазіцыя партнеркі у суадносінах з партнёрам і вярчэнне партнеркі у адносінах да партнёра. Закрытая пазіцыя (ClosePosition), Адкрытая пазіцыя (OpenPosition), Пабольшаная Адкрытая пазіцыя (ExtendedOpenPosition), Левая дыяганальная пазіцыя (LeftDiagonalPosition), Правая дыяганальная пазіцыя (RightDiagonalPosition), Верная пазіцыя (FanPosition), Левая бакавая пазіцыя (LeftSidePosition), Правая бакавая пазіцыя (RightSidePosition), Правая дыяганальная пазіцыя па-за плячамі (BackRightDiagonalPosition), Закрытая пазіцыя па-за плячамі (BackClosePosition), Адкрытая пазіцыя па-за плячамі (BackOpenPosition), Пабольшаная Адкрытая пазіцыя па-за плячамі (ExtendedBackOpenPosition), Левая дыяганальная пазіцыя па-за плячамі (BackLeftDiagonalPosition).

Вярчэнне партнеркі ў суадносінах да партнёра: Насупраць (Opposing), Аднолькава (Same), Правая вуглавая (RightAngle), Левая вуглавая (LeftAngle).

Пазіцыя корпуса ў залежнасці ад наварота цела: Праменадная (PromenadePosition), Фалавэй (FallawayPosition), Контрпраменадная (CounterPromenadePosition), Контрфалавэйная (CounterFallawayPosition).

Вядзенне партнеркі. 2 тыпа вядзення: кантактнае () і візуальнае (visualllead). Паняцце Націск (Pressure). 3 тыпа націску ў залежнасці ад напрамку вядзення.

Пастаноўка рук. Левая рука да правай рукі (LeftHandtoRightHand), Правая рука да правай рукі (RightHandtoRightHand), Правая рука да левай рукі (RightHandtoLeftHand), Левая рука да левай рукі (LeftHandtoLeftHand), Абедзве рукі (BothHandHold), Закрытая (NormalHold), Праменадная (PromenadeHold), Контрпраменадная (CounterPromenadeHold), Ценевая (Shadow).

Работа бядра. Васьмёрка, Васьмерка наадварот. Круг. Палова круга. Прама. Нахіленне, Твіст.

Работа корпуса. Перамяшчэнне (Translation), Сцісканне (Squeeze), Вярчэнне (Rotation), Нахіл (Sway), Пашырэнне (Extension) і дадатковае Кантракцыя (Contraction).

6. Тэхнічныя асаблівасці выканання еўрапейскіх танцаў

Асноўныя паняцці еўрапейскіх танцаў. *Стойка (Posture)* у еўрапейскай праграме спартыўных-бальных танцах. Асаблівасці стойкі партнера і партнеркі. *Рухі наперад, назад і ўбок, зніжэнне і пад'ёмы.*

Паняцце “*Дзеянне у корпусе*” (*BodyAction*) і “*Анатомія*” (*Anatomy*) выкарыстоўваемыя ў еўрапейскай праграме. Сагітальны, фронтальны і гарызантальны зрэз. Выкарыстоўванне розных тыпаў зрэзаў на прыкладзе асноўных тыпаў дзеяння у корпусе (*rotation, extension, sway*).

Прынцыпы работы розных тыпаў мышц у еўрапейскай праграме спартыўных бальных танцаў на прыкладзе базавых фігур (Правы паварот) (*NaturalTurn*)

Паняцце *Ход (Step)*, *Пазіцыя ступней (FootPlacement)*, *Свінгавы крок убок (Swingsidestep)*, *Пазіцыя цэнтральнага балансу (Centerbalanceposition)*.

Паняцце “*drive-action*” пры выкананні крокаў наперад у еўрапейскай праграме. Асноўныя тыпы суб-дзеянняў: *lower, resist, control, push, recover*. Паняцце “*drive-action*” пры выкананні крокаў назад у еўрапейскай праграме. Асноўныя тыпы суб-дзеянняў: *lower, resist, control, push, recover*.

Прынцып свінга пры выкананні крокаў. *Drive-action і свінг-эфект* у еўрапейскай праграме.

Абцасавы паварот (HeelTurn). Тэхнічныя адметнасці выканання абцасавых паваротаў для партнера і партнеркі. *Абцасавы пул (HeelPull)* - як тып абцасавых паваротаў.

Піват (Pivot), *Зваротны піват (ReversePivot)*, *Піват-акцыя (Pivotingaction)*, *Спін-паварот (NaturalSpinTurn)*, *Працягнуты спін (ContinuousSpin)* у еўрапейскай праграме. Тэхнічныя асаблівасці.

Падрыхтоўчы крок (Preparingstep), Шасэ (Chasse), Браш (Brush)– асноўныя тыпы дзеянняў у еўрапейскай праграме.

Паняцце *Шасэ (Chasse)* у еўрапейскай праграме. Асноўныя характарыстыкі дзеяння Шасэ. Разнавіднасці шасэ: Прагрэсіўнае шасэ направа (ProgressiveChassetoRight) і Прагрэсіўнае шасэ налева (ProgressiveChassetoLeft).

Паняцці *Закрыцце (Close), Скрыжаванне (Crossing)*.

Тэрмін *Твіст наварот (TwistTurn)*. Асноўныя тэхнічныя характарыстыкі.

Паняцце ППДК (CBMP). Значэнне тэрміну. Выкарыстанне гэтай пазіцыі у танцы.

Вядзенне бокам (SideLeading). Неабходнасць выкарыстоўвання дадзенай пазіцыі.

Насковы піват (ToePivot). Асноўныя тэхнічныя асаблівасці. Класічныя прыклады Насковага півата ў фігурах.

Раўненне (Alignment) – Кірунак (Direction), Ступенні навароту (QuantityofTurn). Вывучэнне наглядных схем і дапаможнікаў па арыентаванню на танцавальнай пляцоўцы.

Работа ступні (Footaction). 9 асноўных пазіцый ступні. *Прынцып перакатуступні (The Foot-Roll principles)*.

Таймінг (Timing). Азначэнне паняцця Таймінг. Тэмп. Колькасць удараў ў хвіліну. Плаваючы таймінг (Shuffletiming) ў спартыўна – бальным танцы. Музыкальны размер ў розных танцах, акцэнты. Музыкальная структура танца у схемах.

Пазіцыя ў пары, *Пастаноўка рук (HandHold)*. 9 асноўных пазіцый у пары: *Закрытая (Righttoright), Звонку (OutsidePartnerPosition), Праменадная (PromenadePosition), Фалавэй (FallawayPosition), Контрпраменадная*

(*CounterPromenadePosition*), *Контрфалавэйная* (*CounterFallawayPosition*), *Вінгавая* (*Lefttoleft*), *Прававуглавая* (*RightAnglePosition*), *Левавуглавая* (*LeftAnglePosition*).

б асноўных пазіцый галавы. Залежнасць змены пазіцый галавы ад выкананых дзеянняў у корпусе.

Вярчэнне (*Rotation*). Значэнне тэрміну. Тры спосаба выкарыстання Вярчэння: СДК – супрацьдзеянне корпуса (*CBMorLightness*), Вядзенне (*Leading*), Дынаміка (*Dynamics*). Сутнасць паняцця кожнага з паняццяў. Прыклады выкарыстання.

Зніжэнні і пад'ёмы (*RiseandFall*). Зніжэнні і пад'ёмы ў ступнях, нагах і корпусе (*Foot, Leg, Body*).

Разнавіднасці *Свэяў* (*Sway*): тэхнічны (*technical*), паламаны (*broken*), касметычны (*cosmetic*). Прыклады выкарыстання розных тыпах свэяў у разнастайных фігурах.

Паняцце аб'ёмнага верху у партнеркі (*Extension*). Прынцыпы стварэння аб'ёмнай пазіцыі.

Дысцыпліна «Сэквэй»

1. Сэквэй – як адна з сучасных форм спартыўна-бальнай харэаграфіі

Сэквеем называецца адвольная кампазіцыя, танцавальны нумар, выкананы адной парай на працягу 3 хвілін плюс-мінус 15 секунд. Адрозніваюць лацінаамерыканскі і еўрапейскі сэквей. Варыяцыя можа складацца з харэаграфіі ўсіх 5 танцаў адной з праграм (дазваляецца выкарыстанне ад 1 да 5 рытмаў еўрапейскай або лацінаамерыканскай праграм адпаведна).

Хоць сэквей і падобны больш на шоў, чым на звычайныя конкурсныя варыяцыі, пэўныя правілы і абмежаванні ўсё ж дзейнічаюць: не дапускаецца выкарыстанне прадметаў, якія не з'яўляюцца складнікам часткай касцюма,

калі ж такі прадмет - частка касцюма, нельга мяняць яго месца размяшчэння, падтрымкі дапускаюцца толькі ва ўступе (першыя 8 тактаў) і ў заключнай частцы (апошнія 8 тактаў) нумары, паасобнае выкананне спартсменамі ў Еўрапейскім сэквейі дапускаецца ў плыні 4 тактаў ва ўступленні і ў заключнай частцы нумара, а таксама паміж танцамі і г. д.

Праграма сэквейі па выглядзе спорту танцавальны спорт ўключае ў сябе дзве

дысцыпліна:

- сэквейі-Еўрапейская праграма;
- сэквейі-Лацінаамерыканская праграма.

У выбраную дысцыпліну павінны ўваходзіць ад трох да пяці конкурсных танцаў зпрацягласцю выканання не менш за 75% ад агульнага часу танцавальнаганумару. Элементы іншых танцаў і танцавальных формаў павінны выконвацца не больш за 25% ад агульнага часу танца.

Танцавальнай парай прадастаўляецца суддзі па падборы музычнага суправаджэння дзве копіі запісу абранага музычнага суправаджэння на з поўнай інфармацыяй пра кампазітара (ах), аранжыроўшчыку, выканаўцы(ах).

Працягласць выступу з моманту першага кроку на паркет да моманту апошняга кроку з паркета павінна ўкладвацца ў часовай інтэрвал ад 3: 30 да 4: 00 хвілін.

Суддзя па падборы музычнага суправаджэння абавязаны забяспечыць уключэнне музыкі не пазней за 15 секунд з моманту выканання першага кроку першага выканаўцы на паркет. У выпадку ўзнікнення тэхнічнай праблемы з музыкай на рэпетыцыі танцавальнай пары павінна быць прадастаўлена магчымасць прадэманстраваць свой нумар дадаткова ў канцы агульнай рэпетыцыі. Аналагічныя дзеянні робяцца ў выпадку ўзнікнення такой праблемы ўпершыню ў ходзе першага тура.

2. Сэквейі у лацінаамерыканскай праграме

Сэнсавая накіраванасць праграмы секвей заключаецца ў перадачы гледачу

мастацкага вобраза кампазіцыі з дапамогай тэхнікі еўрапейскіх (стандарту) і лацінаамерыканскіх танцаў (лаціны) у працэсе стварэння на пляцоўцыразнастайных і пастаянна зменлівых ў адпаведнасці з музычным або на імгненне заміраюць, пры гэтым добрахарэаграфічна прамалюваных вобразаў абранай кампазіцыі з дапамогай выкарыстання шырокага набору спецыфічных танцавальных рухаў. Кампазіцыі секвей напаяўняюцца жыццёвай сілай за кошт харэаграфічнага выніку змены музычных настрояў, што, у сваю чаргу, непавінна прыводзіць да страты характару і стылю кожнага з танцаў, да страты ўражанні цэлага танцавальнага твора.

У адборачным туры ўжываецца стандартная сістэма адбору ўдзельнікаў спаборніцтва па колькасці набраных крыжоў. Неабходную колькасць пар, якія праходзяць у наступны тур, якія набралі найбольшую колькасць крыжоў пасукупнасці крытэрыяў, вызначае галоўны суддзя спаборніцтва. У фінальным туры задача спартыўнага судзі заключаецца ў тым, каб шляхам станоўчага параўнання ацаніць выкананне кампазіцыі некалькімі парамі, выступаюцамі запар, з дапамогай прымянення комплексных ацэначных крытэрыяў: тэхніка выканання і артыстызм. Балы кожнай пары па кожнаму з крытэрыяў выстаўляюцца ў інтэрвале ад 5,0 (найнізкая адзнака) да 6,0 (вышэйшая адзнака) з крокам у 0,1. Значнасць кожнага з крытэраў раўназначная. Выстаўленыя балы парозных крытэрах падсумоўваюцца. Максімальная магчымая сума балаў роўная 12, мінімальная - 10. У фінале месцы размяркоўваюцца ў залежнасці ад набранай сумы балаў, пачынаючы з першага месца атрыманага парай, якая набрала найбольшую суму балаў. Пры аднолькавай колькасці набраных балаў прыярытэт у вызначэнні занятага месца аддаецца паре, якая атрымала лепшы бал за тэхніку выканання.

4. Секвэй у еўрапейскай праграме

Ацэнцы спартыўнага суддзі не падлягаюць:

- выхад і пралог, фінал кампазіцыі з сыходам з пляцоўкі, калі яны не ўтрымліваюць
- драматургічнае рэжысёрскае ідэйна сэнсавое харэаграфічнае напаўненне;
- знешні выгляд і псіхаэмацыйнае стан спартсменаў;
- якасць запісу і прайгравання музычнага суправаджэння;
- адпаведнасць музычнага тэксту рытмам адной з дзвюх дысцыплін:
танцы (стандарт) або лацінаамерыканскія танцы (лаціна);
- страта элемента касцюма.

Асаблівасці выканання дысцыплін:

Дапускаецца не больш за трох ліфтаў (рух, у ходзе якога адбываецца адрыў адпаркета абедзвюх ног аднаго партнёра з дапамогай або пры падтрымцы іншага) зпрацягласцю: менш за 10 секунд-кожны (стандарт), менш за 15 секунд –кожны (latina).

У еўрапейскай праграме дапускаецца свабодная пазіцыя рук не больш двух разоў збесперапыннай працягласцю не больш за 15 секунд.

У еўрапейскай праграме ў 30 секундны перыяд у пачатку і 30 секундны перыяд у канцы нумара дапускаецца Свабодная пазіцыя рук адпаведная любыстылістыцы, якая адносіцца да тэматыкі выступу.

Конкурснае сукенка, касцюм, макіяж, прычоска могуць дэманстраваць асноўную ідэю харэаграфіі танцавальнага нумара з захаваннем стылю еўрапейскай або лацінаамерыканскай праграмы.

Асвятленне, музычнае суправаджэнне, сукенкі і касцюмы павінны быць аднолькавым падчас рэпетыцыі і ўсіх тураў конкурсных выступленняў танцавальных пар.

Асвятленне ажыццяўляецца з дапамогай пражэктараў пры адключэнні іншых крыніц асвятлення танцавальнай пляцоўкі. Пражэктары павінны быць размешчаныя так, каб можна было выйсці для выключэння асвятлення удзельнікаў спаборніцтваў.

Парадак выхаду танцавальных пар вырашаецца жэрабем пры абавязковай прысутнасці ўсіх удзельнікаў або іх прадстаўнікоў у даступным для гледачоў месцы. Рэпетыцыя праводзіцца ў адпаведнасці з жараб'ёўкай першага тура. Парадак выступлення ў другім фінальным туры вызначаецца жэрабем на аналагічных умовах.

Арганізатары павінны даць кожнай пары магчымасць правесці генеральную рэпетыцыю на конкурснай паркетнай пляцоўцы на працягу не менш за 10 хвілін. Кожная пара павінна забяспечыць сваю прысутнасць мінімум за 15 хвілін да пачатку рэпетыцыі.

Усе спартсмены, усе прадстаўнікі галоўнай судзейскай калегіі спаборніцтва, усе аператары па гуку і інжынеры-святлатэхнікі, павінны прысутнічаць на увесь час рэпетыцыі.

Падчас рэпетыцыі намеснік галоўнага судзі павінен праінфармаваць пары аб выяўленых парушэннях правілаў і нормаў СТСП (WDSF) з мэтай іх выключэння пры выкананні конкурснай праграмы ў першым туры.

Падчас правядзення любога тура не павінна быць паўз. Мінімальныя паўзы паміж рэпетыцыяй і адборачным турам - не менш за 3 гадзіны, адборачным турам і фіналам - не менш за 30 хвілін.

5. Асноўныя патрабаванні WDSF да састаўлення кампазіцыі па секвэю – 2 гадз.

Характарыстыкі крытэрыю тэхніка выканання:

Музычнасць

Ацэнка дадзенай характарыстыкі тэхнікі выканання грунтуецца на: адпаведнасці асноўнаму рытму музычнага суправаджэння; суадносінах дынамікі выканання танцавальных рухаў тэмпу і характары музычнага суправаджэння; адпаведнасці выканання танцавальнай пары фразай

канцэпцыі музычнага суправаджэння; гарманічным адпаведнасці тыпавых рытмаў, зададзеных харэаграфіяй, тэксту музычнага суправаджэння.

Узровень складанасці па дадзенай характарыстыцы вызначаецца тэмпам музычнага суправаджэння. Больш высокі тэмп музычнага суправаджэння складаней для выканання, чым запаволены, пры ўмове захавання прынцыпаў адпаведнасці, выкладзеных вышэй.

Індывідуальнае майстэрства спартсменаў

Ацэнка дадзенай характарыстыкі тэхнікі выканання грунтуецца на: якасным выкананні парай танцавальных рухаў, вызначаных музычным тэкстам і харэаграфіяй. Якасць руху не павінна падмяняцца хадой, бегам ці пагоняй за таннымі эфектамі; сінхроннасці выканання, абумоўленай характэрнымі асаблівасцямі вядзення, партнёрамі / спартсменамі ўсіх танцавальных рухаў; узроўні характэрнага пабудовы ўсіх карпусных ліній, уключаючы лініі галоў, плячэй, рук, локцяў, сцёгнаў, якія ўтвараюцца ў выніку выканання танцавальных рухаў; статычным балансе пары / спартсменаў; дынамічным балансе пары / спартсменаў. Падзенне аднаго з спартсменаў (акрамя відавочна выяўленых прычын, прыклад, перашкоды на падлозе, камяні шпількі і да т.п.).

Заўвага. Узровень складанасці ў гэтай групе не вызначаецца.

Лініі і малюнкi

Ацэнка дадзенай характарыстыкі тэхнікі выканання грунтуецца на: вызначэнні дакладнасці выканання ліній у характэрных постацях (у статыцы) і ў працэсе іх стварэння ў ходзе перастраенняў (у дынаміцы). **Выкарыстанне прасторы пляцоўкі**

Ацэнка дадзенай характарыстыкі тэхнікі выканання грунтуецца на: прынцыпе выкарыстання ўсёй прасторы пляцоўкі з ужываннем фігур, заснаваных на перамяшчэнні, што складаней, чым выкарыстанне стацыянарных фігур, выкананых на адным месцы.

Змена настрою музычнай кампазіцыі, выкананне перастраенняў

Ацэнка дадзенай характарыстыкі тэхнікі выканання грунтуецца толькі на узровень складанасці: развароту / змены кірунку руху пры выкананні фігур; прагрэсіўных фігур з зменлівым кірункам перастраенняў; фігур з змяненнем напрамкі круцільных рухаў; перастраенняў паміж фігурамі з выкарыстаннем змяняецца рытму.

Артыстызм выканання і станцаванасць пары

У гэтым кантэксце пад артыстызмам выканання разумеецца мастацкае вобразнае ўвасабленне парай характэрных асаблівасцяў музычнага тэксту і харэаграфічнай партытуры. Пад станцованнасцю пары разумеецца ўменне напрацягу ўсёй кампазіцыі перакладаць музычны тэкст на мову харэаграфіі пасродкам руху спартсменаў як адзінага аб'ёмнага цэласнага арганізма.

Ацэнка дадзенай характарыстыкі артыстызму і станцаванасці грунтуецца на: сінхроннасці, раўнамернасці, бесперапыннасці, усіх рухаў як адзінагацэлага зладжанага танцавальнага арганізма і працэсу; вобразным мастацкім увасабленні унікальных для выкананай кампазіцыі прасторавых рашэнняў згодна з музычнага тэксту і харэаграфічнай партытуры; якасці перадачы і ўвасаблення музычных і харэаграфічных вобразаў праз працэс руху; ступені тэхнічнай дасканаласці, патрабаванай арганічнай цэласнасці пары пры кожнай змене характару музыкі, харэаграфічнага малюнка і тэмпу выканання; ступені дасканаласці вобразнай мастацкай перадачы парай характару кожнага з танцаў, абумоўленага розніцай у музыцы і рытме, постацях і кроках на працягу выканання ўсёй кампазіцыі. Магчымае драматургічнае рэжысёрскае ідэйны змест харэаграфія.

5. Аналіз сучасных тэндэнцый кампазіцый па лацінаамерыканскай праграме па секвэю – 2 гадз.

Судзі

Для ўключэння спартыўнага суддзі ў брыгаду на спаборніцтве па секвей неабходна: наяўнасць спецыяльнай судзейскай катэгорыі, якая дзейнічае на працягу не менш за тры гады; наяўнасць асабістага вопыту танцавання ў еўрапейскай або лацінаамерыканскай праграме секвей або працы ў якасці пастаноўшчыка нумароў любой з праграм і/або пасведчанне аб праходжанні тэарэтычнай і практычнай падрыхтоўкі па праграме секвей; праходжанне раз у чатыры гады курсу тэарэтычнай і практычнай падрыхтоўкі па праграме секвей.

Дыскваліфікацыя

Для кантролю за парушэннямі правілаў, якія вядуць да дыскваліфікацыі выканаўцаў, арганізатар абавязаны забяспечыць суддзю па видеокантролю аператарам, відэакамерай і экранам для прайгравання відэазапісы ў нармальным і запаволеным рэжымах. У выпадку дыскваліфікацыі танцавальнай пары падрабязную справаздачу складаецца галоўным суддзёй спаборніцтва, намеснікам галоўнага суддзі, суддзёй па видеокантролю і накіроўваецца разам з відэазапісам у трохдзённы тэрмін у трэнерскі савет і Прэзідыум.

Галоўны суддзя павінен дыскваліфікаваць любую пару, якая перавышае нарматыўную працягласць выканання нумара.

Галоўны суддзя павінен дыскваліфікаваць любую пару, у выпадку немагчымасці ліквідацыі тэхнічнай праблемы з музычным суправаджэннем пры неаднаразовым выкананні.

Выкананне, якое носіць небяспечны, шкодны і абразлівы характар у рамках дазволенай стылістыкі па меркаванні галоўнага суддзі можа быць забаронена.

Дысцыпліна «Методыка выканання рухаў па бальнаму танцу»

1. Правілы правядзення спаборніцтваў па спартыўным бальным танцам на Беларусі

«Спартыўныя мерапрыемствы» - гэта спецыяльна арганізаваныя мерапрыемствы спартыўнай накіраванасці, неабходныя для павышэння ўзроўню майстэрства спартсменаў (каманд спартсменаў): спаборніцтвы і падрыхтоўка да іх, вучэбна-трэніровачныя заняткі, зборы, канферэнцыі, кангрэсы, нарады, семінары, а так жа дастаўка спартыўнага абсталявання, інвентара і іншыя арганізацыйныя дзеянні па прыладзе і абсталяванню месцаў правядзення спартыўных мерапрыемстваў.

«Спартыўная падрыхтоўка» - комплексны, плануемы працэс падрыхтоўкі спартсменаў (каманд спартсменаў), накіраваны на ўдасканаленне іх спартыўнага майстэрства і дасягненне спартыўных вынікаў, які ўключае фізічнае выхаванне спартсменаў, удзел у спартыўных спаборніцтвах, а таксама матэрыяльна-тэхнічнае, медыцынскае, навукова-метадычнае і (або) іншае забеспячэнне. «Спартыўнаеспаборніцтва» (далей - спаборніцтва) - спосабдэманстрацыі, параўнання і ацэнкіспартыўныхдасягненняўспартсменаў (камандспартсменаў) у адпаведнасці з правіламіканкрэтнагавіду спорту.

«Спартыўна-масаваемерапрыемства» - арганізаванаемерапрыемстваспаборніцкагахарактару, накіраванае на фізічнае і духоўнаеразвіццёчалавека, умацаваннездараўя і прафілактыкузахворванняў, рацыянальнуюарганізацыю і правядзенневольнага часу, фарміраваннепатрэбнасці ў рэгулярныхзаняткахфізічнайкультурай і спортам.

«Спартыўнырэжым» - паслядоўнаеразмеркаванне ў часе асноўныхфізіялагічныхпатрэбаўчалавека ў сістэметрэніровачнай і спаборніцкайдзейнасціспартсмена (рэжым сну, адпачынку, харчавання; формы, змест, метады, інтэнсіўнасцьтрэніровак; аднаўленчыямерапрыемствы; ўдзел у медыцынскіхглядках, паводзіныспартоўцападчасспартыўныхмерапрыемстваў і да т.п.)

«Прафесійны спорт» - кірунакспартыўнага руху, якоез'яўляеццаасноўнымвідамдзейнасці (прафесіяй) для якіяўдзельнічаюць у імспартсменаў.

«Аматарскі спорт» - кірунакспартыўнага руху, якоедазваляе выявіцьперспектыўных і таленавітыхспартсменаў, а таксамападрыхтаваць да спаборніцкайдзейнасці для дасягненнямаксімальнамагчымыхспартыўныхвынікаў і перамог.

«Студэнцкі спорт» - часткафізічнай культуры і спорту, накіраваная на фізічнае выхаванне навучаюцца ва ўстановах прафесійна-тэхнічнай, сярэдняй спецыяльнай і вышэйшай адукацыі, у тым ліку спартсменаў, іх падрыхтоўку да ўдзелу і ўдзел у фізкультурна-аздараўленчых, спартыўна-масавых, спартыўных мерапрыемствах.

«Спартсмен» - фізичная асоба, што ідзе спартыўную падрыхтоўку па танцавальнаму спорце, пастаянная кіпадвышае сваё спартыўнае майстэрства і рэгулярна прымае ўдзел у праводзімых спартыўных мерапрыемствах у складзе танцавальнай пары і / або каманды формейшн.

«Суддзя па танцавальнаму спорце» - фізичная асоба, які прайшоў адмысловую падрыхтоўку і атэстацыю, які мае адпаведную судзейскую катэгорыю, якая прадстаўляе права ажыццяўляць судзейства саборніцтваў па танцавальнаму спорце (спартыўна-масавых мерапрыемстваў).

«Галоўная судзейская калегія» - галоўны суддзя саборніцтваў, намеснік галоўнага судзі саборніцтваў і суддзя-сакратар саборніцтваў, упаўнаважаныя кіраваць падрыхтоўкай, правядзеннем і падвядзеннем вынікаў саборніцтва. «Галоўны суддзя» - фізичная асоба, якое ўваходзіць у склад галоўнай судзейскай калегіі саборніцтваў, ўпаўнаважаная забяспечыць кіраўніцтва працай судзейскай калегіі на этапах падрыхтоўкі, правядзення і падвядзення вынікаў саборніцтва.

«Намеснік галоўнага судзі» - фізичная асоба, якое ўваходзіць у склад галоўнай судзейскай калегіі саборніцтваў, ўпаўнаважаная забяспечыць сумесна з галоўным суддзём кіраўніцтва працай судзейскай калегіі на этапах падрыхтоўкі, правядзення і падвядзення вынікаў саборніцтва.

«Суддзя-сакратар» - фізичная асоба, якое ўваходзіць у склад галоўнай судзейскай калегіі саборніцтваў, ўпаўнаважаная забяспечыць кіраўніцтва падліковай камісіяй на этапах падрыхтоўкі, правядзення і падвядзення вынікаў саборніцтва.

«Ацэначны суддзя» - фізичная асоба, якая прайшла падрыхтоўку суддзяў па танцавальнаму спорце і тое, якое мае адпаведную судзейскую катэгорыю, ўпаўнаважаная забяспечыць і выконваць Правілы і Палажэння аб правядзенні саборніцтваў па танцавальнаму спорце.

«Суддзя-інфарматар» - фізичная асоба, упаўнаважаная забяспечыць суб'ектаў саборніцтваў неабходнай інфармацыяй пра склад судзейскай калегіі, ход і вынікі саборніцтваў, правядзенне цырымоніі адкрыцця, закрыцця і ўзнагароджання.

«Суддзя на музычным суправаджэнні» - фізичная асоба, упаўнаважаная забяспечыць падбор і прайграванне фанаграм музычных кампазіцый для правядзення саборніцтваў.

«Трэнер» - фізичная асоба, якая мае адукацыю ў сферы фізичнай культуры і спорту або які атрымаў допуск да заняткаў педагогічнай дзейнасцю ў сферы фізичнай культуры і спорту, які ажыццяўляе фізичнае выхаванне спартсменаў у працэсе іх спартыўнай падрыхтоўкі або іншых фізичных асоб у рамках фізкультурна-аздараўленчай, спартыўна-масавай

работы, правядзенне іншых мерапрыемстваў, неабходных для спартыўнай падрыхтоўкі спартсменаў (каманд спартсменаў), а таксама кіраўніцтва трэніровачнай і (або) спаборніцкай дэ дзейнасцю спартсменаў (каманд спартсменаў).

«Вучэбна-трэніровачны працэс» - спосаб ажыццяўлення спартыўнай падрыхтоўкі пасродкам вучэбна-трэніровачных заняткаў, вучэбна-трэніровачных збораў, аднаўленчых, прафілактычных, аздарэўленчых мерапрыемстваў, тэставання, інструктарскіх і судзейскай практыкі, удзелу ў спаборніцтвах і пр.

«Танцавальная пара» - два спартсмены супрацьлеглага полу, сумесна выступоўцы на спаборніцтвах сярод танцавальных пар.

«Фармэйшн» - від танцавальнага спорту, які прадугледжвае падрыхтоўку і сінхроннае ўзаемазалежнасць выкананне камандай спартсменаў (камандай формэйшн) мультитанцевальнай кампазіцыі, пад спецыяльна створаную музычную фанаграму на паркеце.

«Каманда фармэйшн» - гэта спартыўная каманда, якая складаецца з васьмі, сямі або шасці танцавальных пар, якая ўяўляе сабой асноўную спаборніцкую адзінку турніраў формэйшн.

«Шоу данс» - від танцавальнага спорту, які прадугледжвае падрыхтоўку і выкананне танцавальнай парай мультитанцевальнай кампазіцыі, пад спецыяльна створаную музычную фанаграму на паркеце.

«Сістэма скейтинг» - сістэма падліку вынікаў у танцавальным спорце, заснаваная на думцы большасці суддзяў і якая дазваляе размеркаваць месцы паміж спартоўцамі ў фінальным раўндзе.

«Спартакіяда» - комплекснае спартыўна-масавае мерапрыемства па танцавальнаму спорце.

«Універсіяда» - спаборніцтва сярод дзеючых студэнтаў навучальных устаноў (не маладзей 17 і не старэйшыя за 28 гадоў) па танцавальнаму спорце.

«Фэст» - культурна-масавае мерапрыемства, святочнага характару, накіраванае на паказ (агляд), распаўсюджванне і (або) папулярызацыю вынікаў і дасягненняў людзей у розных напрамках творчай дзейнасці. Можайтрымліваць элемент спаборнасці (ўключаць конкурсы, намінацыі, прэміі і да т.п.).

«Конкурс» - культурна-масавае мерапрыемства, якое праводзіцца з мэтай выявіць лепшага прэтэндэнта на перамогу (пераможцы), дыпламанта, лаўрэата з ліку заяўленых удзельнікаў у адпаведнасці з правіламі і ўмовамі, пэўнымі арганізатарамі. Ацэньваецца журы.

«Журы» - гурт ўпаўнаважаных асоб, часцей за ўсё прафесійна падрыхтаваных спецыялістаў у пэўным кірунку творчай дзейнасці, здольных даць аб'ектыўную экспертную ацэнку і вызначыць пераможцу з ліку

заяўленых удзельнікаў культурна-масавага мерапрыемства ў адпаведнасці крытэрамі, пэўнымі арганізатарамі.

2. Правілы Міжнароднай федэрацыі танцавальнага спорту

Класытанцавання і падрыхтоўкатанцораў. Падрыхтоўкатрэнераў і настаўнікаў па бальнаму танцу

Да асноўных паняццяў адносяцца: ўзроставая катэгорыя; клас спартыўнага майстэрства; класіфікацыйная група. Ўзроставая катэгорыя, клас майстэрства і класіфікацыйная група з'яўляюцца асноўнымі сістэмаўтваральнымі катэгорыямі пабудовы вучэбна-трэніровачнага і спаборніцкага працэсаў.

Ўзроставая катэгорыя - гэта група спартоўцаў пэўнага ўзросту, якая прымае ўдзел у спаборніцтвах у адпаведнасці з правіламі федэрацыі.

Клас спартыўнага майстэрства - гэта ўзровень падрыхтаванасці спартсменаў, які забяспечвае ім магчымасць выконваць танцы і постаці 3 пэўнай ступені складанасці ў музычным, тэхнічным і харэаграфічным суадносінах.

Класіфікацыйная група - групаспартсменаў, якіяадносяцца да вызначанагакласаспартыўнагамайстэрства з улікамузроставайкатэгорыі. З улікамузроставайкатэгорыі і класаспартыўнагамайстэрствамогуцьправодзіццаспаборніцтвы:

1. адкрытага класа, на якіх спаборнічаюць спартсмены адной і той жа ўзроставай катэгорыі, але розных класаў спартыўнага майстэрства; пэўнага класа, на якіх спаборнічаюць спартсмены адной і той жа ўзроставай катэгорыі і аднаго і таго ж класа спартыўнага майстэрства, калі іншае не прадугледжана рэгламентам спаборніцтваў, зацверджаным ва ўстаноўленым парадку;

2. узроста ваякатэгорыя, у якой спартсмены павінны выступаць на працягу ўсяго каляндарнага года, вызначаецца годам нараджэння старэйшага спартсмены ў пары;

3. спартсмен абавязаны выступаць на спаборніцтвах толькі ў сваёй класіфікацыйнай групе, калі іншае не прадугледжана рэгламентам спаборніцтваў, зацверджаным ва ўстаноўленым парадку.

Класы спартыўнага майстэрства маюць наступныя абазначэння ў парадку ўзрастання: «E-3» «E-4», «E-6», «D», «C», «B», «A», «S» і «M». Пачатковым і адпаведна самым простым з'яўляецца клас «E-3», вышэйшай - клас «M».

4. Спартсмены, якія не маюць пэўнага гэтым Палажэннем класа спартыўнага майстэрства, да пачатку выступаў у спаборніцтвах ставяцца да класа «Пачынаючыя» («Beginners»). Сума набраных спартсменам ачкоў захоўваецца: - пры пераходзе ў іншую ўзроставаюкатэгорыю; - пры пераходзе да іншага трэнеру (у іншы клуб); - пры змене складу пары. Налічэнне ачкоў, пасля прысваення наступнага класа спартыўнага майстэрства, пачынаецца з нуля.

Парадак прысваення класаў спартыўнага майстэрства. Прысваенне наступнага класа спартыўнага майстэрства вырабляецца па выкананні спартсменам усталяванай нормы набору ачкоў, незалежна ад колькасці набраных ачкоў і класа спартыўнага майстэрства другога ўдзельніка пары.

Літаратура:

1. SlowWaltz / M. Sietas, N. Ambros, D. Cacciari [and others]. – Roma.: Vialle Della Letteratura, 2013. – 139 p.
2. Tango / M. Sietas, N. Ambros, D. Cacciari [and others]. – Roma.: Vialle Della Letteratura, 2013. – 170 p.

3. Viennese Waltz / M. Sietas, N.Ambros, D. Cacciari[and others]. – Roma.:Vialle Della Letteratura, 2013. – 156 p.
4. Slow Fox / M. Sietas, N.Ambros, D. Cacciari[and others]. –Roma.:Vialle Della Letteratura, 2013. – 167 p.
5. Quickstep / M. Sietas, N.Ambros, D. Cacciari[and others]. –Roma.:Vialle Della Letteratura, 2013. – 149 p.
6. Samba / M. Sietas, N.Ambros, D. Cacciari[and others]. –Roma.:Vialle Della Letteratura, 2013. – 213 p.
7. Cha chacha/ M. Sietas, N.Ambros, D. Cacciari[and others]. –Roma.:Vialle Della Letteratura, 2013. – 227 p.
8. Rumba / M. Sietas, N.Ambros, D. Cacciari[and others]. –Roma.:Vialle Della Letteratura, 2013. – 189 p.
9. Pasodoble/ M. Sietas, N.Ambros, D. Cacciari[and others]. –Roma.:Vialle Della Letteratura, 2013. – 173 p.
- 10.Jive / M. Sietas, N.Ambros, D. Cacciari[and others]. –Roma.:Vialle Della Letteratura, 2013. – 174 p.*1. Лэрд, У. Техника исполнения латиноамериканских танцев / У.Лэрд; пер.О.Р.Демидовой. – М.: АСТ, 1998.– 186 с.*
- 11.*Лэрд, У. Техника исполнения латиноамериканских танцев;дополнение / У.Лэрд; пер.О.Р.Демидовой. – М.: АСТ, 1998.– 63с.*
- 12.*Мур, А. Бальные танцы / А.Мур; пер.С.Ю.Бардиной. – М.: Астрель, 2004.– 319 с.*
- 13.*Ромэн, Э.Вопросы и ответы на экзаменах уровня сложности “ассоушиэйт” по латине и стандарту имперского общества учителей танца / Э.Ромэн; пер.О.Р.Демидовой. – М.: АСТ, 1998. – 76 с.*
- 14.*Смит-Хэмпшир, Г. Венский вальс. Как воспитать чемпиона / Г.Смит-Хэмпшир. – Ростов н/Д.: Феникс, 2000. – 285 с.*
- 15.*Техника бальных танцев / Имперское общество учителей танца;пер.С.Ю.Бардиной. – М.: Астрель, 1994. – 134с.*
- 16.*Ховард, Г. Техника исполнения стандартных танцев / Г.Ховард.– М.: БММ АО,1999. – 80 с.*

3. ПРАКТЫЧНЫ РАЗДЗЕЛ

3.1 Тэматыка практычных (лабараторных) заняткаў

Практычная частка курса накіравана на авалоданне студэнтамі прафесійнымі ўменнямі і навыкамі выканання базавых рухаў, вучэбных камбінацый і правіламі састаўлення конкурсных кампазіцый для танцораў пэўнага класу альбо для танцораў адкрытых груп. На практычных занятках студэнты знамяцца са спецыфікай правядзення ўрокаў, пабудаваных на матэрыяле бальнай харэаграфіі, авалодваюць педагагічнымі ўменнямі ў дадзенай галіне харэаграфічнага мастацтва.

Тэматыка практычных заняткаў па еўрапейскай праграме:

1. Павольны Вальс. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага і сярэбранага ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
2. Павольны Вальс. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
3. Павольны Вальс. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.
4. Танга. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага і сярэбранага ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
5. Танга. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
6. Танга. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.
7. Венскі вальс. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага і сярэбранага ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур

- сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
8. Венскі вальс. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 9. Венскі вальс. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.
 10. Павольны Факстрот. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага і сярэбранага ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 11. Павольны Факстрот. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 12. Павольны Факстрот. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.
 13. Квікстэп. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага і сярэбранага ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 14. Квікстэп. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 15. Квікстэп. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.

Тэматыка практычных заняткаў па лацінаамерыканскай праграме:

1. Самба. Баунсінг як спецыфічнае дзеянне у танцы Самба. 2 фазы Баунсінга. Баунсінг у разнастайных фігурах у танцы Самба і яго ступень выкарыстання ў розных элементах. Апрацоўка дзеяння Баунсінг у танцавальных звязках. Паняцце Рытмічны Баунс і варыяеты яго выкарыстання. Асноўныя тыпв рытму ў танцы Самба.

2. Самба. Дзяленне фігур па роднасных прыкметах і адпрацоўка іх на звязках (Вольта, Батафога, Самба-ход, Лок, Віск, Крок, Рол, Рок). Метады змены ног у танцы Самба (метады 1, метады 2, метады 3). Састаўленне танцавальных звязак для адпрацоўкі змены ног.
3. Самба. Састаўленне звязак для партнеркі і для партнёра. Падкрэсліванне адрозненняў. Розныя стылі выканання танца Самба. Састаўленне звязак студэнтамі па прапанаванаму прыкладу.
4. Самба. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага і сярэбранага ўзроўню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
5. Самба. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзроўню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
6. Самба. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.
7. Кантрольная кропка па танцы Самба. Выкананне танцавальных звязак па тэме танец Самба і конкурснае выкананне састаўленай студэнтам кампазіцыі сольна і ў пары.
8. Ча-ча-ча. Шасэ і крокі як адметныя элементы танца. Прымяненне ўсіх тыпаў Шасэ (Ронд-шасэ, Сліп-Шасэ, Хіп-твіст-шасэ, Таймстэп-шасэ, Кампактнае шасэ, Віск-шасэ, Лок-шасэ, Шасэ направа і налева, Мерэнга-шасэ, Вольта-крос шасэ (варыянт 1 і 2) у танцавальных звязках.
9. Ча-ча-ча. Дзеянне Кубінскі Брэйк, тэхнічныя асаблівасці выканання. Розныя варыянты выканання. Адпрацоўка дадзенага элемента на прапанаванай звязке. Састаўленне студэнтамі звязак і іх выкананне. Метады змены ног ў танцы Ча-ча-ча (6 метадаў) і адпрацоўка іх на звязках.
10. Ча-ча-ча. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага і сярэбранага ўзроўню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
11. Ча-ча-ча. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзроўню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне

- танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
12. Ча-ча-ча. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.
 13. Кантрольная кропка па танцы Ча-ча-ча.
 14. Румба. Крокі, Затрыманыя крокі, Кукарача, Крокі чэкавыя, Крокі з паваротам. Тэхнічныя, музычныя асаблівасці. Адпрацоўка паасобна і разам ў звязках.
 15. Румба. Крокі на месцы, Перанос вагі на месцы, Кубінскі рок. Тэхнічныя, музычныя асаблівасці. Адпрацоўка паасобна і разам ў звязках.
 16. Румба. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага і сярэбранага ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 17. Румба. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 18. Румба. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.
 19. Кантрольная кропка па танцы Румба.
 20. Пасадобаль. Пастаноўка корпуса, асаблівасці пастаноўкі корпуса ў партнёра і ў партнеркі. Апель – падрыхтоўчы крок, асаблівасці выканання. Марш – як тып крока наперад у Пасадоблі. Асаблівасці вярчэння і работы калена. Абцасавы паварот – адрозненні ў выкананні ад еўрапейскай праграмы. Пасадобаль. Лініі ў танцы Пасадобаль: Іспанская і 3 націскам. Практычныя прыклады іх ўжывання ў танцы. Метады змены ног (5 метадаў). Састаўленне танцавальных звязак для адпрацоўкі змены ног.
 21. Пасадобаль. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага і сярэбранага ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 22. Пасадобаль. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне

- танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
23. Пасадобаль. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.
 24. Кантрольная кропка па танцы Пасадобаль.
 25. Джайв. Розныя варыянты існуючых рытмаў у Джайве. Стылі танца Джайв: свінгавы і падскокавы. Фігуры, якія выконваюцца толькі ў адным стылі. Звязкі пабудаваныя у свінгавым і падскокавым стылях.
 26. Дзеянне Рок. Шасэ у танцы Джайв (Шасэ налева – направа, Лок-шасэ, Вольта-крос шасэ, Ронд – шасэ). Змяненне формы Джайв Шасэ (5 варыянтаў). Складанне студэнтамі звязак на аснове Шасэ.
 27. Джайв. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага і сярэбранага ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 28. Джайв. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 29. Джайв. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.
 30. Кантрольная кропка па танцы Джайв.

Тэматыка практычных заняткаў па еўрапейскай праграме:

1. Павольны Вальс. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
2. Павольны Вальс. Паўтарэнне базавых фігур сярэбранага ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
3. Павольны Вальс. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна.

- Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
4. Павольны Вальс. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.
 5. Танга. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 6. Танга. Паўтарэнне базавых фігур сярэбранага ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 7. Танга. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 8. Танга. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.
 9. Венскі вальс. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 10. Венскі вальс. Паўтарэнне базавых фігур сярэбранага ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 11. Венскі вальс. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 12. Венскі вальс. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.
 13. Венскі вальс. Танцаванне конкурсных звязак у розных саставах. Кантрольная кропка.
 14. Павольны Факстрот. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна.

- Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах.
Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
15. Павольны Факстрот. Паўтарэнне базавых фігур сярэбранага ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 16. Павольны Факстрот. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 17. Павольны Факстрот. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.
 18. Квікстэп. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 19. Квікстэп. Паўтарэнне базавых фігур сярэбранага ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 20. Квікстэп. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 21. Квікстэп. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.

Тэматыка практычных заняткаў па лацінаамерыканскай праграме

1. Самба. Баунсінг як спецыфічнае дзеянне у танцы Самба. 2 фазы Баунсінга. Баунсінг у разнастайных фігурах у танцы Самба і яго ступень выкарыстання ў розных элементах. Адрпрацоўка дзеяння Баунсінг у танцавальных звязках. Паняцце Рытмічны Баунс і варыянты яго выкарыстання. Асноўныя тыпы рытму ў танцы Самба.
2. Самба. Дзяленне фігур па роднасных прыкметах і адрпрацоўка іх на звязках (Вольта, Батафога, Самба-ход, Лок, Віск, Крок, Рол, Рок).

3. Самба. Метады змены ног у танцы Самба (метады 1, метады 2, метады 3). Састаўленне танцавальных звязак для адпрацоўкі змены ног.
4. Самба. Састаўленне звязак для партнеркі і для партнёра. Падкрэсліванне адрозненняў. Розныя стылі выканання танца Самба. Састаўленне звязак студэнтамі па прапанаванаму прыкладу.
5. Самба. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага ўзроўню. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
6. Самба. Паўтарэнне базавых фігур сярэбранага ўзроўню. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
7. Самба. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзроўню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
8. Самба. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.
9. Кантрольная кропка па танцы Самба. Выкананне танцавальных звязак па тэме танец Самба і конкурснае выкананне састаўленай студэнтам кампазіцыі сольна і ў пары.
10. Ча-ча-ча. Шасэ і крокі як адметныя элементы танца. Прымяненне ўсіх тыпаў Шасэ (Ронд-шасэ, Сліп-Шасэ, Хіп-твіст-шасэ, Таймстэп-шасэ, Кампактнае шасэ, Віск-шасэ, Лок-шасэ, Шасэ направа і налева, Мерэнга-шасэ, Вольта-крос шасэ (варыянт 1 і 2) у танцавальных звязках.
11. Ча-ча-ча. Дзеянне Кубінскі Брэйк, тэхнічныя асаблівасці выканання. Розныя варыянты выканання. Адпрацоўка дадзенага элемента на прапанаванай звязке. Састаўленне студэнтамі звязак і іх выкананне.
12. Ча-ча-ча. Вярчэнні, павароты. Выкарыстанне іх у розных звязках, камбінаванне з базавымі фігурамі
13. Ча-ча-ча. Метады змены ног ў танцы Ча-ча-ча (6 метадаў) і адпрацоўка іх на звязках.
14. Ча-ча-ча. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага ўзроўню. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Выкананне

- танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
15. Ча-ча-ча. Паўтарэнне базавых фігур сярэбранага ўзройню.
Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна.
Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах.
Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 16. Ча-ча-ча. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 17. Ча-ча-ча. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.
 18. Кантрольная кропка па танцы Ча-ча-ча.
 19. Румба. Крокі, Затрыманыя крокі, Кукарача, Крокі чэкавыя, Крокі з паваротам. Тэхнічныя, музычныя асаблівасці. Адпрацоўка паасобна і разам ў звязках.
 20. Румба. Крокі на месцы, Перанос вагі на месцы. Тэхнічныя, музычныя асаблівасці. Адпрацоўка паасобна і разам ў звязках.
 21. Румба. Кубінскі рок. Сінкапіраваны кубінскі рок. Тэхнічныя, музычныя асаблівасці. Адпрацоўка паасобна і разам ў звязках.
 22. Румба. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага ўзройню. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 23. Румба. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага і сярэбранага ўзройню.
Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна.
Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах.
Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 24. Румба. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзройню. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна.
Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах.
Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 25. Румба. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.
 26. Кантрольная кропка па танцы Румба.

27. Пасадобаль. Пастаноўка корпуса, асабліваці пастаноўкі корпуса ў партнёра і ў партнеркі. Апель – падрыхтоўчы крок, асабліваці выканання. Марш – як тып крока наперад у Пасадоблі.
28. Пасадобаль. Асабліваці вярчэння работы каленаў танцы. Абцасавы паварот – адрозненні ў выкананні ад еўрапейскай праграмы. Практычныя прыклады фігур з выкарыстаннем абцасавага паварота.
29. Пасадобаль. Лініі ў танцы Пасадобаль: Іспанская і лінія з націскам. Практычныя прыклады іх ўжывання ў танцы. Метады змены ног (5 метадаў). Састаўленне танцавальных звязак для адпрацоўкі змены ног.
30. Пасадобаль. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага ўзройню. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
31. Пасадобаль. Паўтарэнне базавых фігур сярэбранага ўзройню. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
32. Пасадобаль. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзройню. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
33. Пасадобаль. Музыкальная раскладка па часткам. Музыкальная раскладка кожнай часткі. Раскладка базавых фігур на кожную частку. Практычная адпрацоўка.
34. Пасадобаль. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.
35. Кантрольная кропка па танцы Пасадобаль.
36. Джайв. Розныя варыянты існуючых рытмаў у Джайве. Стылі танца Джайв: свінгавы і падскокавы. Фігуры, якія выконваюцца толькі ў адным стылі. Звязкі пабудаваныя у свінгавым і падскокавым стылях.
37. Дзеянне Рок. Шасэ у танцы Джайв (Шасэ налева – направа, Локшасэ, Вольта-крос шасэ, Ронд – шасэ). Змяненне формы Джайв Шасэ (5 варыянтаў). Складанне студэнтамі звязак на аснове Шасэ.
38. Джайв. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага ўзройню. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна.

Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах.
Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.

39. Джайв. Паўтарэнне базавых фігур сярэбранага ўзройню. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
40. Джайв. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзройню. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
41. Джайв. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.
42. Кантрольная кропка па танцы Джайв.
43. Еўрапейская праграма: Павольны вальс, Танга, Венскі вальс, Факстрот, Квікстэп. Паўтарэнне конкурсных звязак па ўсім танцам.
44. Лацінаамерыканская праграма: Самба, Ча-ча-ча, Румба, Пасадобаль, Джайв. Паўтарэнне конкурсных звязак па ўсім танцам.

3.2 Заданні і метадычныя рэкамендацыі да практычных заняткаў

Прыкладныя варыянты танцавальных звязак

Павольны Вальс

Chasse-Change

1. Closed Change on R
2. Closed Change on L
3. Natural Turn
4. Hesitation Change
5. Progressive Chasse to R
6. Backward Lock
7. Outside Change
8. Chasse From PP
9. Running Cross Chasse
10. Left Whisk
11. Untwist

Weave-Whisk-Wing

1. Back Whisk
2. Weave From PP
3. Wing
4. Whisk
5. Chasse From PP
6. Natural Turn
7. Impetus
8. Wing From PP
9. Telemark to PP
10. Running Weave From PP

11. Contra Check
12. Open Natural Turn
13. Outside Spin
14. Natural Spin Turn
15. Basic Weave

Танга

Promenade

1. Progressive Link
2. Closed Promenade
3. Tap to PP
4. Open Promenade
5. Whisk
6. Back open Promenade
7. Rock on L
8. Rock on R
9. Back Corte
10. Telemark to PP
11. Promenade Link turned to R
12. Contra Check
13. Brush Tap

Step

1. Progressive Side Step Reverse Turn
2. Fallaway Four Step
3. Closed Promenade
4. Four Step
5. Open Promenade
6. Progressive Side Step
7. Five Step

8. Closed Promenade
9. Mini Five Step
10. Promenade Link Turn R
11. Four Step Change

Факстрот

Weave

1. Whisk
2. Weave From PP
3. Three Step
4. Natural Weave
5. Curved Three Step
6. Feather Finish
7. Basic Weave
8. Whisk
9. Running Weave From PP

Telemark

1. Telemark
2. Curved Feather
3. Outside Spin
4. Natural Hover Telemark
5. Telemark to PP
6. Feather Ending
7. Change of Direction
8. Natural Telemark
9. Three Step
10. Hover Telemark to PP
11. Running Weave From PP

КВИКСТЭП

Reverse

1. Double Reverse Spin
2. Telemark
3. Natural Spin Turn
4. Reverse Pivot
5. Drag Hesitation
6. Running Finish
7. Forward Lock
8. Natural Turn
9. Hesitation Change
10. Open Reverse Turn
11. Hover Corte
12. Back Whisk

Running

1. Backward Lock
2. Step
3. Running Cross Chasse
4. Forward Lock
5. Running Natural Turn
6. Progressive Chasse to R
7. V-6
8. Quarter Turn to R
9. Six Quick Run
10. Natural Spin Turn
11. Reverse Pivot
12. Open Reverse Turn

13. Four Quick Run

14. Quarter Turn to R

3.3 Тэматыка індывідуальных заняткаў

План навучання па курсу Спартыўна-бальны танец пра дугледжвае гадзіны індывідуальных заняткаў з выкладчыкам. Індывідуальныя заняткі накіраваны на паляпшэнне, развіццё, удасканалванне танцавальных навыкаў, паглыбленне ведаў па тэорыі бальнай харэаграфіі.

1. Работа з падручнікам (агульныя прынцыпы, вывучэнне найбольш цяжкіх элементаў, растлумачэнне незнаёмых танцавальных дзеянняў)
2. Вусны адказ і практычная дэманстрацыя па фігурам падручніка
3. Састаўленне танцавальных звязак на зададзеныя тэматыку.
4. Адрпрацоўка розных тэхнічных элементаў па выбранай тэматыке.
5. Аналіз музычнага матэрыялу да сэквэя.
6. Распрацоўка тэматыкі, вобразу, драматургіі і тэхнічнай састаўляючай пастаноўкі па сэквэю.
7. Распрацоўка метадычных заданняў па тэхніке выканання фігур і дзеянняў

4. РАЗДЕЛ КАНТРОЛЯ ВЕДАЎ

4.1 Спіс пытанняў да экзамена (заліка)

1 курс

Форма кантролю студэнтаў па дысцыпліне ў 1-2 семестры навучання - экзамен

Экзамены адбываюцца па заканчэнні 1 і 2 семестра навучання

Экзамен па дысцыпліне праводзіцца ў два этапы: практычны паказ і тэарэтычнае апытанне.

Практычны паказ адбываецца па заканчэнню аўдыторнага курса заняткаў

Ход практычнага паказу:

1. Выкананне танцавальных кампазіцый на аснове базавых фігур бронзавага ўзроўню сольна
2. Выкананне танцавальных кампазіцый на аснове базавых фігур бронзавага ўзроўню працілеглай партыі сольна
3. Выкананне танцавальных кампазіцый на аснове базавых фігур бронзавага ўзроўню ў парах

Тэарэтычнае апытанне адбываецца па раскладу экзаменацыйнай сесіі.

Пытанні да экзаменацыйнага тэарэтычнага апытання

1 семестр

1. Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмп танца «Павольны вальс»
2. Прадэманстраваць фігуру «Закрытая змена» у танцы «Павольны вальс», назваць таймінг, нахілы, зніжэнні і падыманні, пералічыць ужытыя дзеянні.

3. Прадэманстраваць фігуру “Правы паварот” у танцы “Павольны вальс”, назваць таймінг, нахілы, зніжэнні і падыманні, пералічыць ужытыя дзеянні.
4. Прадэманстраваць фігуру “Віск (Whisk)” у танцы “Павольны вальс”, назваць таймінг, нахілы, зніжэнні і падыманні, пералічыць ужытыя дзеянні.
5. Прадэманстраваць фігуру “Базавае пляценне (Weave)” у танцы “Павольны вальс”, назваць таймінг, нахілы, зніжэнні і падыманні, пералічыць ужытыя дзеянні.
6. Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмп танца «Танга»
7. Прадэманстраваць фігуру “Прагрэсіўнае звяно (link)” у танцы “Танга”, назваць таймінг, нахілы, зніжэнні і падыманні, пералічыць ужытыя дзеянні.
8. Прадэманстраваць фігуру “Правы твіст (twist) паварот” у танцы “Танга”, назваць таймінг, нахілы, зніжэнні і падыманні, пералічыць ужытыя дзеянні.
9. Прадэманстраваць фігуру “Правы праменады паварот” у танцы “Танга”, назваць таймінг, нахілы, зніжэнні і падыманні, пералічыць ужытыя дзеянні.
10. Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмп танца «Венскі вальс»
11. Прадэманстраваць фігуру “Правы паварот” у танцы “Венскі вальс”, назваць таймінг, нахілы, зніжэнні і падыманні, пералічыць ужытыя дзеянні.
12. Прадэманстраваць фігуру “Левы паварот” у танцы “Венскі вальс”, назваць таймінг, нахілы, зніжэнні і падыманні, пералічыць ужытыя дзеянні.
13. Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмп танцы «Факстрот»
14. Прадэманстраваць фігуру “Крок пярэ (Feather Step)” у танцы “Факстрот”, назваць таймінг, нахілы, зніжэнні і падыманні, пералічыць ужытыя дзеянні.
15. Прадэманстраваць фігуру “Левы паварот” у танцы “Факстрот”, назваць таймінг, нахілы, зніжэнні і падыманні, пералічыць ужытыя дзеянні.

16. Прадэманстраваць фігуру “Правае пляценне” у танцы “Факстрот”, назваць таймінг, нахілы, зніжэнні і падыманні, пералічыць ужытыя дзеянні.
17. Прадэманстраваць фігуру “Адкрыты правы паварот” у танцы “Факстрот”, назваць таймінг, нахілы, зніжэнні і падыманні, пералічыць ужытыя дзеянні.
18. Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмпу танцы «Квікстэп»
19. Прадэманстраваць фігуру “Чвэртавы паварот направа і налева” у танцы “Квікстэп”, назваць таймінг, нахілы, зніжэнні і падыманні, пералічыць ужытыя дзеянні.
20. Прадэманстраваць фігуру “Прагрэсіўнае шасэ налева” у танцы “Квікстэп”, назваць таймінг, нахілы, зніжэнні і падыманні, пералічыць ужытыя дзеянні.

2 семестр

1. Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмпу танцы «Самба»
2. Прадэманстраваць фігуру “Прагрэсіўны аснаўны ход” у танцы “Самба”, назваць таймінг, работу бядра і корпуса, пералічыць ужытыя дзеянні.
3. Прадэманстраваць фігуру “Самба шасэ ў бок” у танцы “Самба”, назваць таймінг, работу бядра і корпуса, пералічыць ужытыя дзеянні.
4. Прадэманстраваць фігуру “Крыс крос (criss-cross) батафога” у танцы “Самба”, назваць таймінг, работу бядра і корпуса, пералічыць ужытыя дзеянні.
5. Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмпу танцы «Ча ча ча»
6. Прадэманстраваць фігуру “Адкрыты хіп твіст” у танцы “Ча ча ча”, назваць таймінг, работу бядра і корпуса, пералічыць ужытыя дзеянні.
7. Прадэманстраваць фігуру “Аіда” у танцы “Ча ча ча”, назваць таймінг, работу бядра і корпуса, пералічыць ужытыя дзеянні.
8. Прадэманстраваць фігуру “Клюшка” у танцы “Ча ча ча”, назваць таймінг, работу бядра і корпуса, пералічыць ужытыя дзеянні.
9. Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмпу танцы «Румба».
10. Прадэманстраваць фігуру “Адкрыты аснаўны ход” у танцы “Румба”, назваць таймінг, работу бядра і корпуса, пералічыць ужытыя дзеянні.

11. Прадэманстраваць фігуру “Веер” у танцы “Румба”, назваць таймінг, работу бядра і корпуса, пералічыць ужытыя дзеянні.
12. Прадэманстраваць фігуру “Адкрыццё вонкі (openingout)” у танцы “Румба”, назваць таймінг, работу бядра і корпуса, пералічыць ужытыя дзеянні.
13. Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмпу танцы «Пасадобаль».
14. Прадэманстраваць фігуру “Разыходжанне (Separation)” у танцы “Пасадобаль”, назваць таймінг, нахілы, пазіцыі ў пары, работу корпуса, ужытыя дзеянні.
15. Прадэманстраваць фігуру “Праменад (Promenade)” у танцы “Пасадобаль”, назваць таймінг, нахілы, пазіцыі ў пары, работу корпуса, ужытыя дзеянні.
16. Прадэманстраваць фігуру “Шаснаццаць (Sixteen)” у танцы “Пасадобаль”, назваць таймінг, нахілы, пазіцыі ў пары, работу корпуса, ужытыя дзеянні.
17. Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмпу танцы «Джайв».
18. Прадэманстраваць фігуру “Звяно (Link)” у танцы “Джайв”, назваць таймінг, пазіцыі ў пары, работу ступні, корпуса, бядра, ужытыя дзеянні.
19. Прадэманстраваць фігуру “Хлыст (Whip)” у танцы “Джайв”, назваць таймінг, пазіцыі ў пары, работу ступні, корпуса, бядра, ужытыя дзеянні.
20. Прадэманстраваць фігуру “Праменадныя крокі павольныя і хуткія” у танцы “Джайв”, назваць таймінг, пазіцыі ў пары, работу ступні, корпуса, бядра, ужытыя дзеянні.

3 курс

Форма кантролю студэнтаў па дысцыпліне ў 5-6 семестры навучання - экзамен

Экзамены адбываюцца па заканчэнні 5 і 6 семестра навучання

Экзамен па дысцыпліне праводзіцца ў два этапы: практычны паказ і тэарэтычнае апытанне.

Практычны паказ адбываецца па заканчэнню аўдыторнага курса заняткаў

Ход практычнага паказу:

1. Выкананне састаўленых студэнтамі танцавальных кампазіцый на аснове фігур залатога узроўню сольна
2. Выкананне састаўленых студэнтамі танцавальных кампазіцый на аснове фігур залатога узроўню працілеглай партыі сольна
3. Выкананне састаўленых студэнтамі танцавальных кампазіцый на аснове фігур залатога узроўню у парах

Тэарэтычнае апытанне адбываецца па раскладу экзаменацыйнай сесіі.

Пытанні да экзаменацыйнага тэарэтычнага апытання

5 семестр

1. «Крок», «Пазіцыя ступняў», «DriveAction», «Крокі наперад і назад»
2. Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмп танца «Павольны вальс»
3. «Свінг», «Свінгавыкроку бок»
4. «Абцасавы поворот», «Абцасавы пул»
5. «Піват (Правы и Левы)», «Піваціруючае дзеянне»
6. «Браш», «Шасэ»
7. Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмп танца «Танга»
8. «Працягнутыя спіны», «Спінпаварот»
9. «Crossing» (асноўныя тыпы)

- 10.«Крок» у танцы «Танга», асаблівасці выканання
- 11.«Твістпаварот», «Direction»
12. «Работа ступні», «Alignment»
- 13.«СВМР», «Ступень паварота», «Падрыхтоўчыкрок»
- 14.Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмпа танца «Венскі вальс»
- 15.Назавіце 2 тыпа таймінга ў танцы “Танга”, прывядзіце прыклад
- 16.«Foot-roll-principle», «Lightness»
- 17.«Пазіцыя ў пары» (ахарактарызаваць 9 асноўных пазіцый)
- 18.«Флекерны паварот», асаблівасці выканання
- 19.Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмпа танцы «Факстрот»
- 20.Работа галавы ў еўрапейскай праграме
- 21.«Спуск і пад’ём» (пералічыць варыянты пад’ёмаў)
- 22.«Свэй» (асноўныя тыпы іх характарыстыка, прывядзіце прыклады)
- 23.«Sudden Movements» у танцы «Танга» (тыпы, лініі ў якіх яны выкарыстоўваюцца і асноўныя фазы)
- 24.«Абцасавы паварот» у танцы «Танга»
- 25.Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмпа танцы «Квікстэп»
- 26.Назавіце асноўныя віды інтэрпрэтацыі харэаграфіі ў «Квікстэпе»
- 27.Таймінг у «Квікстэпе», прывядзіце прыклады
- 28.«Вядзенне бокам», «Насковы піват»
- 29.Таймінгу танцы «Факстрот», прывядзіце прыклады
- 30.«Extension» у еўрапейскай праграме

6 семестр

1. Дайце азначэнне дзеянню «Спіраль», пералічыце і прадэманструйце разнавіднасці гэтага дзеяння
2. Дайце азначэнне паняцця «Работа ступні». Назавіце 9 асноўных пазіцый
3. Назавіце і прадэманструйце 13 асноўных пазіцый у пары (пазіцыі партнёркі ў адносінах да партнёра).
4. Назавіце музыкальны размер і тэмпа пяці лацінаамерыканскіх танцаў

5. Дайце азначэнне паняцця «Спіны і павароты», пералічыце і прадэманструйце разнавіднасці гэтага дзеяння
6. Пералічыце і прадэманструйце ўсе магчымыя ступені паваротаў у лацінаамерыканскай праграме
7. Дайце азначэнне паняцця «Свівл», пералічыце і прадэманструйце разнавіднасці гэтага дзеяння
8. Пералічыце асноўныя 4 пазіцыі ў пары (вярчэнне партнеркі ў адносінах да партнёра).
9. Дайце азначэнне паняцця «Мерэнга», пералічыце і прадэманструйце разнавіднасці гэтага дзеяння, іх асаблівасці
10. Назавіце асноўныя акцэнтаваныя ўдары ў пяці лацінаамерыканскіх танцах
11. Дайце азначэнне паняцця «Напрамак» («Alignment»), пералічыце і прадэманструйце асноўныя накірункі ў лацінаамерыканскай праграме
12. Назавіце працягласць па наступным ударам: S, Q, &, a, 1.
13. Назавіце і прадэманструйце асноўныя разнавіднасці пазіцыі ў руках у лацінаамерыканскай праграме
14. Пералічыце асноўныя дзеянні ў танцы «Самба»
15. Назавіце тыпы вядзення партнеркі ў лацінаамерыканскай праграме, іх разнавіднасці і шкалу націскаў пары
16. Пералічыце асноўныя дзеянні ў танцы «Ча-ча-ча»
17. Дайце азначэнне паняцця «Работа бедра» («Hip design»), пералічыце і прадэманструйце асноўныя разнавіднасці
18. Пералічыце асноўныя дзеянні ў танцы «Румба».
19. Дайце азначэнне паняцця «Работа корпуса» («Body muscular action»), пералічыце і прадэманструйце асноўныя разнавіднасці
20. Пералічыце асноўныя дзеянні ў танцы «Джайв»

4 курс

Форма кантролю студэнтаў па дысцыпліне ў 7-8 семестры навучання - экзамен

Экзамены адбываюцца па заканчэнні 7 і 8 семестра навучання

Экзамен па дысцыпліне праводзіцца ў два этапы: практычны паказ і тэарэтычнае апытанне.

Практычны паказ адбываецца па заканчэнню аўдыторнага курса заняткаў

Ход практычнага паказу:

1. Выкананне састаўленых студэнтамі конкурсных танцавальных кампазіцый сольна
2. Выкананне састаўленых студэнтамі конкурсных танцавальных кампазіцый у парах

Тэарэтычнае апытанне адбываецца па раскладу экзаменацыйнай сесіі.

Пытанні да экзаменацыйнага тэарэтычнага апытання

7 семестр

1. «Крок», «Пазіцыя ступняў», «DriveAction», «Крокі наперад і назад»
2. Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмп танца «Павольны вальс»
3. «Свінг», «Свінгавы кроку бок»
4. «Абцасавы поворот», «Абцасавы пул»
5. «Піват (Правы і Левы)», «Піваціруючае дзеянне»
6. «Браш», «Шасэ»
7. Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмп танца «Танга»
8. «Працягнутыя спіны», «Спін паварот»
9. «Crossing» (асноўныя тыпы)
10. «Крок» у танцы «Танга», асабліва сці выканання
11. «Твіст паварот», «Direction»
12. «Работа ступні», «Alignment»
13. «СВМР», «Ступень паварота», «Падрыхтоўчы крок»
14. Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмп танца «Венскі вальс»
15. Назавіце 2 тыпа таймінга ў танцы «Танга», прывядзіце прыклад

- 16.«Foot-roll-principe», «Lightness»
- 17.«Пазіцыяў пары» (ахарактарызаваць 9 асноўных пазіцый)
- 18.«Флекерныпаварот», асаблівасці выканання
- 19.Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмпу танцы «Факстрот»
- 20.Работа галавы ў еўрапейскай праграме
- 21.«Спуск і пад'ём » (пералічыцьварыянты пад'ёмаў)
- 22.«Свэй» (асноўныя тыпы іх характарыстыка, прывядзіце прыклады)
- 23.«SuddenMovements» у танцы «Танга (тыпы, лінііў якіх яны выкарыстоўваюццаі асноўныя фазы)
- 24.«Абцасавыпаварот» у танцы «Танга»
- 25.Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмпу танцы «Квікстэп»
- 26.Назавіце асноўныя віды інтэрпрэтацыі харэаграфіі ў «Квікстэпе»
- 27.Таймінг у «Квікстэпе», прывядзіце прыклады
- 28.«Вядзенне бокам», «Насковы піват»
- 29.Таймінгу танцы «Факстрот», прывядзіце прыклады
- 30.«Extension» у еўрапейскай праграме

8 семестр

1. Паняцце “Спіраль”, пералічыце і прадэманструйце разнавіднасці гэтага дзеяння.
2. Назваць музыкальны размер, тэмп і акцэнты ў танцы “Самба”
3. Выканаць наступную звязку фігур (партыя партнёра і партнеркі) у танцы «Пасадобаль»: Separation with Lady’s Caping Walks; Closed Promenade; Left Foot Variation; Travelling Spins from Counter Promenade Position; Spanish Lines
4. Паняцце “Работа ступні” (9 асноўных пазіцый)
5. Назваць і прадэманстраваць 13 асноўных пазіцый у пары
6. Выканаць наступную звязку фігур (партыя партнёра і партнеркі) у танцы «Пасадобаль»: Attack; Banderillas; Farol; LaPasse; Twists; CopdePiquechangingLFtoRF

7. Паняцце “Спіны і павароты”, пералічыць і прадэманстравацьасноўныяразнавіднасці
8. Пералічыць і прадэманстраваць на прыкладзе розных фігур усе магчымыяступеніпаваротаў у лацінаамерыканскайпраграме
9. Выканацьнаступнуюзвязкуфігур (партыя партнёра і партнеркі) у танцы «Пасадобаль»:GrandCircle; Drag; PromenadeLink; Promenade; SyncoratedCoupdePique
- 10.Паняцце “Свівал”, пералічыць і прадэманстравацьасноўныяразнавіднасцігэтагадзьяння
- 11.Выканацьнаступнуюзвязкуфігур (партыя партнёра і партнеркі) у танцы «Румба»:OverturnedBasic; ThreeAlemanas; RopeSpinning; ContinuousCircularHipTwist; AlternativeBasicMovement; NaturalTop
- 12.Паняцце “Мерэнга”,пералічыць і прадэманстравацьасноўныяразнавіднасцігэтагадзьяння
- 13.Назваць музыкальны размер, тэмп і акцэнты ў танцы “Чачача”
- 14.Выканацьнаступнуюзвязкуфігур (партыя партнёра і партнеркі) у танцы «Самба»:ReverseRoll; CariocaRuns; StationarySambaWalks; Plait; Maypole
- 15.Пералічыць і прадэманстравацьасноўныядзьянні ў танцы “Самба”
- 16.Назваць музыкальны размер, тэмп і акцэнты ў танцы “Румба”
- 17.Выканацьнаступнуюзвязкуфігур (партыяпартнёраіпартнеркі) утанцы «Чачача»:Continuous Overturned Lock; Swivel from Overturned Lock; Natural Top; Cross Basic with turn (ending in Fan Position); Hockey Stick; SweetHeart
- 18.Назвацьтыпывядзьянняпартнеркі ў лацінаамерыканскайпраграме
- 19.Пералічыць і прадэманстравацьасноўныядзьянні ў танцы “Румба”
- 20.Выканацьнаступнуюзвязкуфігур (партыя партнёра і партнеркі) у танцы «Чачача»:OpenBasicmovement; NaturalTop; CloseHipTwistSpiral (endinginFanPosition); Alemana; CloseHipTwist (steps 1-5); SwivelHipTwist; Swivels.
- 21.Дайцеазначэннепаняцця «Работа бедра» («Hipdesign»), пералічыце і прадэманструйцеасноўныяразнавіднасці
- 22.Назваць музыкальны размер, тэмп і акцэнты ў танцы “Пасадобаль”
- 23.Пералічыць і прадэманстравацьасноўныядзьянні ў танцы “Чачача”

24. Выканаць наступную звязку фігур (партыя партнёра і партнеркі) у танцы «Чачача»: Alemana (ending in OOP); Turkish Towel; Open Hip Twist to Chasse; Cuban Break to R; Cuban Break to L; Cuban Breaks in OOP; Spot Turn to L
25. Дайце азначэнне паняцця «Работа корпуса» («Body muscular action»), пералічыце і прадэманструйце асноўныя разнавіднасці
26. Пералічыце і прадэманструйце асноўныя дзеянні ў танцы «Джайв»
27. Выканаць наступную звязку фігур (партыя партнёра і партнеркі) у танцы «Самба»: Samba Locks Lady on Left Side; Dropped Volta; Travelling Volta; Criss Cross Botafogo; Maypole Lady Turning Left; Promenade to Counter Promenade Botafogos
28. Назваць музыкальны размер, тэмп і акцэнтны ў танцы «Джайв»
29. Назавіце працягласць па наступным ударам: S, Q, &, a, 1.
30. Выканаць наступную звязку фігур (партыя партнёра і партнеркі) у танцы «Джайв»: Catapult; Shoulder Spin; Overturned Fallaway Throwaway; Windmill; Flicks into Break; Basic in Fallaway (Ronde Chasse LRL-RLR)

4.2 Заданні да кантраліруемай самостойнай работы

Самостойная работа студэнтаў

№	Тэма	Форма кантроля	Тэрмін выканання
	Значэнне тэрміну “Drag” і “Hezitation”	Канспект	Наступны занятак
	Аналіз модных тэндэнцый у знешнем выглядзе конкурсных выканаўцаў (еўрапейская праграма)	Рэфэрат	4 тыдзень навучання
	Значэнне тэрміна “Telemark” і “Fleckerl”	Канспект	Наступны занятак
	Аналіз GrandSlam еўрапейскай праграме	Рэфэрат	Кастрычнік
	Значэнне тэрміна “Feather” і “Hell Pull”	Канспект	Наступны занятак
	Аналіз штогодніх Чэмпіянатаў Свету і Еўропы па еўрапейскай праграме	Рэфэрат	Лістапад
	Паняцце Спіны, Піваты	Вуснае апытанне	Наступны занятак
	Аналіз пераможцаў і фіналістаў рэспубліканскіх турніраў	Рэфэрат	Снежань
	Паняцце Абцасавы паварот, Насковы піват	Вуснае апытанне	Наступны занятак
	Састаўленне конкурсных звязак для катэгорыі “Пачынаючыя”	КСР	Снежань
	Паняцце баунс, рытмічны баунс	Вуснае апытанне	Люты
	Аналіз модных тэндэнцый у знешнем выглядзе конкурсных выканаўцаў (лацінаамерыканская праграма)	Рэфэрат	Сакавік
	Значэнне дзеяння “Volta”, “Botafoga”, “Whisk”	Канспект	Наступны занятак

	Аналіз GrandSlam у лацінаамерыканскай праграме	Рэферат	Красавік
	Паняцце “Chasse”, “Cucaracha”, “Cuban Breaks”	Канспект	Май
	Састаўленне конкурсных звязак для катэгорыі “Е-4”	КСР	Май

5. ДАДАТКОВЫ РАЗДЗЕЛ

Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў»

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Прарэктар па вучэбнай рабоце БДУКМ

_____ С.Л. Шпарло

_____ 2022 г.

Рэгістрацыйны № ВД-_____ /вуч.

СПАРТЫЎНА-БАЛЬНЫ ТАНЕЦ

Вучэбная праграма установывышэйшай адукацыі па вучэбным дысцыплінам
модуля для спецыяльнасці

1-17 02 01 Харэаграфічнае мастацтва (па напрамках)

напрамак спецыяльнасці

1-17 02 01-05 Харэаграфічнае мастацтва (бальны танец)

2022

Вучэбная праграма складзена на аснове адукацыйнага стандарту вышэйшай адукацыі №78 от 12.04.22 г. па спецыяльнасці 1-17 02 01 Харэаграфічнае

мастацтва (па напрамках), вучэбнага плана ўстановы вышэйшай адукацыі па напрамку спецыяльнасці 1-17 02 01-05 Харэаграфічнае мастацтва (бальны танец)

СКЛАДАЛЬНІК:

В.М. Столяр, старшы выкладчык кафедры харэаграфіі установы адукацыі “Беларускі Дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”

РЭЦЭНЗЕНТЫ:

А.В. Худніцкі, дацэнт кафедры маладзёжнай палітыкі і сацыякультурных камунікацый дзяржаўнай установы адукацыі «Рэспубліканскі інстытут вышэйшай школы», кандыдат культуралогіі;

А.В. Пагоцкая, дацэнт установы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў», кандыдат мастацтвазнаўства

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:

кафедрай харэаграфіі ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў» (пракакол № 1 ад 1.09.2022 г.);

прэзідыумам навукова-метадычнага савета установы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў» (пракакол № ____ ад 2022 г.)

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Вучэбны модуль «Спартыўна-бальны танец» складаецца з трох дысцыплін: «Еўрапейская і лацінаамерыканская праграма», «Секвэй» і «Методыка выканання рухаў па бальнаму танцу» і з'яўляецца важнай часткай усебаковай прафесійнай падрыхтоўкі студэнтаў-харэографіў у галіне бальнага танца. Спартыўна-бальны танец вылучаецца ў асобную катэгорыю спосабам выканання танца, які дакладна рэгламентаваны Сусветным Саветам па танцу (WDC) і Сусветнай федэрацыяй танцавальнага спорту (WDSF). Праграманавучання разлічана на 4 гады навучання (8 семестраў) і ўключае як тэарэтычныя, так і практычныя заняткі.

Галоўнай мэтай практычнага навучання з'яўляецца фарміраванне ў студэнтаў практычных уменняў і навыкаў у выканальніцкай і педагогічнай сферах бальнага танца.

Асноўнымі задачамі з'яўляюцца:

- авалодванне метадыкай выканання фігур і рухаў;
- вывучэнне асноў пастаноўкі кампазіцыі;
- развіццё схільнасцей да творчасці ў танцы, імправізацыі з улікам усіх патрабаванняў, якія прад'яўляюцца Сусветнымі федэрацыямі.

Тэарэтычныя заняткі знаёмяць студэнтаў з гісторыяй узнікнення і развіцця бальнага танца, са спецыяльнай тэрміналогіяй і прынцыпамі стварэння танцавальных кампазіцый, з метадыкай правядзення заняткаў і спецыфікай работы ў клубах з рознымі ўзроставымі групамі.

На практычных занятках выпрацоўваюцца тэхнічныя навыкі правільнага руху як у сольным, так і ў парным танцаванні, выканання базавых фігур і варыяцый кожнага танца, авалодваецца метадыка правядзення заняткаў па спартыўнаму бальнаму танцу. Практычныя заняткі з'яўляюцца асновай вучэбнай дысцыпліны.

Значную ролю ў працэсе навучання адыгрывае самастойная праца студэнтаў, накіраваная на ўдасканаленне прафесійных выканальніцкіх навыкаў. Студэнты вывучаюць дадатковую літаратуру, відэамаатэрыялы, наведваюць майстар-класы і спаборніцтвы па бальным танцы.

Модуль вучэбных дысцыплін «Спартыўна-бальны танец» цесна узаемазвязаны з наступнымі дысцыплінамі: «Гісторыка-бытавы і сучасны бальны танец», «Мастацтва балетмайстра», «Класічны танец», «Акцёрскае майстэрства і асновы рэжысуры», «Творча-метадычныя асновы арганізацыі конкурсаў і спаборніцтваў».

Выкладчык вучэбных дысцыплін модуля мае магчымасць карэктыроўкі і дапаўнення у дадзенай праграме напрамкаў сучаснай харэаграфіі у залежнасці ад асабістых здольнасцяў і магчымасцяў студэнтаў.

Метадычнымі асновамі і эфектыўнымі тэхналогіямі навучання з'яўляюцца:

- дзейнасны падыход як аснова навучання;
- метады аналізу (уменні аналізаваць і рабіць высновы пры экспертнай ацэнцы танцавальных пар на конкурсах, уменні састаўляць бізнэс-план арганізацыі конкурсаў і танцавальных студый);
- камунікатыўныя тэхналогіі;

– гульнівыя тэхналогіі, у рамках якіх студэнты спрабуюць сябе ў якасці суддзяў, трэнераў, арганізатараў саборніцтваў і заснавальнікаў танцавальных школ).

Вывучэнне вучэбнай дысцыпліны **«Еўрапейская і лацінаамерыканская праграма»** накіравана на фарміраванне спецыялізаванай кампетэнцыі: СК – 2. Дэманстраваць уласны індывідуальны стыль выканання еўрапейскіх і лацінаамерыканскіх танцаў. У выніку яе вывучэння студэнт павінен

ведаць:

- гісторыю ўзнікнення і развіцця бальнага танца ў свеце і ў Беларусі;
- спецыяльную тэрміналогію і класіфікацыйныя фігуры бальнага танца;

умець:

- выконваць танцавальныя звязкі рознага узроўню складанасці;
- танцаваць партыю партнера і партнеркі ў розных звязках рознага ўзроўню складанасці;

валодаць:

- навыкамі тэхнічнага выканання танцавальных кампазіцый рознага узроўню танцаў еўрапейскай і лацінаамерыканскай праграм.

Вывучэнне вучэбнай дысцыпліны **«Секвэй»** накіравана на фарміраванне спецыялізаванай кампетэнцыі: СК – 3. Даваць адзнаку выканальніцкаму узроўню танцавальных калектываў і танцавальных дуэтаў.

У выніку яе вывучэння студэнт павінен

ведаць:

- методыку стварэння харэаграфічнай кампазіцыі па секвэю (еўрапейская і лацінаамерыканская праграма);
- правілы выкарыстання тэхнічных асаблівасцей танцаў, акрабатычных трукаў і музычнага суправаджэння;

умець:

- кампіліраваць музычны матэрыял;
 - кампаваць розныя танцы адной праграмы ў адпаведнасці з патрабаваннямі федэрацый;

валодаць:

- навыкамі падбору музычнага матэрыяла ў саадносінах з выбранай праграмы (еўрапейскай ці лацінаамерыканскай), кампіліравання розных танцаў у адной харэаграфічнай пастаноўке.

Вывучэнне вучэбнай дысцыпліны **«Методыка выканання рухаў па бальнаму танцу»** накіравана на фарміраванне спецыялізаванай кампетэнцыі: СК – 4. Прымяняць у прафесійнай дзейнасці методыку выканання рухаў і фігур, выконваць харэаграфічную лексіку танцаў розных праграм. У выніку яе вывучэння студэнт павінен

ведаць:

- методыку выканання рухаў у фігурах пяці танцаў еўрапейскай праграмы і пяці танцах лацінаамерыканскай праграмы;

умець:

– выкарыстоўваць разнастайныя дадаковыя тлумачэнні да фігур;
лагічна звязваць фігуры і рухі у танцавальных звязках;

валодаць:

–навыкамі састаўлення танцавальных кампазіцый для конкурснага выканання спартыўна-бальнага танца;правядзення заняткаў для розных узроставых катэгорый з розным узроўнем танцавальнай падрыхтоўкі;
Вывучэнне вучэбнага модуля «Спартыўна-бальны танец» павінна забяспечыць фарміраванне наступных груп кампетэнцый.

У адпаведнасці з вучэбным планам агульная колькасць гадзін, якая адводзіцца на вывучэнне вучэбных дысцыплін модуля разлічана на 834 гадзіны, у тым ліку 438 – аўдыторныя (30 – лекцый, 362 – практычныя заняткі, 46 – індывідуальныя заняткі).

Прыкладныя размеркаванні аўдыторных гадзін па вучэбных дысцыплінах па відах заняткаў складае:

“Еўрапейская і лацінаамерыканская праграма” - 12гадзін лекцыйных заняткаў, 204гадзін практычных заняткаў, 28 гадзін індывідуальных заняткаў.

“Секвэй” - 10 гадзін лекцыйных заняткаў, 60 гадзін практычных заняткаў, 4 гадзін індывідуальных заняткаў.

“Методыка выканання рухаў па бальнаму танцу” - 4 гадзін індывідуальных заняткаў, 26 гадзін практычных заняткаў, 4 гадзін індывідуальных заняткаў.

Рэкамендаваныя формы кантролю ведаў – залікі, экзамены. Вывучэнне завяршаецца дзяржаўным іспытам.

ЗМЕСТ ВУЧЭБНЫХ ДЫСЦЫПЛІН МОДУЛЯ

ВУЧЭБНАЯ ДЫСЦЫПЛІНА «ЕЎРАПЕЙСКАЯ І ЛАЦІНААМЕРЫКАНСКАЯ ПРАГРАМА»

**Раздзел 1. Гісторыяўзнікненняспартыўна-бальнага танца.
Сучасныспартыўна-бальны танец**

Тэма 1. Гісторыяразвіццябальнайхарэаграфіі

Гісторыя ўзнікнення спартыўных бальных танцаў, іх трансфармацыя ад народных і салонных да сучасных бальных і спартыўных танцаў. Класічны і спартыўны бальны танец.

Асноўныя прынцыпы і асаблівасці сучасных бальных танцаў, падзел на еўрапейскую і лацінаамерыканскую праграмы.

Агульнасць і адрозненне танцаў еўрапейскай праграмы (павольны вальс, танга, венскі вальс, павольны факстрот, хуткі факстрот) і лацінаамерыканскай праграмы (самба, ча-ча-ча, румба, пасадобаль, джайв).

Раздзел 2. Асноўныя паняцці і прынцыпы выканання еўрапейскай праграмы спартыўна-бальнага танца

Тэма 2. Еўрапейскія танцы

Асноўныя паняцці еўрапейскіх танцаў: стойка, палажэнне ў пары, лініі корпуса, галавы, ног і рук, пазіцыя ў квадраце і праменадзе.

Элементы тэхнікі руху: пазіцыі ступняў, раўненне, вонкавыя і унутраныя павароты, спускі пад'ёмы, работа ступні, нахілы, рух насупраць корпуса, вядучы бок.

Тэма 3. Еўрапейскія танцы. Вывучэнне фігур бронзавага узроўню

Павольны вальс

Закрытая змена. Правы паварот. Левы паварот. Віск (Whisk). Прагрэсіўнае шасэ (Chasse) направа. Віск назад. Змена звонку. Адкрыты (Open) правы паварот. Базавае пляценне (Basic Weave). Шасэ з праменаднай пазіцыі. Локі назад (Backward Locks)

Танга

Тэп у праменадную пазіцыю. Прагрэсіўны крок у бок. Прагрэсіўнае звяно (link). Закрыты праменад (promenade). Адкрыты праменад. Базавы левы паварот. Адкрыты левы паварот. Правы рок (rock) паварот. Картэ назад. Рок на леваю нагу. Рок на правую нагу. Правы праменадны паварот. Правы твіст (twist) паварот. Браштэп (Brush Tap).

Венскі вальс

Правы паварот. Левы паварот. Змены з правай і левай нагі наперад і назад. Шасэ-змена.

Павольны факстрот

Крок пярэ (Feather Step). Пярэ-фініш (Feather finish). Пярэ-заканчэнне (Feather Ending). Трайны крок. Левы паварот. Правы паварот. Базавае пляценне (Weave). Правае пляценне. Змена напрамку. Абцасавы пул (Heel Pull Finish). Віск. Віск назад. Адкрыты правы паварот.

Хуткі факстрот

Базавы рух. Чвэртавыя павароты (quarter turn) направа і налева. Правы піват (pivot). Правы паварот. Лок стэп (lock step) наперад і назад. Прагрэсіўнае шасэ направа. Прагрэсіўнае шасэ налева. Змена звонку. Адкрыты правы паварот. Левы паварот. Бягучае аканчэнне. Крос-шасэ (Cross Chasse).

Раздел 3. Асноўныя паняцці і прынцыпы выканання лацінаамерыканскай праграмы спартыўна-бальнага танца

Тэма 4. Лацінаамерыканская праграма

Асноўныя паняцці тэхнікі лацінаамерыканскіх танцаў: стойкі ў румбе і ча-ча-ча, самбе і джайве, пасадoble. Пазіцыі ў пары: закрытая, адкрытая, веерная (fan), фалавэй (fallaway), адкрытая фалавэй, праменадная, контрапраменадная, іспанская лінія, ценева, супрацьлеглая праменадная і контрапраменадная, адкрытая супрацьлеглая праменадная і контрапраменадная пазіцыі.

Тэхніка крокаў наперад і назад, бакавыя крокі, крокі з націскам, чэкавыя (check) крокі, затрыманыя крокі, рухі з паваротамі, лацінскія крыжы, пазіцыі рук, тыпы вядзення і тыпы кантакта рукамі.

Сутнасць руху баунс (bouncemotion). Просты і сінкапіраваны рытм, рытм гуапача (guaracha).

Асаблівасці выканання танца пасадобаль: стойка, крокі, характар, узаемадзеянне.

Тэма 5. Лацінаамерыканскія танцы. Вывучэнне фігур бронзавага узроўню

Самба

Аснаўны ход з правай і левай ступні. Прагрэсіўны аснаўны ход. Аснаўны ход убок направа і налева. Аснаўны ход звонку (Outside Basic). Самба віск (whisk) налева і направа. Праменадны самба ход. Самба ход з боку. Самба ход на месцы. Левы паварот. Батафога (Botafoga) з рухам наперад. Праменадная і контрпраменадная батафога. Крыс крос вольта (CrissCross). Самба шасэ убок (Side Samba Chasse). Крыс крос батафога (CrissCross Botafoga). Паварот пад рукой направа і налева. Рытмічны баунс (Rhythm Bounce).

Ча-ча-ча

Ча-ча-чашасэ (Time Step Chasse, Ronde Chasse, Slip Close Chasse, Hip Twist Chasse, Running Chasse, Whisk Chasse, Compact Chasse, RLR Chasse, LRL Chasse, Lock Chasse). Тайм-стэп (Time-step). Блізкі аснаўны ход. Адкрыты аснаўны ход. Веер (Fan). Ключка (Hockey stick). Чэкі (Check) задкрытай праменаднай і контрапраменаднай пазіцый. Спот павароты направа і налева. Павароты пад рукой направа і налева. Плячоў плячо (shoulder to shoulder). Рука дарукі (hand to hand). Аіда (Aida). Тры ча-ча-ча направа і налева (Three Cha Chachas to Left and Right). Адкрыты хіп твіст (Open Hip Twist). Закрыты хіп твіст (Close Hip Twist).

Румба

Аснаўны ход. Веер (Fan). Ключка (Hockey stick). Спот паварот налева і направа. Павароты пад рукой направа і налева. Чэкі з адкрытай праменаднай і контрапраменаднай пазіцый. Рука дарукі (Hand to hand). Закрыты хіп твіст (Close Hip Twist). Адкрыты хіп твіст (Open Hip Twist).

Крокиўбокiкукарача (Side Walks and Cucarachas). Раскрыццезвонку (Opening Out).

Пасадобаль

Апель (Appel). Аснаўныход (Basic Movement). Сюрпляс (Sur Place). Шасэнаправаіналева. Дрэг (Drag). Васьмёрка (Huit). Атака (Attack). Разыходжанне (Separation). Шаснаццаць (Sixteen). Правытвістпаварот (Natural Twist Turn). Праменад (Promenade). Праменадуконтрапраменад. Закрытыпраменад (Closed Promenade). Праменаднаезвяно (Promenade Link).

Джайв

Джайвшасэ (Compact Chasse, Single Beat Chasse, Tap Step, Step Tap, Flick Step, Step Flick, Ronde Chasse, Volta Cross Chasse – version A and B, Lock Chasse Forward and Backward, Jumping Chasse, Running Chasse). Рок(Rock – Hesitation Ball Change, Rond Ball Change, Kick Ball Change, Flick Ball Change). Аснаўны ход на месцы. Аснаўны ход у пазіцыіфалавэй. Змена месца справаналева. Змена месцаўзлева направа. Звяно. Змена рук за спінай. Хлыст (Whip). Праменадныя крокі павольныя хуткія. Амерыканскі спін.

Раздзел 4. Стандартныя фігуры і кампазіцыі еўрапейскіх і лацінаамерыканскіх танцаў сярэбра на гаўзроўню

Тэма 6. Еўрапейская праграма. Фігуры сярэбра на гаўзроўню

Павольны вальс

Правы спін (spin) паварот. Змена хэзітэйшан (Hesitation Change). Двайны левы спін (Double Reverse Spin). Пляценне з праменаднай пазіцыі (Weave). Імпетус (impetus). Целемарк (Telemark). Дрэг хэзітэйшан (Drag Hesitation). Спін звонку (Outside Spin). Правы паваротны лок (Natural Yurning Lock). Левы паваротны лок (Reverse Turning Lock).

Танга

Праменадны лінк з паварота направа (Promenade Link Turned to Right). Праменадны лінк з паварота налева (Promenade Link Turned to Left). Закрыты праменад назад (Back Open Promenade). Фалавэй у праменадзе (Fallaway in Promenade). Віск (Whisk). Віск назад (Back Whisk). Прагрэсіўны крок убок левы паварот (Progressive Side Step Reverse Turn). Чатыры крокі (Four Step). Фалавэй чатыры крокі (Fallaway Four Step). Свівал звонку (3 варыянты выканання) (Outside Swivel)

Венскі вальс

Працягнутыя спіны (Continuous Spin). Левыя піваты (Reverse Pivots). Змена хэзітэйшан (Hesitation Change). Дрэг хэзітэйшан (Drag Hesitation). Правы спін паварот (Natural Spin Turn). Целемарк (Telemark). Правы спін паварот Левы піват (Natural Spin Turn Reverse Pivot), Чэкавы Правы паварот (Checked Natural Turn). Правы Чэк назад (Natural Back Check). Чэкавы Левы паварот (Checked Reverse Turn). Левы чэк назад (Reverse Back Check).

Павольны факстрот

Імпетус (Impetus). Левая хваля (ReverseWave). Пляценне з праменаднай пазіцыі (WeavefromPP). Дваіны левы спін (DoubleReverseSpin). Целемарк (telemark). Ховэр целемарк (HoverTelemark). Правыцелемарк (Natural Telemark). Правы ховэрцелемарк (Natural Hover Telemark). Ховэркрос (Hover Cross). Топспін (Top Spin). Свівал звонку (Outside Swivel). Спін звонку (OutsideSpin).

Хуткі факстрот

Правы спін паварот (NaturalSpinTurn). Змена хэзітэйшан (Hesitation Change). Дваінылевыспін (Double Reverse Spin). Імпетус (Impetus). Целемарк (Telemark). Віск (Whisk). Віск назад (Back Whisk). Адкрытылевыпаварот (Open Reverse Turn). Зіг-заг (Zig Zag). Ціпальшасэнаправаі налева (Tipple Chasse to Right and Left). Чатыры хуткіх бягучых (FourQuickRun). V-6. Спін звонку (OutsideSpin).

Тэма 7. Лацінаамерыканскаяпраграма. Фігурысярэбранагаузроўню

Самба

Мэйпал з паваротам у партнёркінаправа і налева (MaupoleLadyTurningRightandLeft). Крузадакрокі (CruzadosWalks). Крузадалокі (CruzadosLocks). Дроп-вольта (DroppedVolta). Цыркулярная вольта з паваротамнаправа і налева (CircularVoltaTurningRightandLeft). Батафога з аднолькавых ног (SameFootBotafogo). Самба локі партнерка з правага ілевага боку (SambaLocksLadyonRightandLeftSide). Метады змены ног.

Ча-ча-ча

Правы топ (NaturalTop). Алемана (Alemana) з закрытайіадкрытай пазіцый. Кросбэйзік (Cross Basic). Падзелены кубінскі брэйк (Split Cuban Breaks to Right and Left). Кубінскі брэйк (Cuban Breaks to Right and Left). Варыяцыі кубінскага брэйка (Cuban Break Amalgamations). Метады змены ног:

Простая змена ног (SimpleFootChange), Method 1- Шасэ ў правае звяно збоку (ChassetoRightSideLink), Method 2- Лок у правае звяно збоку (LocktoRightSideLink), Method 3 – Звяно ў адкрытую супрацьлеглую пазіцыю (LinktoOpenopposingPosition).

Румба

Альтэрнатыўны аснаўны ход (Alternative Basic Movement). Закрыты хіп твіст (Close HipTwist). Алемана (Alemana). Прагрэсіўныя крокі наперад (ProgressiveForwardWalks). Прагрэсіўныя крокі наперад з выхадам у веер. Аіда (Aida). Працягнуты хіп твіст (ContinuousHipTwist). Кубінскія рокі (CubanRocks). Фехтаванне ў спін (FencingtoSpin).

Пасадобаль

Праменад у контрапраменад (PromenadetoCounterPromenade). Вялікі круг (Grand Circle). Бандэрылы (Banderillas). Фалавэй Віск (Fallaway Whisk). Левы фалавэй (Fallaway Reverse). Іспанскія лініі (Spanish Lines). Ла пас

(LaPasse). Сінкапіраванае разыходжанне (SynchopatedSeparation). Фламенко тэпы (FlamencoTaps).

Джайв

Фалавэй адштурханне (FallawayThrowaway).

Змена месцаў справаналеваздвайным спінам (Change of Place from Right to Left with double spin). Перакручаная змена месцаў злева направа (Overturned Change of Place from Left to Right). Двайны кросхлыст (Double Cross Whip). Хлыстадштурханне (Throwaway Whip). Левы хлыст (Reverse Whip). Хвалісты хлыст (Curly Whip). Перакручаны фалавэй адштурханне (Overturned Fallaway Throwaway). Стопіход (Stop and Go). Ударсягном (Hip Bump). Млын (Windmill). Муч (Mooch).

Раздзел 5. Асноўныя паняцці і прынцыпы выканання сучасных бальных танцаў. Еўрапейская праграма.

Тэма 8. Асноўныя элементы тэхнікі еўрапейскіх танцаў. Залаты ўзровень

Павольны вальс

Вінг (Wing). Крос хэзітэйшан з праменаднай пазіцыі (CrossHezitationfromPP). Левы піват (ReversePivot). Правы фалавэй паварот (FallawayNaturalTurn). Левы фалавэй і сліп піват (FallawayReverseSlipPivot). Бягучае крос шасэ (RunningCrossChasse). Бягучае пляценне з пазіцыі праменада (RunningWeavefromPP). Бягучы спін паварот (RunningSpinTurn). Перакручаны бягучы спін паварот (OverturnedRunningSpinTurn). Левы віск (LeftWhisk). Контра чэк (ContraCheck). Ховэр картэ (HoverCorte).

Танга

Чатыры крокі змена (FourStepChange). Пяць крокаў (Five Step). Mini Five Step. Хуткі левы паварот (Quick Reverse Turn). Левы фалавэй і сліп піват (Fallaway Reverse and Slip Pivot). Целемарк у праменадную пазіцыю (Telemark to PP). Адкрыты правы паварот (Open Natural Turn). Вонкавы спін (Outside Spin). Правы твіст паварот (Natural Twist Turn). Пагоня (Chase). Chase Alternative Endings. Oversway. Drop Oversway. Oversway Alternative Endings. Контра чэк (Contra Check). Левы піват (Reverse Pivot).

Венскі вальс

Контра чэк (Contra Check). Левы віск (LeftWhisk). Бягучае пляценне (RunningWeave). Правы флекерл (NaturalFleckerl). Левы флекерл (ReverseFleckerl). Чэк з левага на правы флекерл. Перакручаны правы спін паварот (OverturnedNaturalSpinTurn). Oversway. Ховэр левы паварот (Hover Reverse Turn). Бягучае пярэ (Running Feather). Двайны левы спін овэрспін (DoubleReverseSpinOverspin). Левы імпетус у правы ланч (Reverse Impetus into Right Lunge). Рудольф фалавэй (RudolphFallaway). Рондавы твіст паварот (RondeTwistTurn). Двайны ронд (DoubleLegRonde). Свівал у праменадны піват (SwiveltoPromenadePivot). Свівал у праменадны лінк (SwiveltoPromenadeLink).

Павольны факстрот

Правы твіст паварот (NaturalTwistTurn). (Natural Zig Zag from PP). Curved Three Step.). Выгнутаесяро (Curved Feather). Пяро назад (Back Feather). Левы фалавэй і сліп піват (Fallaway Reverse and Slip Pivot). Баунс фалавэй з аканчэннем у пляценне (Bounce Fallaway with Weave Ending). Бягучае пляценне з праменаднай пазіцыі (Running Weave from PP). Адкрыты левы паварот (Open Reverse Turn). Падоўжаная левая хваля (Extended Reverse Wave). Левы піват (Reverse Pivot).

Хуткіфакстрот

Левы піват (Reverse Pivot). Правы паваротны лок (Natural Turning Lock). Дрэг хэзітэйшан (DragHezitation). Крос свівл (CrossSwivel). Фіштэйл (Fish-Tail). Шэсць хуткіх бягучых (SixQuickRun). Бягучы правы паварот (RunningNaturalTurn). Бягучаекросшасэ (Running Cross Chasse). Ціпсінаправаіналева (Topsy to Right and Left). Румбакрос (Rumba Cross). Ховэркартэ (Hover Corte).

Раздзел 6. Асноўныя паняцці і прынцыпы выканання сучасных бальных танцаў. Лацінаамерыканская праграма.

Тэма 9. Асноўныя элементы тэхнікі лацінаамерыканскіх танцаў. Залаты ўзровень.

Самба

Правы рол (NaturalRoll). Левы рол (Reverse Roll). Закрытыя рокі (Close Rocks). Адкрытыя рокі (OpenRocks). Рокі назад (BackwardsRocks). Адкрытыя рокі направа і налева. Каса (Plait). Корта джака (CortaJaca). Корта джака з аднолькавых ног. Дваіны спіральны паварот для партнеркі. Праменадны бег у контрпраменадную пазіцыю (PromenadetoCounterPromenadeRuns). Дрэг (Drag). Раскручванне ад рукі (Rollingoffthearm). Карыюка ран (CariocaRuns). Аргенцінскія кросы (ArgentineCrosses).

Ча-ча-ча

Блізкі хіп твіст спіраль (Close Hip Twist Spiral). Адкрыты хіп твіст спіраль (OpenHipTwistSpiral). Турэцкі ручнік (TurkishTowel). Умілаваны (Sweetheart). Ісці за лідэрам (FollowmyLeader). Сінкапіраваны адкрыты хіп твіст (SyncoratedOpenHipTwist). Завіток (Curl). Кручэнне каната (RopeSpinning). Перакручаны лок заканчэнне (OverturnedLockEnding). Працягнуты перакручаны лок (ContinuousOverturnedLock). Свівал з перакручанага лока. Свівал хіп твіст (SwivelHipTwist). Свівалы (Swivels). Крокі і віскі (WalksandWhisks). Ускладненыя метады змены ног (MethodsofchangingFeet).

Румба

Кручэнне каната (RopeSpinning). Слізготныя дзверцы (SlidingDoors). Ускладненыя слізготныя дзверцы. Тры алеманы (ThreeAlemanas). Працягнуты цыркулярны хіп твіст (ContinuousCircularHipTwist). Сінкапіраваны адкрыты хіп твіст (SyncoratedOpenHipTwist). Правы топ

(NaturalTop). Левы топ (Reverse Top). Тры тройкі (Three Threes). Свівалы (Swivels). Перакручаны бэйзік (OutsideBasic). Спіраль (Spiral). Завіток (Curl).

Пасадобаль

Твісты (Twists). Шасэ плашч (ChasseCape). Спіны з рухам наперад з праменаднай і з контрапраменаднай пазіцыі (TravellingSpinsfromPPandfromCPP). Фарол (Farol). Фрэгаліна (Fregolina). Варыяцыя з левай ступні (LeftFootVariation). Разыходжанне з крокамі партнеркі (SeparationwithLady'sCapingWalks). Сінкапіраваны ўдар пікай (SynchoratedCoupDePique). Метады змены ног.

Джайв

Іспанскія рукі (SpanishArms). Ход кураняці (ChickenWalks). Раскручваннезрукі (Rolling Off The Arm). Просты спін(Simple Spin).Рок у просты спін(Rock to Simple Spin). Флікі ў брэйк (Flicks into Break). Наскова-абцасавыя свівлы (Toe Heel Swivels). Sugar Push. Miami Special. Спін плячыма (Shoulder Spin). Чагінг(Chugging). Катапульта (Catapult).

ВУЧЭБНАЯ ДЫСЦЫПЛІНА “СЕКВЭЙ”

Раздзел 1. Методыка пастаноўкі праграмы па секвэю

Тэма 1. Секвэй па еўрапейскай праграме

Секвэй – новая сучасная форма спартыўна-бальнага танца. Асноўныя паняцці, патрабаванні да выканання і састаўлення кампазіцыі па секвэю. Музыкальнае афармленне кампазіцыі па секвэю. Работа з сучаснымі камп’ютэрнымі праграмамі па апрацоўцы і мантажу музычнага матэрыялу.

Тэма 2. Методыка пастаноўкі кампазіцыі

Знешні выгляд, падбор касцюмаў да выступлення. Выкарыстанне падтрымак і складаных ліній у праграме. Музыкальны матэрыял, методыка падбору і аналізу музычнага матэрыялу.

Тэма 3. Секвэй па лацінаамерыканскай праграме

Асноўныя паняцці, патрабаванні да выканання і састаўлення кампазіцыі па лацінаамерыканскаму секвэю. Музыкальнае афармленне кампазіцыі. Работа з сучаснымі камп’ютэрнымі праграмамі па апрацоўцы і мантажу музычнага матэрыялу.

Тэма 4.Методыка пастаноўкі кампазіцыі лацінаамерыканскай праграме

Знешні выгляд, падбор касцюмаў да выступлення. Харэаграфічны вобраз, спецыфіка выканання і састаўлення кампазіцыі па шоу. Выкарыстанне падтрымак і складаных ліній у лацінаамерыканскай праграме. Аналіз музычнага матэрыялу.

ВУЧЭБНАЯ ДЫСЦЫПЛІНА «МЕТОДЫКА ВЫКАНАННЯ РУХАЎ БАЛЬНАГА ТАНЦА»

Раздзел 1. Конкурснае выкананне еўрапейскіх танцаў

Тэма 1. Карпусны рух і тэхніка работы ног. Свінг, энергетыка і дынаміка. Тэхніка паваротаў і вярчэнняў ў пары. Дызайн пары
Састаўныя якасці выканання бальных танцаў на конкурсах. Роля тэхнікі выканання бальных танцаў. Методыка дасягнення свінгавага руху. Тыпы свінгавых рухаў. Рух у танцы танго. Уплыў работы ступні на баланс і характар руху. Дынаміка і якасць руху. Асаблівасці механікі руху, выкарыстанне корпуса і рук. Методыка дасягнення свінгавага руху. Тыпы свінгавых рухаў.

Тэхніка розных тыпаў вярчэння ў пары, асаблівасці выканання правых і левых фігур.

Роля партнёра. Дызайн пары: чысціня ліній, гарманічнасць партнёраў, дынаміка руху. Узаемадзеянне ў пары. Уласная і парная энергетыка.

Дызайн пары: чысціня ліній, камфорт і свабода руху ў пары. Спецыфічныя асаблівасці кожнага танца еўрапейскай праграмы.

Фігуры складанага узроўню, кампазіцыі ўключаючыя фігуры складанага узроўню.

Тэма 2. Класы танцавання і падрыхтоўка танцораў. Падрыхтоўка трэнераў і настаўнікаў па бальным танцы

Сучасная сістэма падрыхтоўкі танцораў. Патрабаванні да узроўня выканальніцкага майстэрства. Падраздзяленне на класы: «Е», «D», «С», «В», «А», «S», «M».

Сучасная сістэма падрыхтоўкі настаўнікаў бальнага танца і трэнераў спартыўных бальных танцаў. Узроўні/ступені здачы прафесійных іспытаў настаўнікаў бальнага танца і практычныя патрабаванні да здаючых іспыты.

Падручнікі па бальным танцам. Прынцыпы пабудовы падручнікаў. Агульныя спецыфічныя асаблівасці

Тэма 3. Конкурсныя кампазіцыі еўрапейскай і лацінаамерыканскай праграмы спартыўна-бальнай харэаграфіі

Методыка і прынцыпы стварэння конкурсных кампазіцый. Пабудова харэаграфіі. Змяненне базавых фігур, варыятыўнасць выканання, ускладненыя фігуры еўрапейскай праграмы. Пазы-лініі ў

еўрапейскай праграме. Састаўленне конкурсных звязак па пяці танцам. Выкарыстанне музыкі для дасягнення рытмічнасці, музыкальнасць танцавання.

Раздзел 2. Конкурснае выкананне лацінаамерыканскіх танцаў

Тэма 4. Баланс і тэхніка руху Рух і рытм цела. Рытмічнасць і музыкальнасць. Вядзенне і ўзаемадзеянне ў пары. Артыстызм. Невербальныя зносіны

Састаўныя якасці выканання бальных танцаў на конкурсах. Роля тэхнікі выканання бальных танцаў. Уплыў работы ступні на якасці танца. Выкарыстанне музыкі для дасягнення рытмічнасці і музыкальнасці танцавання.

Баланс і тэхніка руху. Рух і рытм цела. Выкарыстанне музыкі для дасягнення рытмічнасці і музыкальнасці танцавання.

Узаемадзеянне ў пары і вядзенне. Фізічнае вядзенне і вядзенне формай (шэйпам). Сутнасць і мэта невербальных адносін ў пары. Баланс магутнасці сілы, артыстызму і харызмы. Спецыфічныя асаблівасці кожнага конкурснага танца лацінаамерыканскай праграмы. Сутнасць і мэта невербальных адносін ў пары.

Фігуры складанага узроўню, кампазіцыі з фігур складанага узроўню выканання.

Тэма 5. Конкурсныя кампазіцыі лацінаамерыканскай праграмы спартыўна-бальнай харэаграфіі

Методыка і прынцыпы стварэння конкурсных кампазіцый. Пабудова харэаграфіі. Змяненне базавых фігур, варыятыўнасці выканання, ускладненне фігуры лацінаамерыканскай праграмы. Позы і падтрымкі ў лацінаамерыканскай праграме. Састаўленне конкурсных звязак па пяці танцам. Выкарыстанне музыкі для дасягнення рытмічнасці, музыкальнасці танцавання.

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ

«Еўрапейская і лацінаамерыканская праграма»

Нумар раздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін						Форма кантролю ведаў
		Лекцыі	Практычныя заняткі	Семінарскія заняткі	Лабараторныя заняткі	Індывідуальныя заняткі	КСР	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Раздзел 1 Гісторыя ўзнікнення спартыўна-бальнага танца. Сучасны спартыўна-бальны танец <i>Тэма</i> 1. Гісторыя развіцця бальнага танца	2					6	Рэферат
2.	Раздзел 2. Асноўныя паняцці і прынцыпы выканання еўрапейскай праграмы спартыўна-бальнага танца <i>Тэма 2. Еўрапейскія танцы</i>	2				4	6	Вуснае апытанне
3.	<i>Тэма 3. Еўрапейскія танцы. Вывучэнне фігур бронзавага узроўню</i>		34			4	10	Індывідуальнае заданне па тэме
4.	Раздзел 3. Асноўныя паняцці і прынцыпы выканання лацінаамерыканскай праграмы спартыўна-бальнага танца							

	<i>Тэма 4.</i> Лацінаамерыканская праграма	2					6	Вуснае апытанне
5.	<i>Тэма</i> 5.Лацінаамерыканскія танцы. Вывучэнне фігур бронзавага ўзроўню		34			4	8	Тэст
6.	Раздзел 4. Стандартныя фігуры і кампазіцыі еўрапейскіх і лацінаамерыканскіх танцаў сярэбранага ўзроўню <i>Тэма</i> 6.Еўрапейская праграма. Фігуры сярэбранага ўзроўню	2	34			4	6	Індывідуальнае заданне па тэме
7.	<i>Тэма</i> 7.Лацінаамерыканская праграма. Фігуры сярэбранага ўзроўню	2	4			4	6	Аналіз конкурсаў і майстар-класаў
8.	Раздзел 6. Асноўныя паняцці і прынцыпы выканання сучасных бальных танцаў. Еўрапейская праграма. <i>Тэма 8.</i> Асноўныя элементы тэхнікі еўрапейскіх танцаў. Залаты ўзровень.	2	34			4	6	Вуснае апытанне
9.	Раздзел 7. Асноўныя паняцці і прынцыпы выканання сучасных бальных танцаў. Лацінаамерыканская праграма. <i>Тэма</i> 9.Асноўныя элементы тэхнікі лацінаамерыканскіх танцаў. Залаты ўзровень.		34			4	6	Заданні – правакацыі
	Усяго:	12	204			28	60	Залікі, экзамены

**ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ
“Секвэй”**

Нумар раздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін						Форма кантролю ведаў
		Лекцыі	Практычныя заняткі	Семінарскія заняткі	Лабараторныя заняткі	Індывідуальныя заняткі	Кіруемая самастойная работа	
1	2	3	4	5	6	7	8	
1.	Раздзел 1. Методыка пастаноўкі праграмы па секвэю. <i>Тэма 1. Секвэй па еўрапейскай праграме.</i>	4	14				10	аналіз пастановак
2.	<i>Тэма 2. Методыка пастаноўкі кампазіцыі.</i>	2	16			2		
3.	<i>Тэма 3. Секвэй па лацінаамерыканскай праграме.</i>	2	16				8	рэферат
4.	<i>Тэма 4. Методыка пастаноўкі кампазіцыі па лацінаамерыканскай праграме.</i>	2	14			2		
	Усяго:	10	60			4	18	экзамены

ВУЧЭБНАЯ ДЫСЦЫПЛІНА
«Методыка выканання рухаў бальнага танца»

Нумар раздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін					КСР	Форма кантролю ведаў
		Лекцыі	Практычныя заняткі	Семінарскія заняткі	Лабараторныя заняткі	Індывідуальныя заняткі		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Раздзел 1. Конкурснае выкананне еўрапейскіх танцаў <i>Тэма 1.</i> Карпусны рух і тэхніка работы ног. Свінг, энергетыка і дынаміка. Тэхніка паваротаў і вярчэнняў. Узаемадзеянне ў пары. Дызайн пары	2					2	вуснае апытанне
2.	<i>Тэма 2.</i> Класы танцавання і падрыхтоўка танцораў. Падрыхтоўка трэнераў і настаўнікаў па бальным танцы	2	6				4	Выканан не творчага задання
3.	<i>Тэма 3.</i> Конкурсныя кампазіцыі еўрапейскай і лацінаамерыканскай праграмы спартыўна-бальнай		12			2		

	харэаграфіі							
4.	Раздзел 2. Конкурснае выкананне лацінаамерыканскі х танцаў <i>Тэма 4.</i> Баланс і тэхніка руху. Рух і рытм цела. Рытмічнасць і музыкальнасць. Вядзенне і ўзаемадзеянне ў пары. Артыстызм. Невербальныя зносіны.	2	4				2	вуснае апытанне
5.	<i>Тэма 5.</i> Конкурсныя кампазіцыі лацінаамерыканскай праграмы спартыўна-бальнай харэаграфіі		4			2		
	Усяго:	4	26			4	8	залік

ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

Літаратура:

Асноўная

1. Богданов, Геннадий Федорович. Основы хореографической драматургии : учебное пособие для студентов высших учебных заведений, обучающихся по специальности "Народное художественное творчество" / Г. Ф. Богданов. - 3-е изд., испр. и доп. - Санкт-Петербург ; Москва ; Краснодар : Лань : Планета музыки, 2017. - 166, [1] с.
2. Гутковская, Светлана Вячеславовна Хореографическое искусство : пособие для абитуриентов учреждений высшего образования по специальности 1-17 02 11 Хореографическое искусство (по направлениям) / С. В. Гутковская, Н. В. Карчевская, О. Н. Парахневич. - 4-е изд., с изм. - Минск : БГУКИ, 2017. - 55 с. ; 20x14 см. - Библиогр.: с. 46-47 (30 назв.).
3. Историко-бытовой и современный бальный танец: бальные танцы XIX в. : учебно-методическое пособие для студентов 1-17 02 01 Хореографическое искусство (по направлениям), направлений специальности 1-17 02 01-04 Хореографическое искусство (народный танец); 1-17 02 01-05 Хореографическое искусство (бальный танец); 1-17 02 01-06 Хореографическое искусство (эстрадный танец); 1-17 02 01-10 Хореографическое искусство (современный танец) / Белорусский государственный университет культуры и искусств ; [сост. И. И. Бодунова]. - Минск : БГУКИ, 2020. - 223 с. : ил., нот. примеры ; 29x20 см. - Библиогр.: с. 114-116 (35 назв.).
4. Курагина, И. И. Хореографическое искусство: историко-бытовой танец : учебно-методическое пособие / И. И. Курагина. — Кемерово :КемГИК, 2019. — 163 с. — ISBN 978-5-8154-0492-2. - Режим доступа: <https://e.lanbook.com/book/156973>.
5. Лысенкова, Валентина Викторовна Классический танец : учебное пособие для студентов учреждений высшего образования по специальности "Хореографическое искусство" (по направлениям) / В. В. Лысенкова. - Минск : Народная асвета, 2019. - 495 с. : ил. ; 22x14 см. - Библиогр.: с. 477-479 (26 назв.).
6. Путинцева, Е. В. Система соревновательной деятельности в танцевальном спорте : учебное пособие / Е. В. Путинцева. — Омск :СибГУФК, 2021. —

128 с. — ISBN 978-5-91930-161-5. - Режим доступа — <https://e.lanbook.com/book>.

7. Путинцева, Е. В. Технология начальной подготовки в танцевальном спорте : учебно-методическое пособие / Е. В. Путинцева. — Омск : СибГУФК, 2018. — 182 с. — ISBN 978-5-91930-106-6. — Режим доступа: <https://e.lanbook.com/book/142489>.

Дадатковая

Электронныя базы даных бібліятэкі БДУКМ

1. Аткиков, А. М. Классический танец. Новые горизонты [Электронный ресурс]: учебное пособие / А. М. Аткиков. — 2-е изд., стер. — Санкт-Петербург : Планета музыки, 2020. — 208 с. — ISBN 978-5-8114-4889-0. — режим доступа: <https://e.lanbook.com/book/129108>.
2. Буратынская, С. В. Искусство балетмейстера: практикум [Электронный ресурс]: учебное пособие / С. В. Буратынская, А. М. Кушов. — Кемерово : КемГИК, 2020. — 167 с. — ISBN 978-5-8154-0546-2. — Режим доступа: <https://e.lanbook.com/book/174709>.
3. Дегтярева, Д. И. Оптимизация функционального состояния юных спортсменов- танцоров посредством занятий фитнес-аэробикой [Электронный ресурс] : учебно-методическое пособие / Д. И. Дегтярева, Е. В. Чурюмова. — Волгоград : ВГАФК, 2019. — 46 с. — режим доступа: <https://e.lanbook.com/book/158224>.
4. Монахова, Е. Г. Бально-спортивные танцы [Электронный ресурс] : учебное пособие / Е. Г. Монахова. — Новокузнецк : НФИ КемГУ, 2017. — 171 с. — ISBN 978-5-8353-1957-2. — Режим доступа: <https://e.lanbook.com/book/169626>.
5. Монахова, Е. Г. Спортивные танцы [Электронный ресурс] : учебное пособие / Е. Г. Монахова. — Новокузнецк : НФИ КемГУ, 2016. — 194 с. — ISBN 978-5-8353-1506-2. — Режим доступа: <https://e.lanbook.com/book/169627>.
6. Никитин, В. Ю. Мастерство хореографа в современном танце [Электронный ресурс]: учебное пособие / В. Ю. Никитин. — 6-е, стер. — Санкт-Петербург : Планета музыки, 2020. — 520 с. — ISBN 978-5-8114-5561-4. — Режим доступа: <https://e.lanbook.com/book/145990>.
7. Терехова, М. А. Направленное развитие способностей к дифференцировкам мышечных усилий у юных танцоров [Электронный ресурс] : учебно-методическое пособие / М. А. Терехова, Е. А. Репникова. — Волгоград : ВГАФК, 2016. — 84 с. — Текст : электронный // режим доступа: <https://e.lanbook.com/book/158091>.
8. Терехова, М. А. Судейство в танцевальном спорте [Электронный ресурс] : учебно-методическое пособие / М. А. Терехова. — Волгоград : ВГАФК, 2016. — 75 с. — Режим доступа: <https://e.lanbook.com/book/158092>.

10. Хореографическая подготовка в техно-эстетических видах спорта [Электронный ресурс]: учебно-методическое пособие / Ю. В. Пармузина, Е. П. Прописнова, Е. П. Горбанева, Н. В. Пармузина. — Волгоград : ВГАФК, 2019. — 55 с. — режим доступа: <https://e.lanbook.com/book/158248>.

11. Чикалова, Г. А. Основы музыкально-двигательной подготовки [Электронный ресурс]: учебное пособие / Г. А. Чикалова, Н. А. Шевчук, М. А. Терехова. — Волгоград : ВГАФК, 2016. — 114 с. — Режим доступа: <https://e.lanbook.com/book/158097>.

12. Шубарин, В. А. Джазовый танец на эстраде [Электронный ресурс]: учебное пособие / В. А. Шубарин. — Санкт-Петербург : Планета музыки, 2012. — 240 с. — ISBN 978-5-8114-1284-6. — Режим доступа: <https://e.lanbook.com/book/3723>.

Пералік рэкамендаваных сродкаў дыягностыкі вынікаў вучэбнай дзейнасці

1. Комплексныя рознаўзроўневыя заданні:
 - вывучэнне асноўных правіл выканання базавых фігур па спартыўна-бальным танцы;
 - аналіз сучасных метадык выканання базавых фігур па спартыўна-бальным танцы.
2. Вуснае і пісьмовае (тэсціраванне) апытанне студэнтаў.
3. Рэфераты на разнастайныя тэмы (аналіз топавых танцавальных пар, стылістыкі іх выканання, знешні від, касцюмы, вобраз)

Формы і змест самастойнай работы студэнтаў

1. Вывучэнне базавай літаратуры – падручнікаў, перыядычных выданняў, спецыялізаваных падручнікаў, канспектаванне вывучанай літаратуры.
2. Рэфераты на тэму аналізавання сучасных тэндэнцый развіцця спартыўна-бальнай харэаграфіі.
3. Падрыхтоўка розных танцавальных звязак на зададзеную тэму.
4. Наведванне і ўдзел у спаборніцтвах у якасці гледачоў, выканаўцаў.
5. Прагляд разнастайных конкурсаў, шоу, сцэнічных пастановак з інтэрнэт –крыніц.

Прыкладныя заданні для кіруемай самастойнай работы

1. Індывідуальнае заданне па тэме.
2. Наведванне спаборніцтваў, фестываляў, спектакляў і напісанне справаздачы па ім (аналіз іх).
3. Тэст па пройдзенай тэме, рэфераты.
4. Выкананне творчага задання на зададзеную тэму.
5. Вусныя апытанні.

6. Заданні – правакацыі (з наяўнасцю памылак і іх выпраўленнем студэнтамі).
7. Творчы калектывум па пройдзеных тэмах.

5.2 Вучэбна-метадычная карта вучэбнай дысцыпліны для дзённай і завочнай форм атрымання вышэйшай адукацыі

I курс

Нумарраздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных часоў						Форма кантроля ведаў
		Лекцыі	Практычныя заняткі	Семінарскія заняткі	Індывідуальныя заняткі	Кіруемая самапраца	Іншае	
1		2	3	4	5	6	7	8
	Раздзел 1. Гісторыя узнікнення і развіцця балетнага танца. Сучасны балетны танец							
	Тэма 1. Гісторыя развіцця балетнага танца	2						
	Тэма 2. Класы танцавання і падрыхтоўка танцораў. Падрыхтоўка рэжысёраў і настаўнікаў па балетнаму танцу	2						
	Раздзел 2. Асноўныя паняцці і прыныцы выканання еўрапейскай праграмы балетных танцаў							
	Тэма 3. Еўрапейскія танцы		2					
	Тэма 4. Еўрапейскія танцы. Вывучэнне фігур бронзавага ўзросту		64		2			экзамен

Раздзел 3. Асноўныя паняцці і прынцыпы выканання лацінаамерыканскай праграмы спартыўных бальных танцаў							
Тэма 5. Лацінаамерыканская праграма	4						
Тэма 6. Лацінаамерыканскія танцы. Вывучэнне фігур бронзавага узроўню		48		2	1		экзамен

II курс

3-4 семестр

Нумарраздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных часоў					Форма кантроля ведаў	
		Лекцыі	Практычныя заняткі	Семінарскія заняткі	Індывідуальныя заняткі	Кіруемая сама.		Іншае
1		2	3	4	5	6	7	8
	Раздзел 4. Правілы правядзення конкурсаў па спартыўным бальным танцам							
	Тэма 7. Правілы правядзення спаборніцтваў па спартыўным бальным танцам на Беларусі	2			2	3		
	Тэма 8. Правілы Міжнароднай федэрацыі танцавальнага спорту	4						вуснае апытанне
	Раздзел 5. Стандартныя фігуры і кампазіцыі еўрапейскіх і лацінаамерыканскіх танцаў сэрэбранага ўзроўню							
	Тэма 9. Еўрапейская праграма. Фігуры сэрэбранага ўзроўню		36					залік
	II семестр Тэма 10. Лацінаамерыканская праграма. Фігуры сэрэбранага ўзроўню	6	20		2	4		залік

III курс

5-6 семестр

Нумарраздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных часоў						Форма кантроля ведаў
		Лекцыі	Практычныя заняткі	Семінарскія заняткі	Індывідуальныя заняткі	Кіруемая сам. работа	Іншае	
1		2	3	4	5	6	7	8
1.	5 семестр Раздел 1. Асноўныя паняцці і прынцыпы выканання сучасных бальных танцаў. Еўрапейская праграма							
2.	Тэма 1. Асноўныя элементы тэхнікі еўрапейскіх танцаў	6			2	2		Вуснае апытанне
3.	Раздел 2. Фігуры і кампазіцыі бронзавага, сярэбранага і залатога узроўню							
4.	Тэма 2. Павольны Вальс: асноўныя паняцці, тэхніка выканання		6					кантрольная кропка
5.	Тэма 3. Танга: асноўныя паняцці, тэхніка выканання		6					кантрольная кропка
6.	Тэма 4. Венскі Вальс: асноўныя паняцці, тэхніка выканання.		6					кантрольная кропка
7.	Тэма 5. Павольны Факстрот: асноўныя паняцці, тэхніка выканання		6					кантрольная кропка
8.	Тэма 6. Квікстэп: асноўныя паняцці, тэхніка выканання		6					экзамен
9.	6 семестр Раздел. Асноўныя паняцці і прынцыпы выканання сучасных бальных танцаў.							

	Лацінаамерыканская праграма							
10.	Тэма 7. Асноўныя элементы тэхнікі лацінаамерыканскіх танцаў	6			2	4		вуснае апытанне
11.	Раздзел 4. Фігуры і кампазіцыі бронзавага, сярэбранага і залатога узроўню							
12.	Тэма 8. Самба: асноўныя паняцці, тэхніка выканання		12					кантрольная кропка
13.	Тэма 9. Ча-ча-ча: асноўныя паняцці, тэхніка выканання		12					кантрольная кропка
14.	Тэма 10. Румба: асноўныя паняцці, тэхніка выканання		12					кантрольная кропка
15.	Тэма 11. Пасадобль: асноўныя паняцці, тэхніка выканання		12					кантрольная кропка
16.	Тэма 12. Джайв: асноўныя паняцці, тэхніка выканання.		12					экзамен

IV курс

7-8 семестр

Нумар раздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных часоў						Форма кантроля ведаў
		Лекцыі	Практычныя заняткі	Семінарскія заняткі	Індывідуальныя заняткі	Кружамая самаст. работа	Іншае	
1		2	3	4	5	6	7	8
1.	7 семестр Раздзел 1. Асноўныя паняцці і прынцыпы выканання сучасных бальных танцаў. Еўрапейская праграма							

2.	Тэма 1. Асноўныя элементы тэхнікіеўрапейскіхтанцаў	10			4	2		вуснасапытанне
3.	Раздзел 2. Фігуры і кампазіцыі бронзавага, сярэбранага і залатога узроўню							
4.	Тэма 2. Павольны Вальс: асноўныя паняцці, тэхніка выканання		8					кантрольная кропка
5.	Тэма 3. Танга: асноўныя паняцці, тэхніка выканання		8					кантрольная кропка
6.	Тэма 4. Венскі Вальс: асноўныя паняцці, тэхніка выканання.		10					кантрольная кропка
7.	Тэма 5. Павольны Факстрот: асноўныя паняцці, тэхніка выканання		8					кантрольная кропка
8.	Тэма 6. Квікстэп: асноўныя паняцці, тэхніка выканання		8					экзамен
9.	8 семестр Раздзел 3. Асноўныя паняцці і прынцыпы выканання сучасных бальных танцаў. Лацінаамерыканская праграма							
10.	Тэма 7. Асноўныя элементы тэхнікі лацінаамерыканскіх танцаў	6			2	4		вуснасапытанне
11.	Раздзел 4. Фігуры і кампазіцыі бронзавага, сярэбранага і залатога узроўню							
12.	Тэма 8. Самба: асноўныя паняцці, тэхніка выканання		18					кантрольная кропка
13.	Тэма 9. Ча-ча-ча: асноўныя паняцці, тэхніка выканання		18					кантрольная кропка
14.	Тэма 10. Румба: асноўныя паняцці, тэхніка выканання		16					кантрольная кропка
15.	Тэма 11. Пасадобль: асноўныя паняцці, тэхніка выканання		18					кантрольная кропка
16.	Тэма 12. Джайв: асноўныя паняцці, тэхніка выканання.		18					экзамен

5.3 Спіс асноўнай літаратуры

1. Александрова, Н. А. Вальс. История и школа танца : учебное пособие / Н. А. Александрова, А. Л. Васильева. - Санкт-Петербург ; Москва ; Краснодар : Лань : Планета музыки, 2013. - 221, [1] с., XVI с. фот., репрод. : ноты. *Лэрд, У.*

Техника исполнения латиноамериканских танцев/У.Лэрд;
пер.О.Р.Демидовой. – М.: АСТ, 1998.– 186 с.

2. Кауль, Н. Как научиться танцевать. Спортивные бальные танцы / Н. Кауль.
- Ростов-на-Дону : Феникс, 2004. - 350, [1] с. : фот. - (Без проблем).Лэрд, У.
Техника исполнения латиноамериканских танцев:дополнение/У.Лэрд;
пер.О.Р.Демидовой.–М.: АСТ, 1998.– 63с.

3. Мур, А. Бальные танцы/А.Мур; пер.С.Ю.Бардиной.–М.: Астрель, 2004.–
319 с.

4. От фокстрота до квикстепа / [авт.-сост. Д. А. Ермаков]. - Москва : АСТ ;
Донецк : Сталкер, 2004. – 78 с.Ромэн, Э.Вопросы и ответы на экзаменах
уровня сложности “ассоушиэйт” по латине и стандарту имперского общества
учителей танца / Э.Ромэн; пер.О.Р.Демидовой. – М.: АСТ, 1998. – 76 с.

5. Пересмотренная техника латиноамериканских танцев = The Revised
Technique of Latin American Dancing. В 5 ч. Ч. 4. Джайв / Имперское
общество учителей танцев (Лондон), Российский профессиональный
танцевальный союз ; [пер., ред. Ю. Пина]. - Москва ; Санкт-Петербург : [б.
и.], 1993. - 42 с.Смит-Хэмпшир, Г. Венский вальс. Как воспитать чем-
пиона/Г.Смит-Хэмпшир. –Ростов н/Д.: Феникс, 2000. – 285 с.

6. Пересмотренная техника латиноамериканских танцев = The
Revised Technique of Latin American Dancing : перевод с английского. В 5 ч. Ч.
1. Румба / Имперское общество учителей танцев (Лондон), Российский
профессиональный танцевальный союз ; пер., ред. Ю. Пина. - Санкт-
Петербург : [б. и.], 1992. - 63 с.Техника бальных танцев / Имперское
общество учителей танца;пер.С.Ю.Бардиной. – М.: Астрель, 1994. – 134с.

7. Телегин, А. А. Танцуем джайв, рок-н-рол, чечетку : самоучитель модных
танцев / А. А. Телегин. - Ростов-на-Дону : Феникс, 2004. - 309 с., [8] л. цв.
фот.

8. Учимся танцевать аргентинское танго, венский вальс, простой фокстрот /
[худ. обл. А. А. Рыбчинский]. - Минск : Попурри, 2002. - 45,[3]с. : ил. -
(Учимся танцевать).

9. Шульгина, А. Н. Бальные танцы с конца XIX века до наших дней / А. Н.
Шульгина ; [подгот. текста, науч. ред. Л. Сизова]. - Москва : ГИТИС, 2012. -
300, [2] с. : портр., рис., нот.

10. Шалапа, Світлана Віталіївна. Теорія і методика викладання спортивного
танцю : підручник. Ч. 1 / С. В. Шалапа. - Вид. 2-ге. - Київ : [НАККККіМ],
2017. - 403 с.

11.Шалапа, СвітланаВіталіївна. Теорія і методика викладання спортивного танцю :підручник. Ч. 2 / С. В. Шалапа. - Київ : [НАККККіМ], 2017. - 299 с.

Електронные базы банных библиотеки БГУКИ

1.Аттиков, А. М. Классический танец. Новые горизонты [Электронный ресурс]: учебное пособие / А. М. Аттиков. — 2-е изд., стер. — Санкт-Петербург : Планета музыки, 2020. — 208 с. — ISBN 978-5-8114-4889-0. — режим доступа: <https://e.lanbook.com/book/129108>. – Дата доступа: 08.07.2021.

2.Буратынская, С. В. Искусство балетмейстера: практикум [Электронный ресурс]: учебное пособие / С. В. Буратынская, А. М. Кушов. — Кемерово :КемГИК, 2020. — 167 с. — ISBN 978-5-8154-0546-2. — Режим доступа: <https://e.lanbook.com/book/174709>. – Дата доступа: 08.07.2021.

3.Дегтярева, Д. И. Оптимизация функционального состояния юных спортсменок- танцоров посредством занятий фитнес-аэробикой [Электронный ресурс] : учебно-методическое пособие / Д. И. Дегтярева, Е. В. Чурюмова. — Волгоград : ВГАФК, 2019. — 46 с. — режим доступа: <https://e.lanbook.com/book/158224>. – Дата доступа: 08.07.2021.

4.Монахова, Е. Г. Бально-спортивные танцы [Электронный ресурс] : учебное пособие / Е. Г. Монахова. — Новокузнецк : НФИ КемГУ, 2017. — 171 с. — ISBN 978-5-8353-1957-2. — Режим доступа: <https://e.lanbook.com/book/169626>. – Дата доступа: 08.07.2021.

5.Монахова, Е. Г. Спортивные танцы [Электронный ресурс] : учебное пособие / Е. Г. Монахова. — Новокузнецк : НФИ КемГУ, 2016. — 194 с. — ISBN 978-5-8353-1506-2. — Режим доступа: <https://e.lanbook.com/book/169627>. – Дата доступа: 08.07.2021.

6.Никитин, В. Ю. Мастерство хореографа в современном танце [Электронный ресурс]: учебное пособие / В. Ю. Никитин. — 6-е, стер. — Санкт-Петербург : Планета музыки, 2020. — 520 с. — ISBN 978-5-8114-5561-4. — Режим доступа: <https://e.lanbook.com/book/145990>. - Дата доступа: 08.07.2021.

7.Терехова, М. А. Направленное развитие способностей к дифференцировкам мышечных усилий у юных танцоров [Электронный ресурс] : учебно-методическое пособие / М. А. Терехова, Е. А. Репникова. — Волгоград : ВГАФК, 2016. — 84 с. — Текст : электронный // нрежим доступа: <https://e.lanbook.com/book/158091>. – Дата обращения: 08.07.2021.

8.Терехова, М. А. Судейство в танцевальном спорте [Электронный ресурс] : учебно-методическое пособие / М. А. Терехова. — Волгоград : ВГАФК, 2016.

— 75 с. — Режим доступа: <https://e.lanbook.com/book/158092>. – Дата доступа: 08.07.2021.

9.Путинцева, Е. В. Технология начальной подготовки в танцевальном спорте [Электронный ресурс] : учебно-методическое пособие / Е. В. Путинцева. — Омск :СибГУФК, 2018. — 182 с. — ISBN 978-5-91930-106-6. — Режим доступа: [//e.lanbook.com/book/142489](https://e.lanbook.com/book/142489). – Дата доступа: 08.07.2021.

10.Хореографическая подготовка в техно-эстетических видах спорта [Электронный ресурс]: учебно-методическое пособие / Ю. В. Пармузина, Е. П. Прописнова, Е. П. Горбанева, Н. В. Пармузина. — Волгоград : ВГАФК, 2019. — 55 с. — режим доступа: <https://e.lanbook.com/book/158248>. – Дата доступа: 08.07.2021.

11.Чикалова, Г. А. Основы музыкально-двигательной подготовки [Электронный ресурс] : учебное пособие / Г. А. Чикалова, Н. А. Шевчук, М. А. Терехова. — Волгоград : ВГАФК, 2016. — 114 с. — Режим доступа: <https://e.lanbook.com/book/158097>. – Дата доступа: 08.07.2021.

12.Шубарин, В. А. Джазовый танец на эстраде [Электронный ресурс]: учебное пособие / В. А. Шубарин. — Санкт-Петербург : Планета музыки, 2012. — 240 с. — ISBN 978-5-8114-1284-6. — Режим доступа: <https://e.lanbook.com/book/3723>. – Дата доступа: 08.07.2021.

Перечень обучающих интернет ресурсов, мультимедиа и т.п.

1. THE CAMP 2018 Ballroom Group Lesson on Position and Connection in Tango by Antonio Gioncada

<https://youtu.be/xwNfofZNe7M>

2. THE CAMP 2019 Ballroom Group Lesson by Roman Mayer

<https://youtu.be/pyXhvNmh6Cs>

1. THE CAMP 2019 Ballroom Group Lesson by Emanuel Valeri

<https://youtu.be/RWs4MvYxrx8>

2. Bonsignori - Baldasseroni | Foot Action | Lecture

<https://youtu.be/C0MfDBZa-k4>

3. Rise & Fall | Waltz: Hubert De Maesschalck

https://youtu.be/R_KrEKKcLn0

4. DANCESPORT | Европейская программа | Шамшуров Андрей Вячеславович

<https://youtu.be/JN4rrUUJVf8>

5. I Конгресс Новое Поколение | Лекции и семинары по Европейской программе танцев

<https://youtu.be/cbmAe6wQPWs>

6. I Конгресс Новое Поколение | Лекции и семинары по Латиноамериканской программе танцев

<https://youtu.be/Yp6vuLXuLpY>

7. THE CAMP 2018 Latin Lectuer on Body Action by MirjamZwijssen

<https://youtu.be/B-1ex0f7G4A>

8. THE CAMP 2019 Latin Group Lesson by Nikita Bazev

<https://youtu.be/IEd-ZlntjZk>